

ספר זוהר לתשעה באב

חלק א'

בו לקטנו מאמרי הזוהר השייכים לתשעה באב בארמית ולשון הקודש.

לקוט גדול ונפלא מהזוהר הקדוש, ומאדרא זוטא קדישא, וזוהר חדש, מאמרים חוצבי להבות אש מדברי הזוהר הקדוש.

והוספנו מאמרים: מדרש איכה - מדרש רות - ספר הבהיר - כתבי האריז"ל: שער הפנויות - ספר הפליאה - ספר הקנה - הרקאנטי - עם פותרות, תמצית הענין לכל קטע וקטע. וכן צויין בו סימני פסוק, ועוד, ובזכות שנקיים דברי התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע, בני שנו מדותי (גיטין ס"ז), נזכה ל"ובא לציון גואל" בב"א.

יצא לאור חודש אב תשע"ג על ידי "מפעל הזוהר העולמי"

סניף בת ים רחוב בר יהודה 50 בת ים יצ"ו ארץ ישראל

טל: 052-7651911



רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה



מפת
הזופר
העולמי

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

מחפשים תורמים להדפיס מאות אלפים עד 15
מיליון של תיקוני זוהר "תיקון מג"
לחלקם ל-15 מיליון יהודים בחינם.
התורמים משלמים ישר לדפוס!
ובתוך כמה ימים מקבלים הסחורה בע"ה.

האם יש מחשב
שיוכל לחשבן את
הזכות הגדולה
שיכולים לזכות בכסף
קטן?



לפרטים: 052-7651911



יהודי ובן ישיבה יקר

עכשיו בשלוש השבועות שאנו בוכים על חורבן שני בתי מקדשות, צריכים לדעת א. למה נחרב בית המקדש? ב. אמרו רז"ל (ירושלמי יומא א, א) כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו, כאלו נחרב בימיו, ואם אנו לא עושים מה שצריך, יש לנו חלק בזה שלא נבנה בית המקדש בימינו, ואם כן עלינו לחקור מה צריך לעשות כדי שיבנה בית מקדשנו.

הקבלה וזוהר הקדוש גרם חורבן שני המקדשות עד שישונו בני ישראל בתשובה. ללמוד זוהר הקדוש.

**פגם כל הדורות עד אברהם אבינו
שלא למדו תורת הקבלה, להכיר
בוראם**

זוה לשון המרח"ו ז"ע: "הנה נתבאר במקום אחר [במאמר] הזה כי עון אדם הראשון בעץ הדעת טוב ורע הוא, שלא בחר להתעסק בעץ החיים שהיא חכמת הקבלה. ומשם בא פגם היסוד, ועל ידי זה צמחו דור המבול ודור הפלגה וסדום. ואחר כך באו קין והבל ובחרו להתעסק בעבודת האדמה ולא להכיר את הבורא. ואז קם דור אנוש שהחלו לעבוד את הכוכבים והמזלות עד ששכחו את השם יתברך ונשכח שמו מן הארץ. זרעו של קין בחרו להתעסק בעבודת האדמה, פיתוחה ובנינה, ושכחו את השם יתברך ורדפו אחר המותרות, ותשחת הארץ, וזה גרם שנמחקו מן העולם במבול הגדול בשנת תרנ"ו, אז קם נח ובנה את התיבה, אבל לא הוכיח את דורו ולא התפלל בעבורם. אחר כך קמו

חטא אדם הראשון היה על שלא בחר להתעסק בעץ החיים (דהיינו חכמת הנסתר והזוהר הקדוש)

בזוהר הקדוש (בראשית כ"ו-כ"ז) ורבי חיים ויטאל זצ"ל (בהקדמה לשער ההקדמות על פי הזוהר בפרשת בראשית), ורבי נתן מברסלב מביאו (בהלכות נטילת ידים והלכות ערלה): הנחש פיתה את האדם בגאווה שעל ידי עץ הדעת הוא יכול להיות כאלקים, ולהתחרות עמו כביכול, ולשלוט על כל העולם. אדם הראשון לקח מעץ הדעת, שורש כל החכמות החיצוניות, ולא בחר להתעסק בעץ החיים התורה הקדושה, חכמת הקבלה, ולהשיג דרכה את השם יתברך, והוא שורש כל החטאים מאז ועד היום שהאמין ללשון הרע של הנחש הארור, ולא רצה ללמוד זוהר הקדוש, ומאז ועד הלאה כל העולם מעורב מטוב ורע, ומשם יצאו הערב רב שגרמו להחטיא את בני ישראל. ובאריכות ביאר מוריני האלקי רבי חיים ויטאל זצ"ל (בהקדמה לשער ההקדמות על פי הזוהר בפרשת בראשית) שחטא אדם הראשון הוא שלא בחר ללמוד זוהר הקדוש, ובגלל שנמנעו מללמוד חכמת

חסידות של מן הבעל שם טוב, והיו מבטלים כל גזרות רעות... ולו עמי שומע לי, בדור הרע הזה שהמינות גובר, היו לומדים עם תינוק בן תשע שנים, ספר הזהר ותיקונים ולהגות בה, והיה יראתו קודמת לחכמתו ויתקנים.

אין מי שיעזור למושה להוציא השכינה מגלותה

ובתוב בזוהר (בראשית כ"ח עמוד ב'): ובגין דא משה לא מית ואדם אתקרי איהו. ובגין דא אתקרי בגלותא בתרא, ולאדם לא מצא עזר אלא פלוה כנגדו. וכן עמודא דאמצעייתא אתקרי ביה ולאדם לא מצא עזר דאפיק שכינתיה מן גלותא, דא הוא דכתיב (שמות ב') "ויפן פה וכה וירא כי אין איש". ומשה איהו בדיקניה ממש, דאתקרי ביה "לא מצא עזר כנגדו".

[באור:] ולכן משה לא מת, והוא נקרא אדם, ובגללו נאמר בגלות האחרונה, ולאדם לא מצא עזר, אלא כלם כנגדו. וכן נאמר בעמוד האמצעי, ולאדם לא מצא עזר, שיוציא שכינה מהגלות. זהו שכתוב (שמות ב') "ויפן פה וכה וירא כי אין איש". ומשה הוא בדמותו ממש, שנאמר בו לא מצא עזר כנגדו].

אין מי שיעזור לז"א להוציא שכינתו מן הגלות

ובאר במקדש קלר: וממשיך רבי שמעון בר יוחאי לבאר, שהבחינה של משה רבינו אינה זזה מן השכינה בגלות, ועל זה נאמר בגלות האחרונה, שהקדוש ברוך הוא, לא מצא תלמיד חכם שיהיה עזר למשה בגלות, אלא כלם נחשבים כאלו הם כנגדו, לפי שאינם עוסקים בסודות התורה, לסייע

אנשי דור הפלגה, וכמו כן רדפו אחר השררה והמלאכות ובנו מגדל גדול לשלוט משם על העולם, במקום להתעסק בענייני הכרת האלקים, ומרדו נגד ה', ובחרו בחכמת הקבלה להלחם נגד השם יתברך כמבואר בזוהר הקדוש סתרי תורה (ח"א פרשת בראשית דף ע"ד ע"ב). ובאלישך הקדוש פרשת נח מסביר באריכות, עיי"ש.

חורבן בית המקדש והמניעה לבנותה על שלא לומדים חכמה זו

מכא הנ"ל אנו רואים שחטא אדם הראשון הוא שלא בחר ללמוד זוהר הקדוש, ובגלל שנמנעו מללמוד חכמת הקבלה וזוהר הקדוש גרם חורבן שני המקדשות עד שישבו בני ישראל בתשובה ללמוד זוהר הקדוש. ועכשיו אם אנחנו לא לומדים זוהר הקדוש, כאלו החרבנו את בית המקדש רח"ל, ואנחנו הרבנים והראשי ישיבות והדרשים אם לא אומרים ללמוד זוהר הם הולכים בדרכי אבותיהם של דור הפלגה כי עושים מעשים של דור הפלגה כמבואר בהמקדמת רבנו חיים וויטאל בשער הקדמות. וכל ראש ישיבה רב ומורה דרך שלא מדריך את אנשיו ללמוד דף זוהר ביום כאלו החרב את בית המקדש.

לו עמי שומע לי, היו לומדים עם תינוק בן תשע שנים, ספר הזהר ותיקונים

אמר הרב הקדוש מקאמארנא: יש הרבה שוטים שבורחים מללמד רזין של מן האר"י וספר הזהר, אשר הם חיינו, ולו עמי שומע לי, בעקבות משיחא אשר הרע והמינות גובר, היו שוקדים כל ימיהם ללמוד ספר הזהר וכתבי האר"י ז"ל, בלול עם

מי שאינו עוסק בספר הזהר ותקוניים וכתבי מֶרֶן הָאֲר"י שהם חיים ממש לנפש, בלולה במקרא ובמשנה ובתלמוד ופוסקים, ידע נאמנה שכל תורתו שעוסק, הוא משפה ולחיוץ, בדואג, ואין לו עסק בחיים והארה לנפש, והוא כלו טעות ורמאות, ואינו עוסק בתורה אלא להיות מאנשי שם, להיות רב וראש גדול הדור ולהשתרר על הבריות, ואין לו חיים ולא חלק בחיים. וכדכתיב בתקוני זהר חדש: לית בְּנוֹ מאן דִּיתַעַר לגבה לרצות לה עם בעלה, צוחין בכל יומא וליליא באורייתא דבעל פה, בכמה קושין, וצוחין פה ככלבין דאמרין הב הב, הב לן עיתרא הב לן יקרא, ולית מאן דִּישַׁתַּדֵּל לסלקא לשכינתא. ובדאי לא נשיג אַרְחוֹת חיים אלא על ידי למוד הזהר, וכתבי מֶרֶן הרב חיים ויטאל בלבד, עד כאן לשונו. (פֶּיֶל סֶפֶרֶס קאמאקנס פֶּקֶשֶׁת עֶקֶב ז', י"ט - אור הַזִּכֵּר פֶּקֶד א').

ספֶּק פִּיקוּחַ נֶפֶשׁ

כַּעַת הזמן להתחיל לקבוע עיתים לעסוק בזוהר הקדוש ולא לדחות אפילו יום אחד. אין שום עצה לעבור את תהליכי הגאולה ברחמים וחסדי ם רק על ידי לימוד הזוהר, כמפורש בזוהר הקדוש פרשת נשא ברעיא מהימנא (ד' קכ"ד ע"ב) וז"ל ובגין דעתידים ישראל למיטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי וכו'. [עכ"ל] (לא זכור לי בחז"ל שכתוב שאם כל עם ישראל עושים תשובה, הגאולה תבוא ברחמים, רק נזכר שהתשובה מביאה את הגאולה, אבל לא נזכר אם בדין או ברחמים, מאידך לגבי העצה של לימוד הזוהר נזכר שזה מביא את הגאולה ברחמים), כמו כן מי שיכנס לפנימיות לאחר גלוי המשיח בימים שנאמר בהם "אין לי בהם

לתקון השכינה. ונאמר בו, ולאדם לא מצא עזר כנגדו, פרוש לא מצא הקדוש ברוך הוא מי שיעזר לזעיר אנפין, להוציא את שכינתו מן הגלות.

מי שלא למד סוד, טוב לו שלא נברא, ויתגלגל עוד פעם

הַמִּקְבֵּל האלקי, הצדיק הקדוש, רבינו יעקב אבוחצירא, זכר צדיק וקדוש לברכה לחיי העולם הבא (בספרו גנוי המְלֻךְ דף קפ"ה) אומר, בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי הַקָּדוֹשׁ: דְּמִי שֶׁלֹּא לָמַד תּוֹרַת אֲמִתּוֹ, שֶׁהֵם סוּדוֹת הַתּוֹרָה, טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא, דְּבִלָּא זֶה אֵין אָדָם יוֹדֵעַ אֱלֹהוּתוֹ יְתִבְרָה, וְיִרְאָתוֹ וְאַהֲבָתוֹ, וְעוֹבְדָתוֹ. וְהַרְבֵּי יְהוּדָה פְּתִיָּה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ אֹמֵר, בְּשֵׁם רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שֶׁכָּתַב בַּתְּחִלַּת שַׁעַר הַמִּצְוֹת: וְאִם לֹא עָשָׂה כֵּן, הִרִי חֹסֶר מִצְוָה אֶחָד שֶׁל תִּלְמוּד תּוֹרָה, שֶׁהִיא גְדוּלָּה וְשִׁקּוּלָה כָּכֵל הַמִּצְוֹת, וְצָרִיךְ שִׁיתְּגַלְגַּל עַד שִׁיטְרַח בְּדִי בְּחִינּוֹת שֶׁל הַפֶּרֶד"ס הַנִּזְכָּר. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעוֹד אָמַר הַרְבֵּי יְהוּדָה פְּתִיָּה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שֶׁעוֹד בְּשַׁעַת הַלְלוּיָהּ כְּאֶשֶׁר בּוֹכִים עָלָיו, יִתֵּן שֶׁכָּבֶד חֲזוֹר לְעוֹלָם הָזֶה בְּגִלְגּוּל, הַשֵּׁם יִרְחֶם.

תורתו שלא לשמה

מי שאינו עוסק בספר הזהר ... כל תורתו שעוסק, משפה ולחיוץ, ואין לו עסק בחיים והארה לנפש, והוא כלו טעות ורמאות, ואינו עוסק בתורה אלא להיות מאנשי שם, להיות רב וראש גדול הדור ולהשתרר על הבריות, ואין לו חיים ולא חלק בחיים.

כַּכְלָבִים הַצּוֹעֲקִים הַב

הַרְבֵּי הקדוש מקאמאקנא כתב בספרו "היכל הברכה" - בדור הזה האחרון,

שמרו, שאילו אותי עזבו ותורתי שמרו, השאור [האור] שבה היה מקרבן אצלי [מחזירן למוטב] "הרב דוד בן נפתלי הירש פרנקל, בעל המחבר פירוש "קרבן העדה" על התלמוד הירושלמי ד"ה השאור שבה - "פירוש רמז לסודות התורה".

מעכב הגאולה

ונמצינו למדים שמי שהיה יכול ללמוד בתורת הסוד ולא למד ענוש יענש על כך. ומעכב את הגאולה! (זוה"ק תיקון ל' תיקון מ"ג וכן כתב הגר"א ז"ל, ועיין עוד במדרש משלי פ"י). - ועל זה צווח ככרוכיא בספר מזכה הרבים: מה יעזור לנו, אם אנחנו רוצים להגאל, אבל לא פועלים בשביל לקרב את הגאולה? ומהו קירוב הגאולה? תשובה שלמה קדושה וטהרה (קדושת האדם כולל כשרות המאכלות באמת [וכידוע שיש מכשול גדול בענין זה ואפילו בהכשר "מהודר"] ההתנהגות והלבוש התרחקות מדרכי הגויים וכו'); לימוד הזוהר הקדוש! עכ"ד.

מי שלא לומד זוהר הקדוש מחריב את העולם

בתיקוני זוהר (תיקון ל' נתיב תנינא) כתוב על אלו "דלא בעאן לאשתדלא בחכמת הקבלה" (שלא רוצים לעסוק בחכמת הקבלה) "אוי להם שגורמים עניות, חרב, ביזה, והרג ואבדון בעולם", עכ"ל, וזאת מובן על פי הגמרא (שבת פ"ח. ובע"ז ג.) "התנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר אם ישראל מקבלים את תורתי מוטב (אתן מתקיימין) ואם לאו, אני אחזיר אתכם ל"תוהו ובוהו", דכתיב "משמים השמעת דין" - מתן תורה - "ארץ יראה" - בתחילה, שמא לא יקבלו ישראל התורה ותחזור

חפץ" אינו דומה כלל למי שנכנס ללימוד הפנימיות בזמן הגלות. וגם אם אינך מאמין יותר לקיצים, ואתה חושב אולי יש פירוש אחר בזוהר, מותר לך לחשוש מצד הספק אולי זה אמת, והרי מלחמת גוג ומגוג היא פקוח נפש של כלל ישראל, [עיין תיקוני זוהר מ"ח: שבגוג ומגוג הים הגדול יקבל צבע אדום מרוב הדם שישפך], גם על ספק פיקוח נפש מחללין את השבת, וביכלתך להציל רבים מישראל, על ידי קיום דברי חז"ל ללמוד את הזוהר הקדוש, אל תאמר כשאפנה אשנה, שמא לא תפנה! (תו"ד סוד החשמה).

עת צרה היא ליעקב!!!

בעת הזאת ש"רגשו גוים ולאמים יָהֲגוּ רִיק, יִתְּצֻבּוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד עַל ה' וְעַל מְשִׁיחוֹ, נִתְּקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵימוֹ וְנִשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ עֲבֹתֵימוֹ" (תהילים פרק ב א-ג) "אָמְרוּ לָכֹן וְנִכְחִידֵם מִגּוֹי וְלֹא יִזְכֹּר שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד" (תהילים פ"ג ה').

ירידת הדורות מפני חוסר לימוד הזוהר הקדוש

תלמידי חכמים מתמעטים והערב רב מתגברים, ומינות ואפיקורסות ירדו להציף את העולם ופרצו פרצות בכרם ה' וגוזרים גזירות בארץ הקודש ובחוץ לארץ, על עם ה' ותורתו היהדות החרדית הצרופה, החינוך החרדי הטהור, ובחורי ישראל.

סיבת ירידת הדורות היא בשל מיעוט לימוד הזוהר הקדוש, שהוא המאור שבתורה שמחזירים למוטב כמו שכתוב בירושלמי (חגיגה דף ו): "א"ר חייא בר בא אותי עזבו אוותרה, שמא את תורתי

למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלימוד הפשט שנה תמימה, אלא ודאי לימודו כל השנה אינו כלום, אם אין מעטרו בלימוד הקבלה, אם יתקן גלגולו וישוב ללימוד קבלה, תחזור הארץ להיות מרוצה, עכ"ל. - ולאור הנ"ל ישאל השואל, מתי ובאיזה גיל צריך להתחיל ללמוד את הזוהר הקדוש, לכן אציג את דברי חז"ל הברורים, בצורה שאינה משתמעת לשני פנים, וכדלהלן: במסכת קידושין (דף ל:). אומרת הגמרא לעולם ישלש אדם שנותיו, שליש במקרא, שליש במשנה, שליש בתלמוד, שואלת הגמרא, מי יודע כמה חיי? מתרצת הגמרא לא צריכא, ליומי. על זה אומר רש"י הקדוש, "ליומי" לחלק את ימי השבוע, מקשה עליו התוס', גם על זה אפשר לשאול "מי יודע כמה חיי, ומשיב התוס', בכל יום ויום עצמו ישלש, ולפי זה, הרי י חובת כל אחד ללמוד זוה"ק, - כמובטח "עתידיא חכמתא דא לאתגליא לסוף יומיא", ממתי ובאיזה גיל יכול להתחיל, על זה אפשר לשאול את שאלת הגמרא "מי יודע כמה חיי" וממילא חובת כל אחד הלומד תורה, להשלים ה"פרד"ס" בכל יום. - השל"ה הקדוש בפרק בעשרה מאמרות כותב בזה"ל: אחר שתמלאו כריסכם מתלמוד ופוסקים "בכל יום ויום" אזי אחר כך תבררו חלק יפה מהיום ותדבקו בלימוד זו החכמה בתוספת קדושה ודביקות גדול בו יתברך ויתברך, עכ"ל.

קרוב לימות המשיח, אפילו תינוקות שבעולם ידעו סודות החכמה

בזוהר הקדוש (וירא קי"ח ובהסולם סעיף ק"ס) כתוב, וז"ל: **וכשיהיה קרוב לימות המשיח, אפילו תינוקות שבעולם עתידים למצוא סודות החכמה, ובאותו זמן**

הארץ לתוהו ובוהו - "ולבסוף" - כשקבלוה בנעשה ונשמע - "שקטה", כלומר, כשהבטיחו "נעשה ונשמע", אז שקטה, על זה אפשר לשאול, אם כתוב "כל הדברים אשר דבר ה' נעשה", הרי כבר שמעו, א"כ מה האמירה "ונשמע"? אלא, שמיעה מלשון סברא, להבין "מדוע", כי תורה שבכתב אומרת לנו "מה" לעשות, תורה שבעל פה אומרת לנו "איך" לעשות, והזוהר הקדוש מסביר לנו "למה" לעשות, וההוכחה היא, שבפרשת כי תבוא מובאת התוכחה, ובסוף הפרשה כתוב "למען תשכילו את כל אשר תעשון", כלומר, קיבלתם עונשים, עכשיו תתקנו מה שלא עשיתם קודם, "תשכילו" ב"שכל" תבינו מה שאתם עושים, וכדברי הגר"א לעיל.

טוב שלא נברא בעולם ולא ילמד לא תורה שבכתב ולא תורה שבעל פה

ובתיקוני הזוהר (תיקון מ"ג) על פי כסא מלך, כתוב, וכך מי שגורם שתסתלק הקבלה והחכמה, מתורה שבעל פה ומתורה שבכתב, ואומרים שיש רק פשט בתורה ובתלמוד, וגורם שלא ילמדו הקבלה "אוי לו טוב היה שלא הי-ה נברא בעולם ולא ילמד לא תורה שבכתב ולא תורה שבעל פה, שנחשב לו שמחזיר העולם לתוהו ובוהו, וגורם עניות בעולם ואורך הגלות" ומסביר, אם לומד תורה שבכתב ותורה שבעל פה ולא לומד קבלה, פוגם בלימודו ומחזיר העולם ליסוד שבירת הכלים שמגביר הקליפות ואם היה - עם הארץ, לפחות לא פוגם כל כך, ממנו יוודע גודל החיוב וגודל השכר למי שלומד הקבלה, כי לימוד הזוהר בגריסא בעלמא, בונה עולמות וכל שכן אם יזכה ללמוד ולהבין פירוש מאמר א' חד, יעשה בו תיקון

ישראל מתו בג' ימי אפילה, ואלה שעלו היו רק "אחד מחמישים או אחד מחמש מאות"!!! - וכן ממשיך הזוה"ק ואומר שעם ישראל יחולק כבמתן תורה, "אלו שנאחזו בעץ החיים שהוא ה"זוה"ק" יזכו ויכנסו להיכל המשיח, ואלו שלא למדו הזוה"ק וירצו עכשיו להכנס, עליהם נאמר כי סקול יסקל או ירה יירה", ועל זה אשאל אותך, באיזו קטיגוריה אתה רוצה להמצא??

מעשה שהיה עם כ"ק מרן בעל הסולם נשמת האריז"ל לפני השואה

סיפר הרב מאשלג, נכדו של בעל הסולם: אם תשאל, מדוע אני פועל כה רבות להפצת לימוד הזוה"ק ואחרים לא? אשיב לך: **אני חש זאת כחובה מוסרית משום מעשה שהיה- עם סבי הקדוש**, כי בשנים תרע"ז - תרע"ט (1917-1919 למנינם) לאחר מלחמת העולם הראשונה, רץ כ"ק סבי הגה"ק בעל "הסולם" זי"ע ופנה לגדולי ישראל באירופה והתחנן בפניהם שיורו לתלמידיהם וחסידיהם ללמוד הזוה"ק והוכיח הנכתב בספה"ק על החיוב בלימוד הזוה"ק, אך לצערנו דחו תחנוניו בתירוצים למיניהם, בשנת תרע"ט (1919) צעק סבי הקדוש שנגזרה הגזירה בשמים!!! ונותנים לנו 20 שנה לברוח לארץ ישראל, ששם לא יהיה חורבן!!! כששמעו זאת, החלו לכנות את סבי הקדוש "ציוני" ומאחר שראה שכ"ציוני" (לכאורה) אין לו יותר שום השפעה על עידוד לימוד הזוה"ק, החליט לעלות לארץ ישראל, ועשה זאת בשנת תרפ"א (1921)!!! ולצערנו פרצה שואת הגרמנים ימ"ש בשנת תרצ"ט (1939) בדיוק 20 שנה משנת תרע"ט (1919)!!! לצערי, עשרות רבות של יהודים, יוצאי השואה, סיפרו לי זאת לפני למעלה מ-40 שנה

יתגלה לכל, עכ"ל. - בהוספה לספר יסוד יוסף פ' י"ג כתוב דההגבלות על לימוד הקבלה כגון שילמד מפי מקובל ולא מפי כתבים וכו' זה לא נאמר על לימוד ספר הזוהר עיי"ש, וכן אמר הגה"צ רבי שלמה בלוח זצ"ל משם רבו החפץ חיים זצ"ל **שעל לימוד ספר הזוהר, אין שום הגבלה, כי רובו מדרש, והיה החפץ חיים מעורר לכולם שילמדו כל שבת את הזוהר של אותה פרשה, ואפילו לבחורים**, עכ"ל. - הגה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמארא זי"ע בספרו **נוצר חסד** (על פרקי אבות פ"ד מ"כ) כותב, וז"ל: וכן יש הרבה שוטים שבורחים מללמוד רזין של מרן האר"י וספר הזוהר אשר הם חיינו, ממש, חיות אדם הישראלי תלוי בספר הזוהר, ולו עמי שומע לי בדור הרע הזה שהמינות גובר, היו לומדים עם תינוק בן תשע שנים ספר הזוהר והתיקונים להגות בו, והיה יראת חטאו קודמת לחכמתו. - בספר אבן שלמה פר"ח סע' כ"ז מהגר"א מוילנא זי"ע כתוב וז"ל: פנימיות התורה הם חיים לפנימיות הגוף שהיא הנפש והחיצוניות לחיצוניות הגוף "והעוסקים ב"סוד" אין יצה"ר יכול להתגרות בהם" עכ"ל. וניתן מכאן להסיק שזה תלוי (כהנ"ל) ב הקדמת יראת חטאו, לחכמתו.

לפני ביאת המשיח יהיה צירוף גדול

ובענין ביאת משיח בב"א, רציתי לצטט את הכתוב בזוה"ק פרשת נשא (קכ"ד). שבגאולה האחרונה יהיה כביציאת מצרים (ככתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות) שכתוב שם "וחמשים" עלו בני ישראל מארץ מצרים, - ודורשים חז"ל, במדרש ובמכילתא וכן ברש"י על הפסוק "וימרו ב"י" (יחזקאל כ' פסוק ח') שרובם של

לְהַאשִׁים את השני זה לא יעזור, בואו נתקן את המעוות לפני שיהיה מאוחר מדי!

אזהרה חמורה!

אם לא ילמדו זוהר בישיבות הקדושות ובכוללים - לא רק שיסגרו את הישיבות, והבחורים ילכו לצבא ח"ו, אלא ח"ו שלא יהיה כמו שהיה בשנת תרע"ד, (כמבואר בהקדמת בית לחם יהודא לרבי יהודה פתייה זצ"ל, ראה ספר אור הזוהר ובעלוני אור הזוהר 185-35), ומיד אחרי זה הייתה מלחמת העולם הראשונה, ואז הזהיר בעל הסולם ולא שמעו בקולו, ואז הגיע מלחמת העולם השנייה השואה רח"ל - המחיר עלה שש מיליון קרבנות רח"ל, ומה שיארע אחר כך כבר לא צריך לכתוב, כי מובן מאליי [עיין בנבואות זכריה יג, סנהדרין קי"א, זוהר שמות ז', תיקוני זוהר כ"א, כח הזוהר חלקים א-ח, עלוני אור הזוהר 210-1 ועוד ועוד], ובצבא יש לנו כבר מחלקי הזוהר הקדוש, שאומרים לחיילים, אם אתם רוצים לחיות, רק זה יציל אתכם, וכולם אפילו אחינו החילונים קוראים כבר ולומדים זוהר הקדוש, והרבה הרבה חזרו על ידי זה ליהדות ולבורא יתברך, והרבה בדרך לחזור, וקצת מהראשי ישיבות עוד לא החליטו מה לעשות, ושמה באמת יחזרו בתשובה, וזה השליחות של שליחי ה' ראשי הממשלה, אתם ברוגז על המקל שלוקה, מי שלח אותו, ולמה שלחו אותו?

ומי שלח בשנת תרע"ד לקחת את כל הצעירים בחורי הישיבה לצבא, ומי הרג אותם? - ומי אשם על הריגתם של ששה מיליון יהודים? - ומה כותב רבי מנחם מענדל בהסכמתו על איפה שלימה?

ואמרו לי "כמה סבא שלך צדק וחבל שלא שמעו לו"!!! (בטוחני שיש אלפים, ששמעו מציאות זו מאבותיהם ויודעים האמת), וכיון שעדיין לא נשתנתה הגישה ללימוד הזוהר הקדוש, חוששני שוב מדבריו הקדוש, ואיני רוצה שההסטוריה-ה תחזור ח"ו על עצמה ושוב יאמרו "כמה שהוא צדק"!!! וד"ל.

זעקה גדולה ומרה מהגד"צ גאב"ד האלמין שליט"א

גזירת הגיוס - כי לא אמרו ללמוד זוהר
"וּמִן־כִּי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה,
וַיִּקְרַע מִדְּכֵי אֶת בְּגָדָיו
וַיִּלְבַּשׁ שָׁק וָאֶפֶר, וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק
זַעְקָה גְדוֹלָה וּמִרְהָ".

גזירת הגיוס באה, בגלל שלא למדו זוהר הקדוש ופנימיות התורה בישיבות ובכוללים.

הלכנו כבר בחודש אדר וניסן (שהתחיל כל הסיפור) **לראשי הישיבות ודיברנו על הזוהר וחשיבות למנוע את הגזירות, ולא נענו, זכרו את הסיפור של בעל הסולם לפני השואה** (כמפורט לעיל, ובזוהר הישועה בארוכה) **בואו לא נטעה שנית!**

העיתונים מלאים מינות ואפיקורסות כתוב שם: "הראש ממשלה אשם, פלוני אשם וכו".

הוא לא אשם, הממשלה לא אשמה, הם רק המקל, זה ממש בזבז זמן, להאשים את הממשלה, ולכתוב ולדבר עליהם, זה לא הם. זה אנחנו! [כך מבאר החפץ חיים הרבה פעמים].

בואו ונלמד מאחי יוסף הקדושים - אבל - אשמים אנחנו!

הבחורים ואברכים, ולפני שיסגרו את הישיבות!!!! "אתם הרבנים שלא צועקים ללמוד זוהר הקדוש!!! אתם אשמים על הכל ולא ולא הכנסת ושריה ויועציה!!!"

אבא אשמים אנחנו על אחינו!

מעמיד עליהם מלך קשה כהמן

כתוב שהגאולה לא תהיה עד שבני ישראל יחזרו בתשובה, ואם לא חוזרים מה הוא עושה מעמיד עליהם מלך קשה כהמן והם מוכרחים לחזור, וכך גם כאן העמיד עלינו מלכים קשים כדי שאנו נחזור בתשובה, כך אמר מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א.

נכון, אני גם אשם בכל זה שלא הוכחתי מספיק!!! ולכן אני יוצא בקול חזק וכותב את האמת כמו שכתבתי ב-17 ספרים על הערב רב (310 מראה מקומות 172 מזוהר הקדוש), תלמדו את הספרים ותבינו מי הם האשמים האמיתיים!!! וכפי שמסרו מן השמים, לאחרונה, שעל כל יהודי ללמוד דקה אחת, על כל פנים מזוהר הקדוש.

אנחנו לפני הסוף! כולנו מוכנים ומחכים למשהו גדול, השאלה - מתי?

אזהרה אחרונה מהעולם העליון לפני השואה - תשע"ג - תשע"ה

חובת השעה: לעשות תשובה שלמה, לימוד הזוהר הקדוש, ולהתקרב כמה שיותר לבורא עולם!

הצדיקים מגן עדן זועקים לכל יהודי/ה: "אל תשאירו אותנו פה, תחזרו בתשובה!"

כמו שמסרו לאחרונה מעולם האמת: "אנחנו עצובים, כי אנחנו כולנו בהמתנה לעולם הבא, עדיין אין אף אחד

כי עניות דישראל והגזרות והמלחמות המשסות וההריגות, הוא בעצמו גורם לזה, מפני שלא עוסק בחכמת הקבלה, ובפמליא של מעלה העני חייב על דלותו ושפלותו, ההרוג על הריגתו, כל זה נקרא חטאים שבין אדם לחבירו, אשר גם יוה"כ אין מכפר עליהם, אוי לנו מיום הדין והתוכחה.

הסכמת רבי מנחם מענדל על איפה עלימה

ומה ישיבו בני נשא על המאמר המבהיל בתיקוני זוהר (תקן ל'): "וי לון דגרמין דיזיל ליה רוחו של משיח מן העולם ולא ישוב לעולם שהם עושים את התורה יבשה ולא רוצים להשתדל בחכמת הקבלה וכו", כמה נפישא חיל של המאמרים הללו שנוקבים ויורדים לפני לפני חזרי לבו של אדם המאמין האמיתי, תסמנה שערותיו ובשרו נעשה חידודי, בהעלותו על ליבו כי עניות דישראל והגזרות והמלחמות המשסות וההריגות הוא בעצמו גורם לזה מפני שלא עוסק בחכמת הקבלה, ובפמליא של מעלה העני חייב על דלותו ושפלותו, ההרוג על הריגתו, כל זה נקרא חטאים שבין אדם לחבירו, אשר גם יום הכיפורים אין מכפר עליהם, אוי לנו מיום הדין והתוכחה!

קול דמי אחיך צועקים - מי לא שומע את הקול, קול הקורא, ששה מיליון יהודים שצועקים למעלה בשמים על הרבנים שלא רצו ללמוד זוהר הקדוש ולכן הרגו אותם!!!! וכך צווח במר קולו הגה"ק בעל הסולם זצ"ל בסוף הקדמתו להסולם שלו, עיי"ש - כמו כן אנחנו צועקים עכשיו על כל האדמורי"ם, ראשי ישיבות, רבנים, מגידי שיעורים, בעלי דרשנים, שלא צועקים נורא, לפני שיהרגו ח"ו את

ללא צער חבלי משיח

וְכֵן אומר משה רבנו עליו השלום לרשב"י זכותו יגן עלינו אמן בזהר הקדוש פְּרִשְׁת נָשָׂא, "בְּהָאֵי חֲבוּרָא דִּילָךְ דְּאִיהוּ סִפֵּר הַזֶּהר יִפְקֹון בֵּיה מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי". באור הַדְּבָרִים: בְּזִכּוֹת הַחֲבוּר שֶׁלָּךְ, סִפֵּר הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ, יֵצְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת בְּרַחֲמִים לֵאלֹא צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְלֹא צָעַר חֲבָלֵי מִשְׁחָה!

אב"ל אלו שלא לומדים את תורת הסוד, אשמים על כל הרציחות ושפיכות דמים של עם ישראל, כמו שהבאנו לעיל את דברי הזוהר, ואלו שלומדים הם המצילים את עם ישראל, ובפרט ילדי צאן קדשים, איזה זכות גדול, ושמחה גדולה בשמים כל רגע ורגע שלומדים זוהר הקדוש.

להבין את הנגלה על ידי הנסתר

עוד רואים מכאן, כמה חיוב גמור הוא ללמוד ולדעת סודות התורה כדי להנצל מן החיצונים, ולכל הפחות לבקש ולרצות לדעת, וזהו בודאי על ידי שבתחילה ילמד כסדר זוהר הקדוש ותתהר נשמתו ותבער בלבו אש אהבת ה', וחשקת לימוד התורה הקדושה, בזה בודאי ירצה לפני אדון כל, ויזכה שייפתחו לפניו שערי החכמה העליונה, ויבין את דברי תורת הנגלה כמבואר בגר"א שאי אפשר להבין תורת הנגלה אם לא לומדים סודות התורה.

אין לו לה' קורת רוח בעולם רק כשעוסקים בו

וידוע מה שפֶּתַב מוֹרְנו רַבִּי חַיִּים וִיטָאֵל זי"ע, מה שְׁאָמַר הַנְּבִיא יִרְמְיָהוּ (ד' כ"ד), "וְכָל הַגְּבָעוֹת הִתְקַלְקְלוּ" אלו הַבְּחוּרִים

שהגיע לעולם הבא. אין עולם הבא [ראה שער הגמול להרמב"ן סידור עבודת השם דף 319, מאמר העיקרים להרמח"ל]. העולם הבא זה [יהיה] רק שכל עם ישראל יחזור בתשובה. זה רק יהיה כשכל עם ישראל יחיה את התורה".

אמרו לי: "תחזור לשם ותלמד" שמע ישראל... **אבל בעיקר** - שילמדו זוהר, הזוהר הקדוש. **שלא יעזבו את הזוהר לדקה, תן להם שיעסקו בזוהר - דקה, שתי דקות, שלוש דקות, אבל שיעסקו בזוהר - הדקה הזאת יכולה להביא את העולם לשחרור מהסטרא אחרא, דקה אחת. - לכן, הדקה המיוחדת הזאת שקיימת - לתת אותה בכל הכח - אז תבוא הגאולה השלמה.** לצרף את כל הערב רב שקיים בעם ישראל - זה סתם הטפילים שהצטרפו לעם ישראל, אין להם שום חלק, קחו מהם את כל ניצוצות הקדושה" (ממך שיח עס כלידק רבי יוחנן זאנון זי"ל - אחרי מוות קליני, כסלו תשע"ג, הספור נמלא צעלון מס' 196 למס').

לימוד הזוהר מקדש כמו הקרבנות

כתוב בפרשת תרומה, מכל כלי המקדש המשכן והמזבח ומנורה הטהורה ועוד, וכתוב "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", היום שאין לנו קרבנות, תורת לימוד הזוהר הקדוש מקדש אותנו כמו הקרבנות בבית המקדש, שכל הגאולה תלויה אך ורק בלימוד הזוהר הקדוש, כמו שאומר השל"ה הקדוש זי"ע, **בְּעֶשְׂרָה מֵאָמְרוֹת, מֵאָמַר רִאשׁוֹן, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: כָּשֶׁם שֶׁלֹא נִגְאָלוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד שֶׁהִצְרִיךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַדְּשֵׁם בְּדָם וּבְדָם מִלֵּה, כֵּן גִּאֲלָה הָעֵתִידָה לֹא תִהְיֶה הַגִּאֲלָה עַד שֶׁיָּזְכוּ לְתוֹסְפוֹת הַקְּדֻשָּׁה הַזֶּה, וְהוּא רִצּוֹן הָאֵל יִתְבָּרַךְ, וְאֲשֶׁרֵי הַזִּקָּה בָּהּ.**

ממנו יראו וכן יעשו כל הרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ואנשים פשוטים לקבץ הילדים, וללמוד איתם זוהר הקדוש ונחלק להם גם אי"ה מתנות.

קימו וקבלו היהודים להחזיק בלמוד הקדוש הזה

רבינו יוסף חיים, ה"ן איש חי, (בהקדמת התקונים ב"ה), וזה לשונו: מִזְמַן אֲשֶׁר הִצִּיץ וְזָרַח אור יְקָרָת של שְׁנֵי מְאֻרֹת הַגְּדֹלִים סֵפֶר הַתְּקוּנִים וְסֵפֶר הַזִּהָר קִיְּמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים קֹהֵל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל לַהֲחִזִּיק בַּלְמוּד הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַתְּקוּנִים וְהַזִּהָר יַחֲדִיד וְרַבִּים מְנַעַר וְעַד זָקֵן, וְהַגֵּם דְּאִין לֹאֵל יָדָם לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין סוֹד אֲמֵרוֹת טְהוֹרוֹת שֶׁבְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֶּה אַף עַל פִּי כֹן שׁוֹתִים בְּצִמָּא אֶת דְּבָרֵיהֶם וּמִתְּלַהֲבִין בְּקִרְיָתָן מֵאֵד מֵאֵד.

ללמוד זוהר ותיקונים וחסידות

וְהַלּוֹמֵד זָקֵן, בְּסוֹדוֹת וְרִזִּין דְּאוֹרִיתָא, רִזִּין דְּעֵתִיק יוֹמִין, זָקֵן מְלֵא רַחֲמִים, דּוֹמָה לְדִין כְּתוּבָה עַל גִּיר מְחֻק, שְׂאִינוּ נִחְקֵק כָּל כֶּךָ בְּמַחֲוִי וּמִחֻשְׁבָּתוֹ וְיִכּוֹל לְטַעוֹת בָּהֶם הַרְבֵּה, כִּי נִמְחָק חֲזוֹר כּוֹתֵב וְנִמְחָק. וְכֵן יֵשׁ הַרְבֵּה שׁוֹטִים שְׁבוּרִיחִים מְלַמֵּד רִזִּין שֶׁל מִן הָאֵר"י וְסִפְרֵי הַזִּהָר אֲשֶׁר הֵם חֲיִינֵי, וְלוֹ עֲמִי שׁוֹמֵעַ לִי, בְּעֵקֶבּוֹת מִשִּׁיחָא אֲשֶׁר הִרְעִי וְהַמִּינוֹת גּוֹבֵר, הֵיוּ שׁוֹקֵדִין כָּל יְמֵיהֶם לְלַמֵּד סֵפֶר הַזִּהָר וְהַתְּקוּנִים כְּתִבִּי מִן גְּלוּל עַם חֲסִידוֹת וְהַקְדָּמוֹת שֶׁל מִן הָרַב רַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם זָכַר צִדִּיק לְבָרְכָה וְהֵיוּ מְבַטְלִין כָּל הַגְּזֵרוֹת רְעוֹת וְהֵיוּ מְמַשִּׁיכִין שְׁפַע וְאוֹר עַל כָּל הָעוֹלָמוֹת, כֹּן הַשְׁפָּעוֹת פְּשׁוּטִיּוֹת, בְּנֵי חַיִּי מְזוֹנֵי (כְּפִינֵי סִקּוּל וְלֶחֶק לְחִיק וְיִמְאֵל סִפְרִין מְקוֹמְקָה, יוֹלֵךְ חֲסִיד, פֶּקֶד ד' מִשְׁנֵה כ').

הַתְּלַמִּידִים הַקְטָנִים שְׂרֹאִים אֶת מְלַמְדֵיהֶם שְׂאִינָם רוֹצִים לְלַמּוֹד זֹה"ק וְתוֹרַת הַסוֹד, עַל כֵּן גְּבָעוֹת אֵלּוֹ נִתְקַלְקְלוּ וְלִבָּם שָׂרַשׁ פּוֹרָה רֹאשׁ וְלַעֲנָה וְעֵלְתָה בָהֶם חֲלוּדַת טִיט וְרָפֶשׁ לְכַפֵּר בְּחֻכְמַת הָאֲמֹת ... וְאִין סִפֵּק כִּי לֹא יִהְיֶה לָהֶם חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא כְּנֹזְכֵר בַּזִּהָר. וְעוֹד כְּתַב שָׁם, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּעֵסֶק הַחֻכְמָה הַזֹּאת, וּמִנִּיעֲתָנוּ מִלְּהַתְּעַסֵּק בָּהּ הִיא גּוֹרָמַת אַחֲרֵי וְעֹכֹב בְּנֵין בֵּית מִקְדָּשָׁנוּ וְתַפְאֲרָתָנוּ הַמְּכֻנָּה וְנִקְרָא "הַדֵּר הַכֶּרְמֶל", כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַפְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ז ו): "רֹאשֶׁךָ עָלֶיךָ כְּפֶרְמֶל" ... כִּי אִין לוֹ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרֵת רוּחַ בְּעוֹלָמוֹ, אֵלֶּה כְּאֲשֶׁר עוֹסְקִים בְּחֻכְמָה זו.

מיד נגאלים

רואים שְׂפָדִי לְזִכּוֹת לִירָאת שָׁמַיִם טְהוֹרָה, שְׂיַדַע שְׁפָלוֹת עֲצָמוֹ מְכָרְחִים לְלַמּוֹד זֹהָר הַקְּדוֹשׁ, וּבְכָף נִצְלִים מְקַלְקוֹלִים וּכְפִירוֹת, וְזוֹכִים לְהַפִּיר גְּדֻלוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְכֹאשֶׁר כָּל יִשְׂרָאֵל יַעֲסֻקוּ בַּלְמוּד הַזִּהָר הַקְּדוֹשׁ מִיַּד נְגָאִלִים וְנִצְלִים מִחֻבְלֵי מִשִּׁיחָ. וְכָל עַקֵּר בִּיאַת הָאֵדָם לְעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּדִי שְׂיִלְמַד אֶת הַלְמוּד הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה.

לא לתת מנוחה לה' עד שיגאלנו

וּבְאֲמַת כְּבֵר הַרְעִיָא מוֹהִימָנָא [הוּא מֹשֶׁה רַבְּנוּ ע"ה] מְצִינָה אוֹתָנוּ לְלַמּוֹד זֹהָר הַקְּדוֹשׁ וְנִקְא, כִּי תוֹרַת הַרְשָׁבִי מְאִיר עַד סוֹף הַדּוֹרוֹת, וְצִרִיף לְלַמּוֹד לֵאלּוֹ הַפֶּסֶק וְלֹא לְתֵת מְנוּחָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שְׂיִגָּאֲלָנוּ (זוהר פִּנְחָס ריט).

ולכן אשרי חלקכם הילדים הצדיקים ובחורי ישראל שלומדים זוהר הקדוש, ובוודאי שכל העולם עומד עליהם, האם יש זכות יותר גדול מזה?

מקטנים עד גדולים חובבים ללמוד זהר הקדוש

התורה נתנה ללמוד וללמד בכדי שכלם יודעים מקטנים עד גדולים דעת השם, וגם מצינו בהרבה ספרי מקבילים שמזהירים על למוד חכמה זו שכל אדם חייב ללמוד אותה (כפי ולקח בן גדי אשכנזי, טכסית בפרק, קמ"א).

הלואי לא היו מקלין גדולי בלמוד החכמה הקדושה - והלואי היו מלמדין דרך לתלמידיהם לעסוק בחכמה הלזו

ואומר אני, הלואי שלא היו מקלין גדולי הדור בלמוד החכמה הקדושה והלואי היו מלמדין דרך לתלמידיהם לעסוק בחכמה הלזו, אזי בודאי לא היה שום הרמת ראש לחכמות החיצוניות והיו כל החכמות נדחים מפניה כמו שנדחה החשך מפני האור. אף שעוונותיו גרמו שגם כמה וכמה מצדיקי הדור סגרו את דלת החכמה בפני פרחי הכהנה ואמרו שלא ילמדו עד שיהיו בעלי מדרגה ורוח הקדש והנה עבור זה נשאנו ערמים מן החכמה הקדושה ונתגבר בעוונותינו הרבים חשכות החכמות החיצוניות הכסיל בחשך הולך ובמהרה בימינו "ויאמר אלקים יהי אור" ויאר לנו (מורנו כפי גדי אלימלך מדינו, מעט גנים, פרק א' אות כ').

מי יתן שיתחילו ללמוד עם הצאן קדושים כשהם עדין בני 9-10 שנים, ספר הזהר הקדוש, ויהיה בנדאי הנאצה בקרוב בלי שום חבלי משיח

מי יתן והיה שיתחילו ללמוד עם הצאן קדושים כשהם עדין בקטנותם בן ט'

בדור הזה שהמינות גובר צריכין ללמוד עם תינוק בן תשעה שנים בספר הזהר והתקונים

ולו עמי שומע לי בדור הזה שהמינות גובר היו לומדין עם תינוק בן תשעה שנים בספר הזהר והתקונים להגות בהם ויהי וראת חטאו קודמת לחכמתו ויתקיים. וכך היה וקבש וראת שמים במקום חכמה חיצונית (כפינו בקדוש ולקח חזיק וחיאל ספרו מקומקום, נולד חסד, פרק ד' משנה כ').

נערים קטנים ילמדו מסוד השם

רבי שמעון בן יוחאי בעצמו אמר, שנערים קטנים ילמדו מסוד השם (אור החיים).

כל אחינו בית ישראל יקבעו ללמוד בספר הזהר הקדוש יחד עשיר ואביון קטן וגדול שם הוא

הבה נקנה כי באפן כזה כל אחינו בית ישראל יקבעו ללמוד בספר הזהר הקדוש יחד עשיר ואביון קטן וגדול שם הוא (הקדמת כרמנים לזהר דפוס גרמני).

כל ישראל מחיבים ללמוד בספר התורה של רשב"י, אחד גאון, אחד רב גדול, אחד חכם, אחד המון, אחד קטן שהגיע לחנוך

אשר על כן כל ישראל מחיבים ללמוד בספר התורה הזה של רשב"י, אחד גאון, אחד רב גדול, אחד חכם, אחד המון, אחד קטן שהגיע לחנוך, בעתים מזמנים ומכשרים אשר המה מסדרים דבר יום ביומו מראש חדש אלול עד מנחת יום הכפורים נחתם עת עקדת יצחק לקרב הגאולה והיו נצולים מכל פגעים רעים (סמיני בזהר, גן היקד הקדמת המספר).

וְי' שְׁנַיִם סֵפֶר הַזִּמְרָה הַקְדוּשָׁה... וְהָיוּ בְּיָדָאֵי
הַגָּאֹלָה בְּקֶרֶב בְּלִי שׁוֹם חֲבֵלֵי מְשִׁיחַ. (סֵפֶר
סִגְלַת יִשְׂרָאֵל לְהַגְמֹן הַלְדִּיק רַבִּי שְׁמַי לִיפְשִׁיץ - מַעֲרָכָה
ז' אֹת כ').

וְעַל כֵּן אֵי אִפְשָׁר לְתַאֵר גּוֹדֵל הַזְכוּת שִׁישׁ
לָכֶם צֵאן קִדְשִׁים בְּלִימוּד שִׁמְקָרַב
הַגְּאוּלָּה, וּבִפְרֹט שִׁמְתַּחֲלִים בְּכָל בּוֹקֵר אֶת
הַלִּימוּד בַּדָּף זוהר הַקְדוּשָׁה, בְּשַׁעֲה זֹאת
צֵאן קִדְשִׁים, נוֹטְלִים אֶת הַזְכוּת בִּידְכֶם
בְּלִימוּד הַקְדוּשָׁה הַזֶּה.

בזכותך הגעתני!

הַתְּבַטָּא פֶּעַם צָדִיק וְאָמַר: בְּבוֹא מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ, עִם יִשְׂרָאֵל נִקְבְּצוּ וּבָאוּ
לָךְ, וּפְלִיטַת הָעָם שְׁשִׁים וּשְׁמָחִים. בַּעַת הַזֶּה
יִתְּבוֹנֵן מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בְּעֵינָיו הַטְּהוּרוֹת, יִבְחֵן

כָּל אֶחָד וְאֶחָד לִפְנֵי מַעֲשָׂיו, וּלְפַתֵּחַ יְרֵימָה
וְיִרְאֶה בְּאֶצְבָּעוֹ, כּוֹלֵם יְרִימָה עֵינֵיהֶם
בְּפִלְיָאָה, וְיִבִּיטוּ בְּמַחֲזָה, אִזּוֹ יִשְׁמִיעַ מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ אֶת קוֹלוֹ וְיֹאמַר, בְּפִנּוֹתָיו אֶצְבְּעוּ עַל
יְהוּדֵי מִסּוּיִם: "בְּזִכּוֹתְךָ הִיגַעְתִּי, לָךְ יֵשׁ חֵלֶק
בְּגִאוּלַּת הָעָם". כֵּךְ יִרְאֶה עַל כָּל יְהוּדֵי וְיְהוּדֵי
שֶׁפָּעַל לְמַעַן בִּיאָתוֹ.

הַלְלוּאֵי שְׁנִזְכָּה לְהִיּוֹת מִן הַזּוֹכִים
הַמְּאוֹשְׁרִים, שֶׁהַמְּשִׁיחַ בִּכְבוֹדוֹ
וּבְעֲצָמוֹ יַעֲיִד עֲלֵינוּ – "בְּזִכּוֹתְךָ הִגַּעְתִּי".

עַל כֵּן, יִלְדִים יְקָרִים, תֵּנוּ לִימוּד לְשֵׁם
שְׁמַיִם, הַקְרִיבוּ מִדְּקוּתֵיכֶם עוֹד וְעוֹד
לְמַעַן הַשְׁכִּינָה הַקְדוּשָׁה, לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵינוּ, לְגֵרוּם לְפָדוֹת נַפְשָׁנוּ, וְנִלְךְ כּוֹלֵנוּ
כְּאֶחָד יַחַד לְקַבֵּל אֶת אֹרֶךְ פְּנֵי מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ בְּבִ"א.



פרק א'

במסכת חגיגה (דף טו ע"ב): מאיר בני אומר בזמן שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת קלני מראשי קלני מזרועי אם כך הקדוש ברוך הוא מצטער על דמן של רשעים קל וחומר על דמן של צדיקים שנשפך. מכאן אנו רואים שהקב"ה משתתף בצערן של ישראל.

ובמדרש רבה (שמות פרשה ב' פסקה ה'), וז"ל: א"ר ינאי מה התאומים הללו אם חשש אחד בראשו חבירו מרגיש, כן אמר הקב"ה כביכול, (תהלים צא) "עמו אנכי בצרה".

דבר אחר, מהו עמו אנכי בצרה? כשיש להם צרה אינם קוראים אלא להקב"ה, במצרים "ותעל שועתם אל האלהים", בים, "ויצעקו בני ישראל אל ה'", וכאלה רבים ואומר (ישעיה סג) "בכל צרתם לו צר", א"ל הקב"ה למשה אי אתה מרגיש שאני שרוי בצער כשם שישאל שרוים בצער, הוי יודע ממקום שאני מדבר עמך מתוך הקוצים כביכול אני שותף בצערך, עכ"ל.

זוהר ספר שמות (פרשת שמות דף ב' ע"ב)

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם מַלְאָכָיו מַעֲלֶה עִם יִשְׂרָאֵל לְבָבָהּ

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (יחזקאל ח') הָיָה הָיָה דָּבָר ה', הָיָה הָיָה פְּעָמִים לְשֵׁם מַה? וְעוֹד יֵשׁ לְשָׁאֵל, אִם יִחְזַקֵּאל הִנְבִּיאַ נֶאֱמָן הָיָה, לָמָּה גָּלָה כָּל מַה שֶּׁרָאָה? מִי שֶׁהִמְלִיךְ מַכְנִיס אוֹתוֹ לְהִיכָלוֹ, יֵשׁ לוֹ לְגַלּוֹת סוּדוֹת שֶׁרָאָה? אֵלָּא וְדָאִי שִׁיחְזַקֵּאל הָיָה נְבִיאַ נֶאֱמָן, וְכָל מַה שֶּׁרָאָה הוּא רָאָה בְּאַמּוֹנָה, וּבְרָשׁוֹתָיו שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא גָּלָה כָּל מַה שֶּׁגָּלָה, וְהַכֵּל הֶצֶרֶךְ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (יחזקאל ח') הָיָה הָיָה דָּבָר ה', הָיָה הָיָה תִּרְיָ (דף ט' ע"ב) זְמַנִּי אֲמַאי. וְתוֹ אֵית לְשִׁאֲלָה, אִי יִחְזַקֵּאל נְבִיאָה מְהִימָנָא הָוָה, אֲמַאי גָּלִי כָּל מַה דְּחָמָא, מֵאֵן דְּמִלְכָּא אַעִיל לִיהּ בְּהִיכְלִיָּה אֵית לִיהּ לְגַלְּאָה רִזִּין דְּחָמִי. אֵלָּא וְדָאִי יִחְזַקֵּאל נְבִיאָה מְהִימָנָא הָוָה, וְכָל מַה דְּחָמָא בְּמְהִימָנוּתָא אִיהוּ, וּבְרָשׁוֹתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גָּלִי כָּל מַה דְּגִלִּי, וְכָלָא אַצְטְרִיךְ.

זְהוּ צַעַר שְׁלָם, וְעַל זֶה צָרִיךְ לְבָבוֹת

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאֵן דְּרָגִיל לְמַסְבֵּל צַעֲרָא אָף עַל גַּב דְּאִתִּי לְפּוּם

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִי שֶׁרָגִיל לְסַבֵּל צַעַר, אָף עַל גַּב שְׂבָא לְפִי שְׁעָה

צער, סובל משאו ולא חושש. אבל מי שלא רגיל בצער, וכל ימיו היה בתפנוקים ועדוניהם, ובא לו צער - זהו צער שלם, ועל זה צריך לבכות.

כך ישראל, כשירדו למצרים היו רגילים בצער, שהרי כל ימי אותו אביהם הצדיק היו בצער, ולכן סבלו את הגלות כראוי. אבל גלות בבל היתה צער שלם, אותו הצער שעליונים ותחתונים בכו עליו.

על נהרות בבל שם ישבנו

עליונים, שכתוב (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חוצה וגו'. תחתונים, שכתוב (תהלים קלז) על נהרות בבל שם ישבנו וגו', וכלם בכו על גלות בבל. מה הטעם? כי היו בתפנוקי מלכים, שכתוב (איכה ד) בני ציון היקרים וגו'.

[יש] שגורסים ששנינו, אמר רבי יצחק, מהו שכתוב (ירמיה ט) על ההרים אשא בכי ונהי? אלא אלה הם הרים רמים של העולמים. ומי הם אותם הרים רמים? אלו בני ציון היקרים המסלאים בפז ועכשו היו יורדים לגלות עם רחים על צוארם, וידיהם מהדקות לאחור. וכאשר (נכנסו) לגלות בבל, חשבו שאין להם קיום לעולמים, שהרי הקדוש ברוך הוא עזב אותם, ולא ישגיח בהם לעולמים.

שעתא צערא, סביל מטלנוי, ולא חייש, אבל מאן דלא רגיל בצער, והוה כל יומיו בתפנוקין ועידוניהן, ואתי ליה צערא, דא איהו צערא שלים, ועל דא אצטריך למבכי.

כך ישראל, כד נחתו למצרים, רגילין בצערא הו, דהא כל יומיו דההוא זכאה אבוהון בצערא הוה, ועל דא סבלו גלותא כדקא יאות. אבל גלותא דבבל ההוא הוה צערא שלים, ההוא הוה צערא דעלאין ותתאין ככאן עליה.

עלאין: דכתיב, (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חוצה וגו'. תתאין: דכתיב, (תהלים קלז) על נהרות בבל שם ישבנו וגו' בלהון בכו על גלותא דבבל. מאי טעמא. בגין דהו בתפנוקי מלכין דכתיב, (איכה ד) בני ציון היקרים וגו'.

[אית] דגרסי דתנן אמר רבי יצחק, מאי דכתיב, (ירמיה ט) על ההרים אשא בכי ונהי. אלא, אלין אינון טוריא רמאי דעלמין. ומאן אינון טוריא רמאי, אינון, בני ציון היקרים המסלאים בפז והשתא הו נחתין בגלותא, בריחא על קדליהון וידיהון מהדקן לאחורא. וכד עאלו בגלותא בבבל, חשיבו דהא לית להו קיומא לעלמין, דהא קודשא בריך הוא שביק לון, ולא ישגח בהון לעלמין.

למענכם שלחתי בבלָה

וּשְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה קָרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ, וְכָל הַמְּרַכְּבוֹת הַקְדוּשׁוֹת, וְכָל חֵילוֹתָיו וּמַחֲנוֹתָיו וּגְדוּלָּיו וְכָל חֵיל הַשָּׁמַיִם, וְאָמַר לָהֶם: מָה אַתֶּם עוֹשִׂים כָּאֵן? וּמָה בְּנֵי אֱהוֹבֵי בְּגָלוֹת בָּבֶל, וְאַתֶּם כָּאֵן? קוֹמּוּ רְדּוּ כָּלְכֶם לְבָבֶל, וְאֲנִי עִמָּכֶם. זֶהוּ שִׁכְתוּב (ישעיה מג) כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהָ וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהָ - זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוֹרְדָתִי בְּרִיחִים כָּלֶם - אֵלֶּה כָּל הַמְּרַכְּבוֹת וְהַמַּחֲנוֹת הָעֲלִיּוֹנִים.

כְּשִׁירְדּוּ לְבָבֶל, נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם, וְשָׁרְתָה נְבוּזַאדַנֶּשֶׁת קְדוּשָׁה עַל יִחְזַקְאֵל, וְרָאָה כָּל מָה שֶׁרָאָה, וְאָמַר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל: הֲרִי אֲדוֹנֵכֶם כָּאֵן, וְכָל חֵילוֹת הַשָּׁמַיִם וּמְרַכְּבוֹתָיו שָׁבְאוּ לְדוֹר בִּינֵיכֶם. לֹא הֶאֱמִינוּ לוֹ, עַד שֶׁהֶצְטַרְךְ לְגָלוֹת כָּל מָה שֶׁרָאָה, וְאַרְאָ כֶּן, וְאַרְאָ כֶּן. וְאִם גָּלָה יוֹתֵר - כָּל מָה שֶׁגָּלָה הֶצְרַךְ. כִּיּוֹן שֶׁרָאוּ כֶּן יִשְׂרָאֵל, שִׁמְחוּ. וּכְשֶׁשָּׁמְעוּ דְּבָרִים מִפִּי יִחְזַקְאֵל, לֹא חָשְׁשׁוּ עַל גְּלוּתָם כָּלֹל, שֶׁהֲרִי יָדְעוּ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עֶזְב אוֹתָם, וְכָל מָה שֶׁגָּלָה - גָּלָה בְּרִשׁוֹת.

וּתְנִינֵן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהֵיחָא שְׁעָתָא קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, וְכָל רִתִּיכִין קוּדִישִׁין, וְכָל חֵילֵיהּ וּמִשְׁרָיִיתֵיהּ, וְרַבְּרָבָנִין, וְכָל חֵילָא דְשָׁמַיָא, וְאָמַר לוֹן, מָה אַתָּן עֹבְדִין הָכָא, וּמָה בְּנֵי רַחֲמֵיכֵי בְּגָלוּתָא דְבָבֶל, וְאַתָּן הָכָא, קוֹמּוּ חוּתּוּ בְּלָכוֹן לְבָבֶל, וְאַנָּה עִמָּכוֹן. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מ"ג) כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהָ וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהָ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וְהוֹרְדָתִי בְּרִיחִים כּוּלָם, אֵלִין כָּל רִתִּיכִין וּמִשְׁרָיִין עֲלֵאִין.

כִּד נִחְתּוּ לְבָבֶל, אֲתַפְתְּחוּ שָׁמַיָא, וְשָׁרְתֵּן רוּחַ נְבוּזַאדַנֶּשֶׁת קוּדִישָׁא עַל יִחְזַקְאֵל, וְחָמָא כָּל מָה דְחָמָא, וְאָמַר לוֹן לְיִשְׂרָאֵל, הָא מְאִרִּיכוֹן הָכָא, וְכָל חֵילֵי שָׁמַיָא וְרִתִּיכוֹן, דְאַתּוּ לְמִידָר בִּינִיכוֹן. לֹא הִימְנוּהוּ, עַד דְאַצְטְרִיד לְגָלָאָה כָּל מָה דְחָמָא, וְאַרְאָ כֶּן, וְאַרְאָ כֶּן. וְאִי גָלִי יִתִּיר, מָה דְגָלִי כָּלָא אֲצַטְרִיד. כִּיּוֹן דְחָמוּ יִשְׂרָאֵל כֶּן, חֲדוּ. וְכִד שְׁמַעוּ מִלִּין מִפּוּמִיָּה דִּיחְזַקְאֵל, לֹא חִישּׁוּ עַל גְּלוּתָהוֹן כָּלֹל, דְּהָא יָדְעוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לֹא שָׁבִיק לוֹן. וְכָל מָה דְגָלִי בְּרִשׁוֹתָא גָלִי.

בְּכָל מְקוֹם שֶׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל, שֵׁם הַשְּׂכִינָה גָּלָתָה עִמָּהֶם

וּתְנִינֵן בְּכָל אַתֵּר דִּישְׂרָאֵל גָּלוּ, תִּמְן **וּשְׁנִינוּ**, בְּכָל מְקוֹם שֶׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל, שֵׁם

השכינה גלתה עמהם. וכאן בגלות מצרים מה פתוב? ואלה שמות בני ישראל וגו'. כיון שפתוב בני ישראל, מה זה את יעקב? הבאים אתו הצטרף לומר! אלא, אלה שמות בני ישראל, הם אותם מרכבות ומחנות עליונים שיצדו עם יעקב עם השכינה לגלות מצרים. ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו.

שכינתא גלתה עמהון, והכא בגלותא דמצרים מה פתיב, ואלה שמות בני ישראל וגו'. כיון דפתיב בני ישראל, מהו את יעקב, הבאים אתו אצטרף למימר. אלא, אלה שמות בני ישראל אינון רתיבין ומשריין עלאין, דנחתו עם יעקב, בהדי שכינתא, בגלותא דמצרים (שמות ח') ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו.

כל אחד מהם הכניס רצון לבו באהבה גדולה למסר נפשו על קדשת השם יתברך

יש שגורסים: ואמר רבי שמעון באותה שעה שמחו ישראל שמחה שלמה בגלל סיוע הקדוש ברוך הוא שהיה עמהם, וכל אחד מהם הכניס רצון לבו באהבה גדולה למסר נפשו על קדשת השם יתברך, ומשום כך גילה יחזקאל כל מה שגלה.

[לישנא אחרינא] ואמר רבי שמעון ביה שעמא חדו ישראל חדותא שלימתא בסיעמא דמאריהון דהיה עמהון וכל חד מנייהו עאל רעותא דלביה ברחימותא סגיא למיסר נפשיה על קדושתא דמאריהון ובגין כך גלי יחזקאל כל מה דגלי.



פרק ב'

(זוהר דברים - האדרא זוטא קדישא (דף רח"צ ע"א)

הקדוש ברוך הוא לא הסיר אהבתו מישראל, שבכל מקום שהם

למדנו, רבי יהודה אומר, בכמה מקומות הסתכלתי שהקדוש ברוך הוא לא הסיר אהבתו מהם מישראל, שבכל מקום שהם היו, הקדוש ברוך הוא ביניהם, שכתוב (ויקרא כו) לא מאסתיים ולא געלתיים לכלתם להפר בריתי אתם. אתם דוקא, ביניהם עמקם, לא סר מהם לעולמים.

תניא רבי יהודה אומר, בכמה אתרי אסתכלנא, דקודשא בריך הוא לא אעדי (דף רח"צ ע"א) רחימותא מנייהו דישראל, דבכל אתר דאינון הו, קודשא בריך הוא ביניהו. דבתיב, (ויקרא כו) לא מאסתיים ולא געלתיים לכלותם להפר בריתי אתם. דייקא אתם, ביניהו עמהון לא אעדי מנייהו לעלמין.

עמו אנכי בצרה

רבי יצחק היה מהלך בדרך ופגע בו רבי חייא. אמר לו, רואה אני (אותם) בפניך שהרי במדור של השכינה מקומך. מהו שכתוב (שמות ג) וארד להצילו מיד מצרים? וארד? ארד היה צריך לו! וארד - בראשונה. מתי? כאשר ירד יעקב למצרים. ולמה? להצילו מיד מצרים. שאם לא היה ביניהם, לא יכולים לסבל הגלות, כמו שנאמר (תהלים צא) עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו.

רבי יצחק היה אזיל בארחה, ופגע ביה רבי חייא, אמר ליה חמינא (לכו) באנפך, דהא במדורא דשכינתא מדורך. מאי בתיב (שמות ג) וארד להצילו מיד מצרים. וארד, ארד מבעי ליה. וארד בקדמיתא. אימתי. בד נחת יעקב למצרים. ולמה. להצילו מיד מצרים. דאלמלא לא היה ביניהו, לא יכלין למסבל גלותא. כמה דאת אמר (תהלים צא) עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו.

כך מקום שחכמי הדור הולכים, הקדוש ברוך הוא הולך עמקם

אמר לו, ודאי בכל מקום שישראל נמצאים, הקדוש ברוך הוא

אמר ליה, ודאי בכל אתר דישראל שרין, קודשא בריך הוא

ביניהם. וכל מקום שחכמי הדור הולכים, הקדוש ברוך הוא הולך עמם, שכתוב (שם) כי מלאכיו יצוה לך וגו'. מניין לנו? שכתוב (בראשית לב) ויעקב הלך לדרכו וגו', ויאמר יעקב כאשר ראו מלכיהם זה, השתא נשתתף בחדא, וניזיל בארעה, דהא ידענא דלא תר חד אזלינן, לקבלא אנפוי דשכינתא. אמר ליה, ודאי. אמר רבי יצחק, תנינן, שלוחי מצוה אינן נזוקין, לא בהליכתן ולא בחזרתן. ואנחנו להראות לפני הקדוש ברוך הוא אנחנו הולכים, ולא יראים.

ביניהם. וכל אתר דחכימי דרא אזלינן, קודשא בריך הוא אזיל עמהון, דכתיב, (שם) כי מלאכיו יצוה לך וגו'. מנלן דכתיב, (בראשית לב) ויעקב הלך לדרכו וגו', ויאמר יעקב כאשר ראו מלכיהם זה, השתא נשתתף בחדא, וניזיל בארעה, דהא ידענא דלא תר חד אזלינן, לקבלא אנפוי דשכינתא. אמר ליה, ודאי. אמר רבי יצחק, תנינן, שלוחי מצוה אינן נזוקין, לא בהליכתן ולא בחזרתן. ואנחנו להתחזקה קמי קודשא בריך הוא אזלינן, ולא דחילנא.

זוהר ויקרא (פרשת אחרי מות דף ט"ו ע"ב)

בזמן שישראל נמצאו בגלות בבבל, השכינה שרתה ביניהם

תאנא, (ויקרא טז) וכל אדם לא יהיה באהל מועד, רבי יצחק פתח, (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק וגו', והאי קרא אוקמוה. תא חזי, בשעתא דישראל בגלותא, כביכול קודשא בריך הוא עמהון בגלותא, דהא שכינתא לא אתעדי מנייהו לעלמין. תא חזי, בזמנא דישראל אשתכחו בגלותא דבבל, שכינתא ביניהם שריא, ותאבת עמהון מן גלותא. ובזכות איגון צדיקיא (דף ט"ו ע"ב) דאשתארו בארעא, שארת בארעא, ולא אעדי מנייהו לעלמין. אמר רבי יהודה, דאתהדרת מטרוניתא במלכא, ואתהדר כלא בהלולא

למדנו, וכל אדם לא יהיה באהל מועד. רבי יצחק פתח, (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק וגו', והאי קרא אוקמוה. תא חזי, בשעתא דישראל בגלותא, כביכול קודשא בריך הוא עמהון בגלותא, דהא שכינתא לא אתעדי מנייהו לעלמין. תא חזי, בזמנא דישראל אשתכחו בגלותא דבבל, שכינתא ביניהם שריא, ותאבת עמהון מן גלותא. ובזכות איגון צדיקיא (דף ט"ו ע"ב) דאשתארו בארעא, שארת בארעא, ולא אעדי מנייהו לעלמין. אמר רבי יהודה, דאתהדרת מטרוניתא במלכא, ואתהדר כלא בהלולא

דמלכא, בגין כך אקרון אנשי כנסת הגדולה, כנסת הגדולה, כנסת הגדולה ודאי. כף נקראו אנשי כנסת הגדולה, כנסת הגדולה ודאי.

אם הם צדיקים - הקדוש ברוך הוא מקדים לרחם עליהם

התאנא, בכל זמנא ד'ישראל בגלותא, אי אינון זכאין, קודשא בריך הוא אקדים לרחמא עליהו, ולאפקא לון מגלותא. ואי אינון לא זכאין, מעכב לון בגלותא, עד ההוא זמנא דאתגור. וכד מטא זמנא, ואינון לא אתחזין, קודשא בריך הוא אשגח ליקרא דשמיה, ולא אנשי להו בגלותא, הדא הוא דכתיב וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. אלן אבהן דכלא, רוא דשמא קדישא.

למדנו, בכל זמן שישראל בגלות, אם הם צדיקים - הקדוש ברוך הוא מקדים לרחם עליהם ולהוציאם מהגלות, ואם הם אינם צדיקים - הוא מעכב אותם בגלות עד אותו זמן שנגזר. וכשמגיע הזמן והם אינם ראויים - הקדוש ברוך הוא משגיח על כבוד שמו, ואינו שוכח אותם בגלות. זהו שכתוב וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. אלו האבות של הכל, סוד השם הקדוש.

זוהר חדש (מדרש רות דף צ"ח ע"ב)

עיר קטנה - זו כנסת ישראל

אמר רבי בון, ההוא ינוקא דהנה יתיב לגבן, מאי אמר בהאי קרא. אלא הכי פתח, עיר קטנה, זו כנסת ישראל, שנקראת עיר הקדש, קרית קדישא לגבי הקדוש ברוך הוא. קטנה, בדבר אחר, (ספ"ט ח) אחות לנו קטנה. שגאמר (בראשית כט) ושם הקטנה רחל. ואנשים בה מעט, אלו האב ות.

אמר רבי בון, אותו התינוק שהיה יושב אצלנו, מה אמר בפסוק הזה? אלא כך פתח: עיר קטנה - זו כנסת ישראל, שנקראת עיר הקדש, קרית קדושה אל הקדוש ברוך הוא. כמו שאמרנו (שיר השירים ח) אחות לנו קטנה, שגאמר (בראשית כט) ושם הקטנה רחל. ואנשים בה מעט - אלו האבות.

בא אדם הראשון, ירדה עמו שכינה, ושרתה בתוכו

בא אדם הראשון, ירדה עמו שכינה, ושרתה בתוכו. חטא אדם

בא אדם הראשון - ירדה עמו שכינה ושרתה בתוכו. חטא אדם

הראשון, ונסתלקה ממנו. בא נח, והורידה לארץ. חטאו דור המבול, ונסתלקה מן העולם. בא אברהם, והורידה. באו אנשי סדום, ונסתלקה. לפיכך ואנשים בה מעט להתקיים עמה בעולם. זמן מועט היו, ולא נתקיימו בה הרבה.

ובא אליה מלך גדול וסבב אתה - זה פלוני. ומצא בה איש מספן חכם - זה יעקב. שבמסכנות היה בזמן שחטאו בניו ביוסף, ונמנע השפע ממנו, ונפחדה הגבירה ממנו. ומלט הוא את העיר בחכמתו - זה משה. מהו וסבב אתה? שמתעסק פלוני שיחטאו ישראל בגלות, בשביל להתעכב בגלות, דכתיב (תהלים צא) עמו אנכי וגו'.

איש מספן - זה משיח בן דוד

דבר אחר, (קהלת ט) עיר קטנה - זו ציון. ואנשים בה מעט - אלו ששית ימי בראשית. ובא אליה מלך גדול וסבב אתה - זה פלוני. ומצא בה איש מספן - זה משיח בן דוד, שנאמר בו (זכריה ט) עני ורכב על חמור, ונאמר (ישעיה נז) הצדיק אבד. כל זמן שלא יבא עליו השפע. ועליו נאמר (שם יט) ונהר יחרב ויבש.

חכם - זה משיח בן דוד

חמור, זה סמא"ל. חכם - זה משיח בן דוד. ועליו נאמר ומלט הוא

הראשון, ונסתלקה ממנו. בא נח, והורידה לארץ. חטאו דור המבול, ונסתלקה מן העולם. בא אברהם, והורידה. באו אנשי סדום, ונסתלקה. לפיכך ואנשים בה מעט להתקיים עמה בעולם. זמן מועט היו, ולא נתקיימו בה הרבה.

ובא אליה מלך גדול וסבב אתה, דא פלוני. ומצא בה איש מספן חכם, דא יעקב, שבמסכנות היה בזמן שחטאו בניו ביוסף, ונמנע השפע ממנו, ונתפרשה מטרוניתא ממנו. ומלט הוא את העיר בחכמתו, דא משה. מהו וסבב אתה. שמתעסק פלוני שיחטאו ישראל בגלות, בשביל להתעכב המטרוניתא בגלות, דכתיב (תהלים סא) עמו אנכי וגו'.

דבר אחר, (קהלת ט) עיר קטנה, דא ציון. ואנשים בה מעט, אלו ששית ימי בראשית. ובא אליה מלך גדול וסבב אותה, דא פלוני. ומצא בה איש מספן, דא משיח בן דוד. שנאמר בו, (זכריה ט) עני ורכב על חמור ונאמר (ישעיה נז) הצדיק אבד. כל זמן שלא יבא עליו השפע. ועליו נאמר, (שם יט) ונהר יחרב ויבש.

חמור, דא סמא"ל. חכם, דא משיח בן דוד. ועליו

נֵאמַר, וּמִלֵּט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכָּמָתָו. שִׁיְהִיהָ גֹאֵל מְשִׁיחַ
בְּחֻכָּמָתָו. שִׁיְהִיהָ גֹאֵל מְשִׁיחַ בֶּן
אֶפְרַיִם, וְדָא הוּא פְּרוּקָא מִלְּעִילָא.



פרק ג

שער הכוונות - ענין בין המצרים

והיא "טדה"ד", "ובהויה" של "אתה גבור" תכוין שתאיר "הויה" זו אל תמורתה היוצאת בחילוף אותיות שלאחריו והיא "כוז"ו" "ובהויה" ג' שב"אתה קדוש" תכוין שתאיר זו "ההויה" אל תמורתה בא"ב - דא"ת ב"ש, והיא "מצפ"ץ" והנה ג' שמות הנזכרים: טדה"ד וכוז"ו ומצפ"ץ, הם בגימטריה שי"ן עם הכולל:

ובברכת "רצה" תכוין כי מלת רצה היא בגימטריה אלקים דמילוי ההין, כי רצה הם אותיות צרה, והוא סוד ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע, שהוא שם אלקים דההין. וזהו סוד בין המצרים, כי מן השם הנזכר שהוא דין יוצאות בימים האלו הצרות.

גם תוסיף שם אדני עם רצה של אלקים הנזכר, ויהיו בגימטריה שי"ן, ותכוין כי ב' בתי דינין אלו שהם אלקים ואדני, שהם סוד בין המצרים, ב' מצרים העולים בגימטריה שי"ן, יתמתקו על ידי ג' השמות הראשונים שנתכוננו בהם בג' ברכות הא', והם טדה"ד כוז"ו ומצפ"ץ העולים בגימטריה שי"ן כנזכר, ועל ידי כן אותיות צרה יתהפכו לרחמים, ויהיו רצה ה' אלקינו.

ובברכת שים שלום באותם ב' שינין שבראשי תיבות של שים שלום, תכוין אל ב' השינין הנ"ל, גם התיבות עצמם של שים שלום שניהם יחד עולות בגימטריה שי"ן, שי"ן הנזכר ועוד יתירים ו' כנגד ו' שמות הנזכר, והם שם יהו"ה וג' תמורות, והם טדה"ד כוז"ו ומצפ"ץ ושם אלקים ושם אדני".

מנהג טוב וכשר הוא מאד לכל בעל נפש לשבת באבלות אחר חצי היום בכל אלו הימים

ענין בין המצרים: והם כ"א ימים שבין י"ז לתמוז עד תשעה באב, מנהג טוב וכשר הוא מאד לכל בעל נפש לשבת באבלות אחר חצי היום בכל אלו הימים, ולבכות בכיה ממש על חורבן הבית, וטעם היות זה אחר חצות היום, הוא כי אז הוא התעוררות הדינין בסוד כי ינטו צללי ערב אשר לסבה זו נשרף ההיכל אחר חצי היום, ודבר זה עושה תועלת גדולה בנפש האדם, וענין חצות הלילה אין צורך להזכירו, כי אפילו בכל שאר הלילות צריך להתאבל על החורבן, ומכל שכן בלילות בין המצרים שצריך להוסיף בבכיה, ועליו נאמר "שמחו את ירושלם כו' כל המתאבלים עליה".

גם צריך לזוהר ולהמנע מלאכול פרי חדש ומלבוש לבוש חדש

גם צריך לזוהר ולהמנע מלאכול בימים ההם, שום פרי חדש ושלא ללבוש שום לבוש חדש, כדי שלא יצטרך לברך עליו ברכת שהחינו, וכמו שנזכר ענין זה בספרי הפוסקים האחרונים, וענין זה נוהג בשבתות ובראש חודש אב:

כוונות המיוחדות לימי בין המצרים

גם צריך לכוין כונות אלו בעמידה בכל הימים ההם: הנה בברכת אבות באותה "ההויה" הא' תכוין שתאיר זו "ההויה" אל תמורתה היוצאת בחילוף אותיות שלפניה

פרק ד' ענין ט' באב

נחמה בזמן מנחה

בחרב האויבים, ובראותם שהציתום אש בהיכל לעת ערב שהוא זמן המנחה, אז אמרו מזמור ושמחו שמחה גדולה, וקבלו נחמה, כי אם ח"ו לא היה הקב"ה משליך חמתו על העצים ועל האבנים, לא היתה תקומה לשונאי ישראל. וכמו שאמרו חז"ל, כלה את חמתו ויצת אש בציון. ונמצא כי לעת מנחת ערב שהציתו אש בהיכל, אז אמרו ישראל מזמור, וקבלו נחמה על צרתם, אם כן, המנהג הנזכר הוא טוב ונכון.

וַנִּלְעָד ששמעתי גם כן ממורי ז"ל טעם אחר, והוא כי אז במנחת ט' באב נולד המשיח הנקרא מנחם, כנזכר במדרש איכה רבתי.

מה שנהגו ביום ט' באב במנחה, לומר פסוקים של נחמות, וגם לקום ולשבת על הספסלים למעלה, ואדרבא נראה מן התלמוד בבלי כי לעת ערב הציתו אש בהיכל ביום ט' באב ונשרף בעת המנחה, וכפי זה היה ראוי להחמיר במנחה יותר מבשחרית.

אב"י הענין יובן במה שדרשו בגמרא על פסוק "מזמור לאסף אלקים באו גוים" כו', והקשו מזמור? קינה מבעי ליה! ויתרצו, כי בתחילה התחילו האויבים להרוג את בני ישראל, ואז חשבו ישראל שלא יהיה ח"ו תקומה למפלתם ויכלו ח"ו

ספר הפליאה - (ד"ה ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים):

ומאותו השנה שאמר לי עד הר"ן, תת"ך שנים, ואמרתי אני לאבי ז"ל י"ר שלא אראנו ואמר אמן בני.

עמו אנכי בצרה

ואז יאמר האיש לאשתו יונתי תמתי, מאי תמתי תאומתי מה תאומות אצלו חש אחד מהם בראשו חבירו מרגיש, כך אמר הקב"ה עמו אנכי בצרה. ראה והבן רבי, שישראל חוטאים והשכינה עמהם גולה, כי היא אם הבנים, ומי גרם לה, לא היא שנתן להם עושר וכבוד הרבה מאד, ונותנת להם כל מה שירצו, והוא הגורם להם וחוטאים, הוא שנאמר וכסף הרביתי

ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך

אב"י אומר לך רבי כי מעולם לא בכיתי ולא נתעצבתי רק בזמן שראיתי "ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך" זרק"א באדם וסגו"ל באשה, כי אמרתי לאבי ז"ל מהו זה התימא, ואמר לי נזרקה מבעלה ונעשית סגולה לפחד, ואמרתי לו עד מתי, ואמר לי שתוק, זלגו עיני בדמעות, כי בן ד' שנים הייתי, ואמר לי אל תדאג, כי ראה האיחור עד ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, דרג"א באדם ותבי"ר באשה לחזור בבעלה, ואמרתי לו אם רחוק הוא הדבר, ואמר לי בר"ן לממשלת הכתר,

רחל מבכה על בניה

ודע שעל מלת "איכה" נאמר "בכה תבכה בלילה" כלומר, במדה הנקרא לילה, ונקראת זאת, על זאת אספדה ואיליה, וכתב על אלה אני בוכיה, שהעטרה נקראת אני, אומרת שחורה אני ונאווה, וכתב אני ה' רופאך, והכונה העטרה הנקראת אני"י אומרת על אלה על כוחות הטומאה שניתן להם רשות לשלוט ולמשול על ישראל ולהרוס בית המקדש, אני בוכיה והיא השכינה הנקרא אני"י, הנרמז בפסוק רחל מבכה על בניה, "רחל" - "רוח אל" שהיא הנקראת רוח אל, כי היא היחוד של האילן, זהו רחל במספר קטן אח"ד. ודע באמת כשהיא בצער גם הוא בצער, שנאמר עמו אנכי בצרה מה כתיב עליו יקראני ואענהו.

להם וזהב עשו לבעל, ועל זה אמר וישמן ישורון ויבעט, ואם כן היא הגורמת, וגלתה עמהם, ואז עשו וישמעאל שולטים עליהם ואז תאבה היא לנשמה העליונה שאותה נשמה נקראת נעמי, ואינה באה אליה ואומרת נאלמתי דומיה החשיתי מטוב נאלמתי, דומיה נפרש דיבור התפארת ממני, ועל כן נאלמתי דומיה, ולמה כל זה, בעבור שהחשיתי מטוב, ואינו הולכת עמו, והכונה בהיות כנסת ישראל שלמטה בארץ ישראל עושין בענין היושר כמשפט וכהלכה, היתה ביניהם השכינה ברוח הקודש נאה והדורה, ועל כל כבוד חופה ועטרה הוא שנאמר מודעת זאת בכל הארץ, ואם לאו, כציפור נודדת מן קינה, ויצאה מביתה וממדורה, כי בהסתלק ממנה הדיבור היה דומיה.



פרק ה' ספר הקנה

ואין המצוה בטמאה לא באם ולא בבנים, כי ישראל ואמם טהורים ונקיים, ולא בבנים (טמאים) שאינם ראויים להיות בנים. ואמר לפניך להרמיז, שנשתלח מפנים המאירים הוא התפארת, ואמר בדרך להרמיז שנשתלחה גם מרשות הרבים שיצאה ממקומה, בכל עץ להרמיז תורה שבכתב חסד, על לשונה, על הארץ שהיתה מושלחת גם על הארץ נוכריה.

ואחרי השלוח הולכת האם ומיללת ואומרת אוי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתי את בני לבין אומות העולם

ודע בני דרב שאמר המוצא קן בשמים מהו, וכוונתו בהיות כנסת ישראל יונקת ממקומות שזכרנו, וחטאו בניה ונשלחה בהיותה נאחזת ומדובקת בתפארת, והיו לבשר אחד ויחדיו יהיו תמים, וחטאו בניה, מהו נשלחת ונגרשת או לא, והשיב באמת אינה נשלחת, והוסיף ושאל, אם אם היא בים הגדול, מהו שנאחזת ומדובקת בים הגדול, כענין ותרץ הנערה ותגד לאמה שהיא הבינה, וחטאו בניה, אם נשלחת והשיב נשלחת, והוסיף ושאל אם הוא בראש האדם הוא כתר עליון ראש התפארת הנקרא אדם, כענין היתה לראש פינה והשיב נשלחת, והראייה והלא ישראל היו נאחזין בבינה, ואלהי יצחק ואלהי יעקב, ובעשותם העגל אמר למשה לך רד כי שחת עמך, ואף משה ירד מגדולתו, הוא נצח מעבר הגדולה, כי נשברו

מוסר גדול משילוח הקן להתאבל על גלות השכינה

ספר הקנה (ד"ה מוסר גדול משילוח הקן): מוסר גדול משילוח הקן להתאבל על גלות השכינה, ודע בני כשעלה משה למרום אתא קול באזניו ושמע, שלח תשלח, אמר משה לרבו מאי האי, אמר לו האי גלותה הוא, והכא הגזירה באה מלמעלה, שלח תשלח ואין שלח אלא יסוד, ואמאי קרי ליה שלח, כי הוא הלוקח האם היא כנסת ישראל, והוא המשלח ושלחה מביתו, והכי אמר, שלח, כלומר אתה היסוד תשלח את האם הרובצת ושומרת את בניה, ללכת לנטור את הכרמים בניה אחרים, כענין שמוני נוטרה את הכרמים, כי חטאו בניה ובפשעכם שולחה אמכם, ואת הבנים תקח לך, כלומר, לא תניחם בגלות תחת ידיה, כי תדקדק עמם כחוט השערה, רק תשמרם ממנה, כענין ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתי לכלותם.

שלח למעלה תשלח למטה

והנה היסוד שלחת מרביצתה, בגזירת הגזר, והבנים מבקשים לאמם, והיא מבקשת לבנים, ואמר הקב"ה, שלח למעלה תשלח למטה, וידעת בני, רביצת האם בבנים, בחוץ לארץ במקרה בזמן שהאומות גוזרים לכלותם, משיבים אותה לשמור בניה בכח היסוד, ועל כן אין הדוגמא למטה אלא במקרה כענין כי יקרא,

אף בזמן המלכות לבקש האם רחמים, להשפיל האויבים לבל יפרישוה על ידי עין הבנים, הוא שאמר עשה למען שמך הגדול, ולכן אפילו מאה פעמים, שכן יורדים ונשלחים מאה מדרגות עד שתהרוס ותקלקל הקן להיות נודדת מפניה לפינה.

אוי לעוסקים בקיבוץ הון רב טמא ומטמא כי לא בטהרה

ואמר באיזה התעוררות יצאו ממצרים, שהרי לא ניתן להם מצות שילוח הקן, כי הקב"ה הזמין נחשים אוכלים הבנים, והאם נשלחת מעצמה, ואמר שילוח המצורע כשילוח השכינה עם בניה, ועל כן אלים עשה, דשילוח על שגורם בשליחות, ואמר ליה הדבק האם באורך ימים, הוא תורה שבכתב, אורך ימים בימינה ולא קבץ בניה על כן אורך בעולם הבא שכרה, ובאמת בני כן הדברים נמי במי שגולה ממקום למקום ומפינה לפינה ואינו קונה מנוחה במקום אחד רק הולך ונשבר דוגמא עליונה, קודשא בריך הוא, מעביר עונו וחסאו ומקנה לו מנוחה ואורך ימים בעולם הבא, **אוי לבונים בתים גדולים ויושביה במנוחה בארץ זרים יאכלו אותם, ומה להם ולמנוחתם כי גלו מעל שולחן אביהם ואמם גרושה מכח פשעם, ולמה לא יעסקו בתורה להשיב חרון אף וחימה, אוי לעוסקים בקיבוץ הון רב טמא ומטמא כי לא בטהרה, וטמא לטמאים ידבק (וישאר להם), למה לא יקנה דעת ובינה לחשוב מחשבות אנה כספו וזהבו של שלמה ועפרות זהב לו, ועל מה יפסיד נפשו ויעבור בגזל וחמס ושבועות שוא וקבץ הון רב ויאכלוהו זרים כי היא תחת ממשלתם, ואם (ואב) לבניו למדם תחבולותיו, והנה קמתם תחת**

הלוחות ופרחו האותיות, ושב משה בכח לוי, ויאספו אליו כל בני לוי להכרית ולאבד את כל החוטאים בכח ההוד, ושבנו כל ישראל להאחז מדת משה הוא הוד, ובדק אותם כסוטות הפך מה שהיו תחת אבותיהם, זהו שאמר עמך ולא עמי.

כן הדבר כאשר יחטאו הבנים האם נשלחת אף אם היא בראש האדם, והבנים משחיתים מקום האם, בנים משחיתים תרבות אנשים חטאים, ובפשעכם שולחה אמכם, ואתכם אזרה בגוים, **ואחרי השלוח הולכת האם ומיללת ואומרת אוי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי וגליתי את בני לבין אומות העולם**, ואומר יהי רצון מלפני שיכבשו רחמי את כעסי וגו', וכן עופות השמים מלאכי עליון צפרים טהורים ומלאכים ועוף השמים יוליך את הקול עד שכנסת ישראל היא אם הבנים, מתמהת ואומרת, אף כי אמר ואת הבנים תקח לך, לאו רחמנות הוא בהיות האם גרושה ושלוחה מוולדיה נשברה על בניה, אף כי הבנים אינם עזובין ואינם מאוסים, בשולחן אחרים סומכים, אחרים ממש, מאן דרחים אינו מפריש האם מהבנים עד שאמר לה דא היא רחמנות **בוודאי שהבנים מצטערים על עצמם ושבים בתשובה**, והיא מבקשת רחמים על בניה, על כן התעוררות בקשת הרחמים היא, בהיות האם הולכת ונשברה בעד בניה, ומלאך יוציא הקול ומבקש רחמים לקבץ האם והבנים, לפאר ליוצרם קדוש קדוש קדוש, ואז אם הבנים מוליכה קול בניה, וקולה באה ה' ראשון שבשם בן ד', דא היא קלא ששמע רבי אייבו דלעי נחש ואמר, אי חס לא אפרש אמא מבנהא ונקראת האם נחש, כי זוהמת הנחש שב עליה בגלות, ולכן בני, זאת המצוה נוהגת

ואינו בוש כי נתבלבלה דעתו, ואז השטן עולה וקובל והרשות נתונה לו, ובלבל וגירה ביניהם והמית אחד מהם להיות תחת שלום חילוק, ותחת שמחה אבל, ותחת מנוחה צער, והאם צועקת ואומרת, אני בצער וגם הם בצער עמו אנכי בצרה.

אנו תמיד באורך הגלות, לומדי התלמוד הנושאים ונותנים בקולות וברקים ומדקדקים דקדוק אחר דקדוק ומתחדשים חדושים - רק לומדים לתועלת גופם ולא לתועלת נפשם, ולומדין ויודעים ואינם מקיימין רק כוונתם להתגדל בהמון אני הגדול בתורה

אוי לאבות המניחים בניהם להרבות שמחות במאכלים וינות בריקודים ושמחות, ולא יודעים כי עליהם יפול גורלם מיתות טבעיות ומיתות משונות למות תוצאות, ואוכלים כרים מצאן ועגלים מתוך מרבק, השותים במזרקי יין וראשית שמנים ימשחו, ולא נחלו על שבר יוסף, לכן עתה יגלו בראש גולים, אשרי בניו ואשרי יולדתו למי שאינו מרבה בחבורות של שמחה כלל וכלל, ואשריו מי שאינו אוכל בשר, ואשריו מי שאינו שותה יין כל עיקר, ואינו לובש בגדים יפים ואינו בונה בית, ואינו נוטע כרם, רק יושב באוהלים ומתאבל עם אבילי ציון, ראה בני והבן דבני יונדב בן רכב, צוה להם אביהם, אל תשתו יין אתם ובניכם לעולם, ומה ראה לצוות שלא לשתות יין, בעבור ששמע לירמיהו שהתנבא על חורבן הבית המקדש, על כן צוה לבניו אל תשתו יין כלל, ובית לא תבנו, וזרע לא תזרעו, כי באוהלים תשבו כל ימיכם אתם ובניכם ובני בניכם עד בא הנחמה, והיו מתאבלים מאוד ושמרו מצות אביהם, וכשהיה ירמיהו מתנבא

אבותיכם, למה לא יעשו בעוד היות נפשם בגופם לעבוד את בוראו, אוי לששים ומתפארים בגווני מלבושים, ואינם זוכרים שהם מנוזדים ומרוחקים ובין האומות גולים, וצריכים בגדים שחורים, ובאוי ובאבוי נאנחים ובוכים, ולא במלבושים נאים אשר למחר בבוש פנים יפשיטום, ואם בקבר עמם יקברוהו, הם יגרמו לנכרים לחפור ולהוציאם מקברייהם ולהשליכן לעופות ולכלבים, אוי לחברים שעושים סעודות שלא במקום מצוה, ומרבים במאכלות וינות וגגונים ורקודים והשטן עולה וקובל ויורד ומשטין כי ימצאם ששים ושמחים, ומתחיל לשמוח עמם ומשתדל להוסיף שתייתו ינם חמת תנינים ינם, יד שתמצאם חבורות ופצעים וחרפה ובושה.

האם צועקת ואומרת, אני בצער וגם הם בצער, עמו אנכי בצרה

ואז רוח הקדש צווחת ואומרת למי אוי למי אבוי למי פצעים חנם למאחרים על היין, מי לא כתיב אל תרא יין כי יתאדם וכתיב בתריה ואחריתו כנחש ישוך, עיניך יראו זרות, ולבך ידבר תהפוכות, והיית כשוכב בלב ים, וכשוכב בראש חבל, הכוני בל חליתי בל ידעתי, מתי אקוץ אוסיף אבקשנו עוד, ומה עושה אחר שתיית יין מתחיל לריב עם חבירו, ואז אומר ומשיחים למי אוי למי אבוי, למי שהוא בעל מריבות, למי שענינו עכורות ואדומות ושחורות, חכלילי עינים מיין, אל תראה יין כי יתאדם, אחריתו דם, אחריתו כנחש ישוך, כי מתחיל לדבר לשון הרע, ומתיר עבירה ועושה כל העבירות כהפקר, ואומר לית דין ולית דין, משיח עם נשים ומרקד עמם ואז מנבל פיו בדברי נבלות

חדושים, הם אוכלי הבשר כדובים ואריות ושותים במזרקי יין ומתאדמים פניהם מראית אדם טריפה ונשמנים מזון לרמה ותולעה וגלות השכינה אינם זוכרים ואת העם אינם מייסרים שלום עליך נפשי כה יזכו וכה יחיו וכה יאריכו ימים כמו שלא יבצר מחשבתם, חשבון יתנו על כולם, כי ראה גם ראה שהתורה אמרה שלח תשלח לעורר הרחמים, והם אינם חוששין, רק לומדים לתועלת גופם ולא לתועלת נפשם, ולומדין ויודעים ואינם מקיימין רק כוונתם להתגדל בהמון אני הגדול בתורה, ומה שאמרת על ענין לאו שבכללות יש מקומות לאמרו בפנים בעזרת ה'.

לישראל לשוב בתשובה ולא היו שבים, מיד אמר הקב"ה אתה אומר להם לשוב ואינם שבים, הנה בני יונדב בן רכב אשר צוה את בניו לבלתי שתות יין ולא שתו עד היום הזה, ואני אמרתי להם יום יום השכם ושלוח, ולא שמעו, מה כתיב שם, א"ל הקב"ה לירמיהו, אמור להם חייכם הואיל ושמרתם את (מצות אביכם) המצוה הזאת, אין משפחותיכם פוסקת לפניו לעולם, היינו דכתיב, כה אמר ה', לא יכרת איש ליונדב בן רכב לפני כל הימים, הראית בני דבר תימא, אנו תמהים באורך הגלות, לומדי התלמוד הנושאים ונותנים בקולות וברקים ומדקדקים דקדוק אחר דקדוק ומתחדשים



פרק ו'

הרקאנאטי - אבלות על השכינה

ענין אבלות על השכינה שהיא דומיה בגלות ושותקת בלי קול

פירוש הרקאנאטי על התורה - פרשת בראשית

(זוהר בראשית - פרשת בראשית דף לו ע"א)

לשון הקודש: אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב
(תהלים לט) נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה
הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וְכֹאֲבִי נָעַכְרָה. נִאֲלַמְתִּי
דוּמְיָה, פְּסוּקָה זֶה אֲמָרָה אוֹתוֹ כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּת. מָה הִטָּעַם? בְּגָלָל שְׁקוּל
מְנַהִיג אֶת הַדְּבֹר, כִּינּוּן שֶׁהִיא בְּגָלוּת.
קוֹל נִפְרָד מִמֶּנָּה, וְדְבֹר לֹא נִשְׁמָע, וְעַל
זֶה נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה וְגו'. מָה הִטָּעַם? בְּגָלָל
שֶׁהַחֲשִׁיתִי מְטוֹב, שֶׁלֹּא הוֹלֵךְ קוֹל אֶתָּה.
וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (שם סה) לֵךְ דוּמְיָה
תְּהִלָּה. מָה זֶה דוּמְיָה? זֹאת תְּהִלָּה לְדָוִד,
שֶׁהִיא דוּמְיָה בְּגָלוּת וְשׁוֹתֶקֶת בְּלִי קוֹל.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָה זֶה לֵךְ? בְּגָלָלָהּ הִיא
דוּמְיָה וְשׁוֹתֶקֶת שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה קוֹל.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּתִיב, (תהלים לט)
נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב
וְכֹאֲבִי נָעַכְרָה. נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה. הֵיא קָרָא
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ בְּגָלוּתָא. מֵאִי
מַעֲמָא בְּגִין דְּקוֹל מְדַבֵּר לִיהַּ לְדְבֹר. כִּינּוּן
דְּאִיהִי בְּגָלוּתָא קוֹל אֶתְפָּרַשׁ מִינָּה וּמָלָה
לֹא אִשְׁתַּמַּע וְעַל דָּא נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה
וְגו'. מֵאִי מַעֲמָא בְּגִין דְּהַחֲשִׁיתִי מְטוֹב
דְּלֹא אָזִיל קוֹל בְּהִדְרָה. וְיִשְׂרָאֵל אָמְרִי
(תהלים סה) לֵךְ דוּמְיָה תְּהִלָּה. מֵאִי
דוּמְיָה, דָּא תְּהִלָּה לְדָוִד. דְּאִיהִי דוּמְיָה
בְּגָלוּתָא וְשׁוֹתֶקֶת בְּלֹא קוֹל. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק מֵאִי לֵךְ. בְּגִינָּה אִיהִי דוּמְיָה
וְשׁוֹתֶקֶת דְּאִסְתַּלַּקָּא מִנָּה קוֹל.

כגר בארץ וכאורח נטה ללון (ימיס יד' ס'),
וזהו רמז נאלמתי, כענין וכרחל לפני גוזיה
נאלמה (ישעי' נג' ז'). וכבר ידעת סוד רחל
בענין רחל מבכה על בניה, כי בהסתלק
ממנה מדת טוב הנקרא קול, אז התהלה
דומיה, כענין שנאמר הוא תהלתך והבן זה.

על אלה אני בוכיה

ואמרו רז"ל במדרש איכה, **בכה תבכה**
בלילה, לילה היה מושך עמהם
קינה, והרמז למדת לילה, זהו שנאמר,

סוד רחל בענין רחל מבכה על בניה

והענין, כי בהיות כנסת ישראל שלמטה
בארץ הטהורה, נוהגים כשורה
לעשות כמשפט וכתורה, היתה השכינה
ברוח הקדש ביניהם נאה והדורה, ועל כל
כבוד חופה ועטרה, שנאמר מידעת זאת
בכל הארץ (ישעי' יב' ס'). וכתוב ה' מלך
תגל הארץ, שהרמז לארץ החיים, ובהפך
זה היא כצפור נודדת מן קנה ויוצאת
מביתה וממלונה, כענין שנאמר, משדד אב
יבריך אם (משלי יב' כ'), וכתוב למה תהיה

אלה רומז לרוח הטומאה, כדאמרין על אלה חשכו עינינו (איכ"ה כ' י'), וכן אמרו רז"ל בתנא דבי אליהו רחל מבכה על בניה, אל תקרי רחל אלא רוח אל.

על זאת אספדה ואלילה, וכתבי, על אלה אני בוכיה, כבר ידעת, כי כנסת ישראל נקראת זאת ואני, כדאמרין שחורה אני ונאווה, וכתבי כי אני ה' רופאך. ומלת

שְׁאוֹתוֹ הַחֲטָא גָרַם לָהֶם לְבָבוֹת פֶּמָה בְּכוֹת

זוהר בראשית - (פרשת ויחי - דף רכח ע"א ובפרשת פקודי רל"ו ב')

לשון הקודש: וְכָתוּב (איכה א) עַל אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכִיָּה, שְׁאוֹתוֹ הַחֲטָא גָרַם לָהֶם לְבָבוֹת פֶּמָה בְּכוֹת. דְּבַר אַחֵר עַל אֵלֶּה אֲנִי - מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְמָקוֹם זֶה לְשַׁלֵּט עַל יִשְׂרָאֵל וּלְהַחֲרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּמִשּׁוּם שֶׁנִּתְּנָה לָהֶם רְשׁוּת לְשַׁלֵּט, [כתוב על אלה אני בוכיה, סוד הדבר זה צד הטמאה שנתנה להם רשות לשלט] אֲנִי בּוֹכִיָּה, זֶה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּקְרָאת אֲנִי.

וְכָתוּב, (איכ"ה ה) עַל אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכִיָּה, דִּתְּהוּא חוּבָא גָרָמָא לֹאן לְמִבְּנֵי פֶמָה בְּכִיָּין. דְּבַר אַחֵר עַל אֵלֶּה אֲנִי, מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּאִתְּיָהִיב רִשּׁוֹ לְאַתְרָא דָּא לְשַׁלְטָאָה עַל יִשְׂרָאֵל, וּלְחַרְבָּא בֵּי מִקְדָּשָׁא, וּבְגִין דְּאִתְּיָהִיב לֹאן רִשּׁוֹ לְשַׁלְטָאָה, [ס"א כתיב, (איכ"ה ה) על אלה אני בוכיה, רוא דמלה דא סטרא דמסאבא דאיתיהיב לֹאן רִשּׁוֹ לְשַׁלְטָאָה] אֲנִי בּוֹכִיָּה, דָּא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ דְּאִקְרִי אֲנִי.

בב"ל צרתם לוא צר

ויהיו משתפין כבודי עמהם, אני עונה אותם, שנאמר יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה, אמר רבי יודן למה הדבר דומה לאשה שהיתה עוברה והיה לה כעס עם אמה, ועלתה אמה למעלה ובעת לידתה היתה צווחת למטה, והיתה אמה שומעת קולה למעלה והיתה צווחת אף היא כנגדה, והיו שכינותיה אומרות לה מה טיבך שאת צועקת, וכי את יולדת עמה, אמרה להן בתי יולדת בצער, ואף על פי שכעסתי עליה איני יכולה לסבול צווחתה, אלא הריני צווחת עמה, וכי צרתה של בתי אינה שלי? **והרמז** מופלא, ונצומה ונבקשה מאלהינו על זאת (עזרא ה' כג'). ואמרו רבותינו ז"ל אמר דוד רבונו של עולם אתה סבור שאנו דוחקים עליך שתקרב את הקץ

ובמדרש איכה, על אלה אני בוכיה, רבי שמואל בר נחמני אמר על עבודה זרה, שנאמר אלה אלהיך ישראל. זהו שנאמר אשכח בניך גם אני (ישע' ד' ו'), כלומר גם אשכח השכינה הנקראת אני, עליה רמז הכתוב קולה כנחש ילך, כי בחיל ילכו ובקדומות באו לך כחוטבי עצים (ירמ' מו' כג') והבן זה. זהו שאמר הכתוב נודי ספרת אתה (תהלים נ"ו ע'), רוצה לומר גלותי עם גלותך. ואמרו רבותינו ז"ל בכל צרתם לוא צר (ישע' סג' ע'), כמה דאת אמר, יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה (תהלים נ"א ע').

אמר הקדוש ברוך הוא בשעה שמנעת צרה לישראל והם מבקשים אותי,

ערו ערו עד היסוד בה, רוצה לומר צדיק יסוד עולם

ענין אחר אני והו, רמז להקדוש ברוך הוא הנקרא הוא, ולשכינת עוזו הנקראת אני, ונתייחד על הפסוק ויתן לשבי עוזו ותפארתו ביד צר (תהלים ע"ח ס"א). ודע כי אף שאר המדות אשר לפניך הם בחסרון בזמן הגלות כמה דאת אמר הענינים והאביונים מבקשים מים ואין (ישעיה מ"ז י"ז), וכתב, הכפירים שואגים לטרף ולבקש מאל אכלם, שהרמז בהם לשש קצוות והשכינה, כמאמר רבותינו ז"ל, לאחר שחרב בית המקדש נתמעטה פמליא של מעלה. ואמרו עוד בפסוק צדקתך אלהים עד מרום, כשם שהתחתונים צריכים צדקה אלו מאלו כך העליונים צריכים צדקה, וכן הצדיק אבד, שהרמז לצדיק יסוד עולם הנקרא זה, כד"א זה אלי. וכתב על זה היה דוה לבנו, זהו שנאמר בחרבן הבית, ערו ערו עד היסוד בה רוצה לומר צדיק יסוד עולם.

ובעת הברכה נאמר כי אתה תברך צדיק

מדרש רות (זוהר חדש פ' ע"ג) הצדיק אבד, כל זמן שלא יבא, השפע אבד, ועליו נאמר, ונהר יחרב ויבש, ובעת הברכה נאמר כי אתה תברך צדיק (תהלים ס' י"ג) וברכות לראש צדיק (משלי י' י').

ונקראה ירושלים עיר האמת

ספר הבהיר, תנא, עמוד אחד מן הארץ עד לרקיע וצדיק שמו, על שם הצדיקים, וכשישראל צדיקים, מתגבר, ואם לאו מתחלש, והוא סובל כל העולם, דכתיב צדיק יסוד עולם, ואם חלש לא יוכל להתקיים העולם. הבן כל זה, כי לא

בשבילנו, אלא עד מתי ימין ממושכנת, שנאמר, למען יחלצון ידידיך הושיעה ימין ועננו. ועל הענין הזה תיקנו להזכיר גלות השכינה עם גלותינו, באומרנו כהושעת אלים בלוד עמך, וכל האל"ף ב"ת ההיא משום דכתיב יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה, וזהו אמרנו אני והו הושיענא, כלומר, שיושיע אותנו, ושמו עמנו, שנאמר צדיק ונושע הוא (זכריה ע' ט'), וזהו חנון בידם מעבידים, וכל הענין ההוא.

עשה למען שמך

ע"א (ענין אחר), ועיקר, כי אני והו הם שני שמות שיש לשכינה משם של ע"ב אותיות, והטעם להזכיר אלו השמות מפני שבהם נרמז גלות השכינה, שנאמר ואני בתוך הגולה (יחזקאל כ' כ'), והוא אסור בזיקים (ירמיה מ' כ'), ובקשתינו מלפניו יתעלה שיושיע את שמו הגדול, כמה דאת אמר, על דבר כבוד שמך וזהו עשה למען שמך.

למענכם שולחתי בבליה

מדרש איכה הדבר אשר היה אל ירמיהו וגומר, והוא אסור בזיקים, ומה דבר אמר ליה, איחות עמהון, ואנא מסובר הכא או את סובר הכא ואנא נחית עמהון, אמר אם אנא נחית עמהון, מה אנא מהני להון אלא יחות ברייהון עמהון וסגי הוא מהני להון, וה"ד למענכם שולחתי בבליה, מניין שחזר ירמיהו מן הדין קריא, דכתיב, הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת ה' אחרי שלוח אותו נבוזראדן רב טבחים מן הרמה בקחתו איתו והוא אסור באזיקים. אמר ר' אחא כביכול והוא דכוותיה ואני בתוך הגולה.

מן הארץ והרקיע אשר עלינו דבר, זהו שנאמר בית קדשנו ותפארתנו היו לשריפת אש וגומר (ישעיה סד' י'), ר"ל, כי אין שם מים רק כחות הטומאה שנמשלו לאש הפך הנני נוטה אליה כנהר שלום (ישעיה סו' ז'), ונקראה ירושלים עיר האמת (זכריה ח' ג'), מה שלא היה לעולם, כי עד אז לא נקראה רק עיר הצדק, כד"א צדק ילין בה (ישעיה א' כא'). אמנם אז יתקיים, עיניך תיארנה ירושלים נוה שאנן (ישעיה לג' כ'), ומלכי צדק מלך שלם (זרעית יד' יח').

ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו ראיתי לברר לך רמזים שנרמזו בפרשת ויהי בחצי הלילה הרומז לענין זה,

כפי מה שרמזו רז"ל במדרש רות, אמנם לא אביא לשונם מפני האורך. כבר ידעת מה שאמרו רז"ל, שלש משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג כארי, שנאמר ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאוג וגו' (ירמיה כה' ל'). ואמרו רז"ל כי במשמרה שנייה הקב"ה מתייחד עם שכינת עוזו, וכשהיא בגלות אומר ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת (רות ג' ח'). האיש זה הקב"ה, שנאמר ה' איש מלחמה, וילפת כד"א, ילפתו ארחות דרכם (איוב ו' יח'). והנה אשה שוכבת מרגלותיו היא השכינה, הפך שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. רק השליך משמים ארץ תפארת ישראל (איכה ג' א').



פרק ז

מדרש הנעלם על איכה

זוהר חדש - מדרש הנעלם על איכה

האל"פ"א ביתא ששלא רבון העולם להספד של חרבן ביתו

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי בָּבֶל לְבְנֵי הָאָרֶץ
הַקְדוּשָׁה: לָנוּ מִתְּאִים לְבָכוֹת,
לָנוּ רְאוּי לַעֲשׂוֹת הַסִּפָּד עַל חֲרָבֵן בֵּית
אֱלֹהֵינוּ, עַל שֶׁהִתְפָּזְרְנוּ בֵּין הָעַמִּים, (כְּמִי
שְׁעוּבָה עֲבוּדָה זָרָה) וַיֵּשׁ לָנוּ לִפְתָּח בְּהַסֵּפֵד,
וּלְפָרֶשׁ הָאֵלֶּפ"א בֵּיתָא שְׁשָׁלַח רַבּוֹן
הָעוֹלָם לְהַסֵּפֵד שָׁל חֲרָבֵן בֵּיתוֹ.

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה:
מִתְּאִים שְׁאֲתָם הִתְפָּזְרָתָם
בֵּין הָעַמִּים, וְאֲתָם מַחוּץ לָאָרֶץ
הַקְדוּשָׁה, וְנָאָה לָכֶם לְבָכוֹת עֲלֵיכֶם וְעַל
עֲצָמְכֶם, שִׁיִּצְאָתָם מֵאוֹר לְחֹשֶׁךְ כְּעֶבֶד
שִׁיִּצָּא מִבֵּית רַבּוֹ. אֲבָל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ
לְבָכוֹת וְלַעֲשׂוֹת הַסִּפָּד, וְלָנוּ שְׁלַח
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא סִפֵּר הַהַסֵּפֵד, שְׁאָנוּ
בְּנֵי הַגְּבִירָה, וְאָנוּ מִבְּנֵי בֵּיתָהּ, וְיֻדְעִים
אֶת כְּבוֹדוֹ שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם, וְלָנוּ רְאוּי
לְבָכוֹת וּלְפָרֶשׁ אוֹתָם הָאֵלֶּפ"א בֵּיתִי"ס.

וְאָנוּ יְתוּמִים בְּלִי אָב וְאָם, וּמִסְתַּכְלִים
הָעֵינִים לְכַתְּלֵי בֵּית אֲמֵנוּ - וְהִנֵּה
נִחְרַב, וְלֹא מִצְאָנוּ אוֹתָהּ. שְׁהִיתָה
מְנִיקָה אוֹתָנוּ בְּכָל יוֹם בְּיָמִים
הָרָאשׁוֹנִים מִהִיפֵי שְׁלָה (בֵּין הִיפֵי שֶׁל
מַעִיָּה), וְהִיתָה מְנַחֶמֶת אוֹתָנוּ, וּמַדְבֵּרֶת

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי בָּבֶל לְבְנֵי אֶרֶץ
קְדִישָׁא, לָן יְאוֹת לְמַכְבִּי, לָן
יְאוֹת לְמַעֲבַד הַסִּפָּדָא עַל חֲרָבֵן בֵּית
אֱלֹהֵנָא, עַל דְּאִתְּבַדְרָנָא בֵּינֵי עַמְמֵינָא,
וְאוֹת לָן לְמִיפְתָּח הַסִּפִּידָא, וּלְפָרֶשׁ
אֵלֶּפ"א בֵּיתָא, דְּשָׁלַח מֵאֲרֵי עֲלָמָא
לְהַסֵּפִידָא דְּחֲרָבֵן בֵּיתֵיהּ.

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי אֶרֶץ קְדִישָׁא, יְאוֹת
דְּאִתּוֹן אִתְּבַדְרָתוֹן בֵּינֵי עַמְמֵינָא,
וְאִתּוֹן לְבַר מֵאֶרֶץ קְדִישָׁא, וְיְאוֹת לְכוּ
לְמַכְבִּי עֲלֵיכֻּם וְעַל גְּרַמִּיכֻם, דְּנִפְקָתוֹן
מִנְהוּרָא לְחֹשׁוֹכָא, כְּעֶבְדָּא דְּנִפִּיק מִבֵּי
מֵאֲרִיָּה. אֲבָל אָנֹן אִית לָן לְמַכְבִּי
וְלְמַעֲבַד הַסִּפִּידָא, וְלָן שְׁדַר קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא סִפֵּרָא דְּהַסִּפִּידָא, דְּאָנֹן בְּנֵיהּ
דְּמַטְרוֹנִיתָא, וְאָנֹן מִבְּנֵי בֵּיתָהּ, וְיֻדְעִין
יְקָרָא דְּמֵאֲרֵי עֲלָמָא. וְלָן יְאוֹת לְמַכְבִּי,
וּלְפָרֶשׁ אִינוּן אֵלֶּפ"א בֵּיתִי"ן.

וְאָנֹן יְתוּמִין בְּלֹא אָבָא וְאָמָא,
וּמִסְתַּכְלִין עֵינֵינוּ לְכוֹתְלֵי בֵּיתָא
דְּאִימָנָא, וְהָא אִתְּחַרַּב, וְלֹא אִשְׁפַּחְנָא
לָהּ. דְּהוֹת יִנְקָא לָן בְּכָל יוֹמָא, בְּיוֹמִין
קֻדְמָאִין, מִשְׁפִּירוּ דִּילָהּ. וְהוֹת גְּחִימַת
לָן, וּמִמְלָלַת עַל לְבָנָא, כְּאִמָּא לְבָרָהּ.

בְּדָבָר אַחֵר (ישעיה סו) **כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמַר**
תִּנְחַמְנוּ וְגו'.

על לבנו כָּאֵם לְבָנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה
סו) **כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמַר תִּנְחַמְנוּ וְגו'.**

וְהִשְׁתָּא אֶסְתַּכְּלָן עֵינֵינוּ לְכָל סֹטֵר,
וְאַתֵּר בֵּית מוֹתָבָא
דְּאִימָנָא אֶתְבִּלְבֵּל, וְהָא אֶתְחַרַּב.
נְבַטְשׁ רִישָׁא לְכוֹתְלֵי בֵּיתָא וּמוֹתָבָה.
מֵאֵן יִנְחֵם לָן, וּמֵאֵן יִמְלֵל עַל לְבָנָא,
וְיִגֵּין עֲלָנָא קָמִי מְלָכָא.

וְכָעַת מִסְתַּכְלוֹת הָעֵינַיִם לְכָל צַד,
וּמְקוֹם בֵּית מוֹשְׁבָה שֶׁל אִמְנוּ
הִתְבַּלְבַּל, וְהִנֵּה נִחְרַב. נִפְה הָרֹאשׁ
לְכַתְלֵי הַבַּיִת וּמוֹשְׁבָה. מִי יִנְחֵם אוֹתָנוּ,
וּמִי יִדְבֹּר עַל לְבָנוּ וְיִגֵּן עָלֵינוּ לְפָנֵי
הַמֶּלֶךְ?

לָנוּ רְאוּי דְּבִכּוּת, לָנוּ רְאוּי דְּסִפְדָּא

כִּד הוּוִינן חֲמָאן קָמִי אַבּוּנָא, וְסָלִיק
רְצוּעָא לְאַלְקָאָה לָן, אִיהִי קוּיַּמַּת
לְקָמוּן, וּמִקְבֵּלַת מְלָקוּיָתָא דְּמְלָכָא, בְּגִין
לְאַגָּנָא עֲלָנָא. בְּדָבָר אַחֵר (שם נג) וְהוּא
מַחֲלֵל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדַכָּא מַעֲוֹנוֹתֵינוּ כּו'.
וּבִחְבֵּרְתּוֹ נִרְפָּא לָנוּ. וְהִשְׁתָּא אִימָא לִית
לָן, וּוִי לָן, וּוִי לָנוּ. לָן יָאוּת לְמַכְבִּי,
לָן יָאוּת לְמַסְפָּדָא, לָן יָאוּת לְפִתְרָא אִינוּן
מִלִּין דְּמִרְרוּ, לְאוּדְעָא לָהּ, לְאִינוּן
דִּידְעִין לְמַכְבִּי מִלִּין דְּהִסְפִּידָא.

כְּשֶׁהֱיִינוּ חוֹטְאִים לְפָנֵי אֲבִינוּ, וּמַעֲלָה
הִרְצוּעָה לְהַלְקוֹת אוֹתָנוּ,
הִיא עֲמֻדָה לְפָנֵינוּ, וּמִקְבֵּלַת הַמְּלָקוֹת
שֶׁל הַמֶּלֶךְ כְּדִי לְהִגֵּן עָלֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(שם נג) וְהוּא מַחֲלֵל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדַכָּא
מַעֲוֹנוֹתֵינוּ כּו' וּבִחְבֵּרְתּוֹ נִרְפָּא לָנוּ. וְכָעַת
אֵין לָנוּ אֵם. וַי! וַי לָנוּ! וַי לָכֶם! לָנוּ רְאוּי
לְבִכּוּת, לָנוּ רְאוּי לְסִפְדָּא, לָנוּ רְאוּי לְפִתּוֹר
אוֹתָם דְּבִרֵי מְרִירוֹת, לְהוֹדִיעֵם לְאוֹתָם
שִׂידְעִים לְבִכּוּת דְּבִרֵי הַסִּפְדָּא.

נִקְרַב בְּכָל יוֹמָא לְנָבִי עֲרֶסָא דְּאִימָנָא,
וְלֹא נִשְׁכַּח לָהּ תַּמּוּן. נִשְׁאֵל
עֲלָהּ, לִית מֵאֵן דִּישְׁנַח עָלָן. נִשְׁאֵל
לְעֲרֶסָא דִּילָהּ, אֶתְבִּלְבֵּלָא. נִשְׁאֵל
לְכוּרְסִיָּא, נִפְלַת. נִשְׁאֵל לְהִיכְלוּן דִּילָהּ,
אוּמָאֵן אִינוּן דְּלֹא יִדְעִין מִיָּנָה. נִשְׁאֵל
לְעַפְרָא, רִשְׁמוֹ דְּעַקְבָּתָא לִית תַּמּוּן.

נִקְרַב כָּל יוֹם לְמַטַּת אִמְנוּ - וְלֹא
נִמְצָא אוֹתָהּ שָׁם. נִשְׁאֵל עָלֶיהָ
- אֵין מִי שֶׁמְשַׁגְּחִים עָלֵינוּ. נִשְׁאֵל
לְמַטַּתָּהּ - הִתְבַּלְבְּלָהּ. נִשְׁאֵל לְכֶסֶּאָהּ -
נִפְלָה. נִשְׁאֵל לְהִיכְלוֹתֶיהָ - הֵם נִשְׁבָּעִים
שֶׁלֹּא יוֹדְעִים מִמֶּנָּה. נִשְׁאֵל אֵת הָעֶפֶר
- רִשָּׁם שֶׁל עַקְבוֹת אֵין שָׁם.

נִשְׁאֵל לְאִיגָרָא, הֲאֵא אִיגָרָא אֲתִיב לָן,
דְּתַמּוּן יִתְבָּה מְבַכָּה וּמִיִּילָלַת

נִשְׁאֵל אֵת הַגֵּג - הֲרִי הַגֵּג מְשִׁיב לָנוּ,
שֶׁיִּשְׁבָּה שָׁם מְבַכָּה וּמִיִּילָלַת

(עלינו) וְהוֹלַכְתָּ מִבֵּכָה, צוֹנַחַת בְּקוֹל שֶׁל מְרִירוֹת עָלֵינוּ מִגַּג לְגַג, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם כב) מִה לָךְ אִפּוֹא כִּי עָלִית כָּלֶךְ לַגָּגוֹת. נִשְׁאַל אֶת הַדְּרָכִים וְהַשְּׁבִילִים - כָּלֶם אוֹמְרִים שֶׁשָּׁמְעוּ קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל בִּכְיָה שֶׁמִּבֵּכָה עַל בְּנֵיהָ, וְלֹא יוֹדְעִים לֵאמֹר הִסְתַּלַּקָּה.

עַלֵּן וְאִזְלַת מִבֵּכָה, צוֹנַחַת בְּקוֹל מְרִירוֹ עַלֵּן, מֵאִיגָרָא לְאִיגָרָא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שם כג) מִה לָךְ אִפּוֹא כִּי עָלִית כָּלֶךְ לַגָּגוֹת. נִשְׁאַל לְאוֹרְחֵין וְשְׁבִילֵין, כָּלֶהוּ אָמְרִין דְּשָׁמְעוּ קוֹל מְרִירוֹ דְּבִכְיָה, דְּמִבֵּכָה עַל בְּנֵהָ, וְלֹא יוֹדְעִין לֵאמֹר אִסְתַּלַּקְתָּ.

נִבְכָּה תְּמִיד וְלֹא נִשְׁכַּח מְרִירוֹת הַבְּכִי מֵעַמּוּנוּ

לָנוּ רְאוּי לִבְכוּת! לָנוּ רְאוּי לִסְפָּד! נִנְשָׁק אֶת עַפְרֵי רַגְלֵיהָ, נִנְשָׁק אֶת מְקוֹם בֵּית מוֹשֶׁבָּה, נִנְשָׁק אֶת כְּתוּלֵי הַהֵיכָל, וְנִבְכָּה בְּמְרִירוֹת. אָנוּ נִפְתַּח בְּהִסְפָּד, שֶׁרְאוּנוּ בְּכָל יוֹם כָּל זֶה. נִבְכָּה תְּמִיד וְלֹא נִשְׁכַּח מְרִירוֹת הַבְּכִי מֵעַמּוּנוּ.

לָנוּ יְאוֹת לְמִבְכֵּי, לָנוּ יְאוֹת לְמִסְפָּד. נִנְשָׁק עַפְרָא דְרַגְלָהָא, נִנְשָׁק אֶתְרֵי בֵּי מוֹתְבָה, נִנְשָׁק כוֹתְלֵי הֵיכָלָא, וְנִבְכִי בְּמְרִירוֹ. אָנוּ נִפְתַּח בְּהִסְפָּדָא, דְּחִמִּין בְּכָל יוֹמָא כָּל הַאי. נִבְכִי תְּדִיר וְלֹא אִיתְנָשִׁי מְרִירוֹ דְּבִכְיָה מִיָּנָן.

כִּי יוֹם מְהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה

פְּתַחְנוּ הֵם וְאֶמְרוּ, (איכה א) אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד הָעִיר. כְּתוּב (ישעיה כב) כִּי יוֹם מְהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה וְגו'. כִּי יוֹם, יוֹם אֶחָד יֵשׁ לְקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶהוּב נִפְשׁוֹ, כָּלוּל מִכָּל שְׂאֵר הַיָּמִים. שְׁשֵׁה יָמִים כָּלוּלִים בּוֹ, וְהוּא הַכָּלָל שֶׁל כָּלֶם. וְעַל שֶׁהִתְרַבּוּ הַחַטָּאִים הִסְתַּלַּק לְמַעְלָה, לְבֵית עוֹלָם הַחַיִּים.

פְּתַחְנוּ אֵינְהוּ וְאֶמְרִי, (איכה ב) אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד הָעִיר, כְּתוּב (ישעיה כג) כִּי יוֹם מְהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה וְגו'. כִּי יוֹם, חַד יוֹמָא אֵית לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רַחֲמֵי דְנִפְשִׁיהּ, כָּלִילָא מִכָּל שְׂאֵר יוֹמִין, שְׁתֵּי יוֹמִין כָּלִילֵין בֵּיהּ, וְהוּא כָּלִילָא דְכָלֶהוּ. וְעַל דְּאֶסְגִּיאוֹ חוּבִין, אִסְתַּלַּק לְעִילָא, לְבִי עֲלָמָא רַחֲמִין.

אֲזִי, מִתַּחַת שְׁפוּלֵי הַמִּשְׁכָּן, קָם יוֹם שֶׁל מְרִירוֹת, יוֹם שֶׁל בִּכְיָה, יוֹם שֶׁל צַעַר, יוֹם שֶׁנֶּקְרָא מְהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה. וְנִכְנָס לְתוֹךְ הַמִּשְׁכָּן, וּמִכְלָה וּמִטְמָא. וְרַבּוֹן הַמִּשְׁכָּן הֵלֶךְ וּבְרַח וְגִרַשׁ מִתּוֹךְ מוֹשְׁבּוֹ לְתוֹךְ הָהָר שְׁבַחְוִץ, וּלְתוֹךְ

כְּדִין מִתַּחַת שְׁפוּלֵי מִשְׁכְּנָא, קָם יוֹמָא דְּמְרִירוֹ, יוֹמָא דְּבִכְיָה, יוֹמָא דְּצַעְרָא, יוֹמָא דְּאִיקְרִי מְהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה, וְעָאֵל בְּגוֹ מִשְׁכְּנָא, וְשִׁינִי וְסָאִיב. וְרַבּוֹנָא דְּמִשְׁכְּנָא, אִזֵּל וְעָרַק וְאִתְתַּרְךְ מִגּוֹ מוֹתְבִיָּה לְגוֹ טוּרָא דְלִבְרָא,

וילגו טורא דחרוב, ומשפנא אתחרב.

ההר שחרוב, והמשפן (השמד) ונחרב.

לבתר, נחת ההוא יומא עילאה, דאסתלק, שאל על משכניה, והא אתחרב. עאל ואשגח על מארי דמשכנא, מטרוניתא רחיקתא דנפשיה, והיא אתתרכת וערקת, וכל בניינה סתיר. פדין שארי למגעי, גועא בתר גועא, בנהימו דתרנגולא על נוקביה. הךא הוא דכתיב, (ס) מקרקר קר, נהימו כתרנגולא. קר, רבון שליטא.

אחר כף יבד אותו היום העליון שהסתלק, שאל על משכנו - והנה נחרב. נכנס והשגיח בבבלת המשפן, הגבירה אהובת נפשו - והיא גרשה וברחה, וכל בנינה סתור. אז התחיל לבכות, בכיה אחר בכיה, פנהמת התרנגול על נקבתו. זהו שכתוב (ס) מקרקר קר, נהמת התרנגול. קר - הרבון השליט.

ושוע אל ההר, עבד שועה וצווח לגבי טורא, דערקת תמן מטרוניתא. עבד שוע צווח וקרי בנהימו דבכיה איכה. איכה רחיקתא דנפשאי, איכה שפנינתי שלימתי, איכה יחידתא דילי, דאחיחודא עמי ביחודא. איכה דהוית נטלא בכל יומא, חמש ועשרים אתון דיחודא, ואתקריאת כ"ה על דא.

ושוע אל ההר, עשה שועה וצווח אל ההר, שלשם ברחא הגבירה. עשה שוע, צווח וקורא בנהמה של בכיה איכה. איכה אהובת נפשי, איכה יונתי שלימתי, איכה יחידתי, שהתיחדה עמי ביחוד. איכה שהיית נוטלת בכל יום חמש ועשרים אותיות היחוד, ונקראת על זה כ"ה.

לנו ראוי לבכות, לנו ראוי לספד, לנו ראוי לפתח איכה. איכה ישבה בדד

אחתי ברחתי אמי, לאן אזלת, לאן פנית למיחה. אנן דשמעין בכל יומא קרקורא דא דרבוננא, לן יאות למבכי, לן יאות למספד, לן יאות למפתח איכה. איכה ישבה בדד וגו'.

אחותי ברחתי אמי, לאן הלכת? לאן פנית ללכת? אנו ששומעים בכל יום הקרקור הזה של רבוננו, לנו ראוי לבכות, לנו ראוי לספד, לנו ראוי לפתח איכה. איכה ישבה בדד וגו'.

ואיכה אשית

רבי לויטס חוזא פתח, (בראשית ג) ואיכה אשית בינך ובין האשה

רבי לויטס החוזה פתח, (בראשית ג) ואיכה אשית בינך ובין האשה

ובין זרעך. שְׁנָאָה רַבָּה הִיְתָה מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וְעַל הָעֵלָה שֶׁל עֲצַת הַנֶּחֱשׁ. מֵאֻתָּה הִשְׁעָה שֶׁהִתְקַלַּל, נִדְּחָה מִלִּפְנֵי שַׁעַר הַמָּלָךְ, וְהוּא אוֹרֵב תָּמִיד בֵּין הַגְּדֵרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, בֵּין אוֹתָם גְּדֵרוֹת הַתּוֹרָה, כָּל אוֹתָם שְׂדָשִׁים בַּעֲקֵב, בְּאוֹתָם הַגְּדֵרוֹת נוֹשֵׁף אוֹתָם.

אִי שְׂמָצָא, אִי שְׂנֹשֵׁף. אִי עַל הַשְׁנָאָה הָרָעָה שֶׁנִּשְׁמָרָה, עַל הַשְׁנָאָה הָרָעָה שֶׁהִיְתָה לוֹ בְּאִשָּׁה הַזֹּה, שֶׁנִּקְרָאָה אִשָּׁה יְרָאת ה'. שְׁנָאָה רָעָה שָׁמַר לָהּ מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, עַד שֶׁשָּׁבַר אוֹתָהּ בְּשִׁבְרָה, לְשֹׁכֵב לַעֲפָר.

"אִיכָה" יִשְׁבָּה "בְּדָד" הָעִיר "רַבְתִּי" עַם "הִיְתָה" (איכה א). הַסֵּתֶפֶל בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל רֹאשׁ כָּל תִּבְיָה וְתִבְיָה, וְתִמְצָא שְׂמִירָה שֶׁל שְׁנָאָה רָעָה, שֶׁנִּשְׁמָרָה עַד שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אִיכָה רָעָה בְּרָאשֵׁי הָאוֹתִיּוֹת נִשְׁמָרָה לָהּ לְאוֹתָהּ אֶשֶׁת חֵיל, בְּשִׁבְרוֹן שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לְשֹׁכֵב לַעֲפָר.

זָהוּ שְׂפָתוֹב (שם) "כְּאַלְמָנָה" רַבְתִּי "בְּגוֹיִם" שְׂרָתִי "בְּמַדִּינוֹת" הִיְתָה "לְמַס". תִּקְרָא לְמַפְרַע בְּרָאשֵׁי הָאוֹתִיּוֹת - ל"ה בְּשִׁבְרָךְ. בְּשִׁבְרוֹן שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּשִׁבְרוֹנָה שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁשְׁנָאָה רָעָה הִדְבִּיק ל"ה בְּשִׁבְרָךְ.

אִיכָה שֶׁנִּדְבָּקָה לְאוֹתָהּ אִיכָה רָעָה הַזֹּה, קוֹל הַנֶּחֱשׁ, קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל בְּכִיָּה בְּרַקִּיעִים. אֵלּוּ קוֹרְאִים אִיכָה,

וּבֵין זֶרַעְךָ. דָּבְבוּ סָגִי הָיָה מִן יוֹמָא דְאַתְבָּרִי עֲלֵמָא, עַל עֵילָה דְעֵימָא דְנֶחֱשׁ, מֵהֵיכִי שְׁעֵתָא דְאַתְלִמְיָא, אֲתִדְחִיָּא מִקְמֵי תַרְעָא דְמִלְכָּא, וְהוּא כְּמִין תְּדִיר בֵּין גְּדָרִין דְעֲלֵמָא, בֵּין אִינוֹן גְּדָרִין דְאוֹרִיִּיתָא, כָּל אִינוֹן דְדָשִׁין בַּעֲקֵב, בְּאִינוֹן גְּדָרִין, נִשִּׁיד לוֹן.

וְיִ דְאַשְׁכַּח, וְיִ דְנִשִּׁיד. וְיִ עַל דָּבְבוּ בִישָׁא דְאַתְנָטִיר. עַל דָּבְבוּ בִישָׁא דְהוֹוֹת לִיָּה בְּהֵאִי אִשָּׁה, דְאַתְקִרְיָא אִשָּׁה יְרָאת ה'. דָּבְבוּ בִישׁ גָּטֵר לָהּ מִן יוֹמָא דְאַתְבָּרִי עֲלֵמָא, עַד דְתִבְרַר לָהּ בְּתִבְרִיו, לְמִשְׁכָּב לַעֲפָרָא.

"אִיכָה" יִשְׁבָּה "בְּדָד" הָעִיר "רַבְתִּי" עַם "הִיְתָה" (איכה ב), אִסְתַּפֵּל בְּאַתְוֹן דְרִישׁ כָּל תִּיבָה וְתִיבָה, וְתִשְׁכַּח גְּמִירוֹ דָּבְבוּ בִישָׁא, דְאַתְנָטִירָא, עַד דְאַתְחַרַּב בִּי מִקְדָּשָׁא. אִיכָה רָעָה בְּרִישֵׁי אֲתוֹן, אֲתִנְטִיר לָהּ לְהֵיכִי אֶשֶׁת חֵיל, בְּתִבְרִיו דְבִי מִקְדָּשָׁא, לְמִשְׁכָּב לַעֲפָרָא.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (איכה ב) "כְּאַלְמָנָה" רַבְתִּי "בְּגוֹיִם" שְׂרָתִי "בְּמַדִּינוֹת" הִיְתָה "לְמַס", תִּקְרָא לְמַפְרַע בְּרִישֵׁי אֲתוֹן, ל"ה בְּשִׁבְרָךְ. בְּתִבְרִיו דְבִי מִקְדָּשָׁא, בְּתִבְרִיו דְכְנִישְׁתָּא דִישְׂרָאֵל, דָּבְבוּ בִישָׁא אֲדִבִּיק ל"ה בְּשִׁבְרָךְ.

אִיכָה דְאַתְדַּבְּקַת לְהֵיכִי אִיכָה רָעָה דָּא, קוֹל דְנֶחֱשׁ, קוֹל מְרִירוֹ דְבְכִיָּה בְּרַקִּיעִין. אֵלּוֹן קָרְאֵן אִיכָה,

ומסמך אחר קוראים איבה. זהו שכתוב ואיבה אשית בינך ובין האשה. בין הצד הזה, ובין הצד הזה, נמצא השם (שם) בחרבן בית המקדש. ובפסוק הראשון נרשם הכל, לדעת שכ"ה הזו הדביק אותה איב"ה רעה ששומר לה מיום שנברא העולם.

איבה ישיבה בדרך. רבי הרפנס פתח, (בראשית ג) ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן. ויגרש את - זו פנסת ישראל, בחרבן בית המקדש, שגרשה בגרושין, ששולחה בשלוחין, פסא המלך שנפלה.

ויגרש את - זה פסא המלך

ויגרש את - זה פסא המלך. אוי שגרשה, אוי שנפלה. האדם, אותו ששולט על הפסא, שכתוב בו (יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות פמראה אדם וכו'. נפלה הפסא - נפל הכל.

וישכן - אותו שגרש את זה, השפין והשרה ישוב אחר בהפוכו. בשעה שנחרב בית המקדש, סלק את הכבוד העליון למעלה, והמעיט דמותו מכמו שהיה, והפסא נסע ממנו ונפרד.

כביכול השרה את גן העדן עם הפרובים למטה, ונפרד מאותו הכבוד העליון, והשרה את

ומסמך אחר קראן איבה. הדיא הוא דכתיב, ואיבה אשית בינך ובין האשה, בין סמרא דא, ובין סמרא דא, אשתכח בחרבן בי מקדשא. ובקרא קדמא אחרשים כלל למנדע דהאי כ"ה, אדביק לה איב"ה רעה, דנטיר לה מיומא דאתברי עלמא.

איבה ישיבה בדרך, רבי הרפנס פתח, (בראשית ג) ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן. ויגרש את, דא פנסת ישראל. בחרבן בי מקדשא, דאתתרכת בתירוכין, דאשתלחת בשלוחין, פרסייא דמלכא נפלת.

ויגרש את, דא פרסייא דמלכא. ווי דאתתרכת, ווי דנפלת. האדם, ההוא דשליט על פורסייא, דכתיב ביה (יחזקאל ב) ועל דמות הפסא דמות כמראה אדם כו'. נפלת פרסייא, נפל כלל.

וישכן, ההוא דתריך לדא, אשפין ואשרי ישובא אחרא, בהיפוכא. בשעתא דאתחריב בי מקדשא, סליק לכבוד עילאה לעילא, ואזעיר דיוקניה מכמה דהוות. וכורסייא נטיל מניה ואתפרש.

כביכול אשרי לגן עדן עם פרוכים לתתא, ואתפרש מההוא פבוד עילאה. ואשרי לההיא להט

אותה להט התרב, לעמוד במקום גברתו, לשמור ולשאב ולהסתיר (ולרחץ) אותה הדרך ששופעת מעץ החיים.

ושלמה המלך צווח ואומר, (משלי ל) תחת שלוש רגזה ארץ כו' תחת עבד כי ימלוך כו' וּשְׁפָחָהּ כִּי תִירֶשׁ גְּבֻרָתָהּ. השפחה בפנים, גברתה בחוץ. איכה ישבה בדר, מה זה בדר? כמו שנאמר בדר ישב מחוץ למחנה מושבו.

התרב, למיקם בדוכתא דרבנותיה, למיטר ולמישאב ולמסתיר, שהוא אורח דאנגיד מעץ החיים.

ושלמה מלבא צווח ואמר, (משלי ל) תחת שלוש רגזה ארץ כו' תחת עבד כי ימלוך כו' וּשְׁפָחָהּ כִּי תִירֶשׁ גְּבֻרָתָהּ. שפחה לגו, גבירתה לבר. איכה ישבה בדר, מאי בדר. כמא דאת אמר, בדר ישב מחוץ למחנה מושבו.

ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן

איכה ישבה בדר, רבי חנינאי ורבנן פותחים הכתוב באדם הראשון.

(בראשית ב) ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן וגו'. ויקח, במה לקחו? רבי חנינאי אמר, לקחו בדברים, כמו שנאמר (ויקרא ח) קח את אהרן. ורבנן אמרו, לקחו ברוח, כמו שנאמר (מלכים ב) היום ה' לקח את אדניך מעל ראשך.

ויניחהו בגן עדן, כדי להיות לו מנוחה, לדעת ולהפיר החכמה והתורה. שאמר רבי חנינאי, התורה למדה הקדוש ברוך הוא את האדם. זהו שכתוב (איוב כח) אז ראה ויספרה וגו', ויאמר לאדם. והיו מלאכי השרת מקלסים לפניו.

עד שראה סמא"ל בשמים, ונתקנא בו, וירד מן השמים כדמות צל על נחש. הנחש נראה, והצל עליו, התקף והכח שלו.

איכה ישבה בדר, ר' חנינאי ורבנן פתחי קרא באדם הראשון.

(בראשית ב) ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן וגו'. ויקח, במה לקחו. ר' חנינאי אמר, לקחו בדברים. בדרבן אחר (ויקרא ח) קח את אהרן. ורבנן אמרו, לקחו ברוח. בדרבן אחר, (מלכים ב) היום ה' לקח את אדניך מעל ראשך.

ויניחהו בגן עדן, כדי להיות לו מנוחה, לדעת ולהפיר החכמה והתורה. דאמר רבי חנינאי, התורה לימדה הקדוש ברוך הוא לאדם. הדר הוא דכתיב, (איוב כח) אז ראה ויספרה וגו', ויאמר לאדם. והיו מלאכי השרת מקלסין לפניו.

עד שראה סמאמר ליה בשמים, ונתקנא בו, וירד מן השמים כדמות צל על נחש. הנחש נראה, והצל עליו, תקפא וחילא דיליה.

קָרַב אוֹתוֹ הִנָּחַשׁ לְאִשָּׁה, שְׂדַעְתָּה קֵלָה מִן הָאִישׁ. מִכָּאן שְׂאִשָּׁה לֹא מִתְפַּתֵּית אֶלָּא בְּאִשָּׁה אַחֶרֶת. (בראשית ג) וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה אַף כִּי אָמַר אֱלֹהִים, מִיָּד פָּתַח בָּאֵף. מִכָּאן שְׂבִתְחִלַת דְּבָרָיו שֶׁל אָדָם נִכְר מִי הוּא. כֵּךְ הוּא פָּתַח בָּאֵף, לְהוֹדִיעַ מִי הוּא.

נָטַל סִימֹן זֶה - אִם תִּקְבֹּל, אִם לֹא תִקְבֹּל. וְהִמְשִׁיכָה בְּדָבָרִים, עַד שֶׁפָּתְחָה בְּאוֹת מ"ם, וְאָמְרָה מִכָּל עֵץ הֶגֶן [אכל] נֹאכַל. מִיָּד נָטַל הִנָּחַשׁ אוֹת מ', וַיֵּשֶׁם אוֹתָהּ עַל זְרֻעוֹ הַשְּׂמְאֵלִית, וְהָיָה מִמֶּתִין עַל וַא"ו תִּי"ו מִפְּיָהּ, כְּדִי לִהְיוֹת מִן"ת נִכּוֹן לִפְנֵיהֶם.

קָרַב הָהוּא נָחַשׁ לִנְכִי אִיתָתָא, דִּדְעָתָא קֵלָה מִן הָאִישׁ. מִכָּאן דְּאִתָּתָא לֹא אִתְפַּתָּת, אֶלָּא בְּאִתָּתָא אַחֶרָא. (בראשית ג) וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה אַף כִּי אָמַר אֱלֹהִים, מִיָּד פָּתַח בָּאֵף. מִהֲבָא, דְּבִתְחִלַת דְּבָרָיו שֶׁל אָדָם נִכְר מִי הוּא. כֵּךְ הוּא פָּתַח בָּאֵף, לְהוֹדִיעַ מִי הוּא.

נָטַל סִימֹן זֶה, אִם תִּקְבֹּל, אִם לֹא תִקְבֹּל. וְהִמְשִׁיכָה בְּדָבָרִים, עַד שֶׁפָּתְחָה בְּאוֹת מ"ם, וְאָמְרָה מִכָּל עֵץ הֶגֶן אֹכֵל נֹאכַל. מִיָּד נָטַל הִנָּחַשׁ הָאוֹת, וַיֵּשֶׁם אוֹתָהּ עַל זְרֻעוֹ הַשְּׂמְאֵלִית, וְהָיָה מִמֶּתִין עַל וַא"ו תִּי"ו מִפְּיָהּ, כְּדִי לִהְיוֹת מִן"ת נִכּוֹן לִפְנֵיהֶם.

וַתֵּרָא הָאִשָּׁה

הַתְּחִיל לִפְתּוֹתָהּ, עַד שֶׁכָּתוּב (שם) וַתֵּרָא הָאִשָּׁה, בְּטַעַם גְּדוֹל וְתִקְיָה. מִלְּמַד שֶׁפָּרְחוּ הָאוֹתִיּוֹת וַא"ו תִּי"ו, וְעָלוּ לְהִתְחַבֵּר עִם הָאוֹת מ"ם, וְהָאוֹת מ"ם הִיָּתָה עוֹלָה וְיורֶדֶת, וְלֹא הִיָּתָה מִתְחַבֶּרֶת עִמָּהֶם, עַד שְׁנֵתְפַתָּת.

וּפָרְחוּ וַא"ו תִּי"ו אֲרָבַע פְּעָמִים, וְהִקִּיפוּ אֶת הָאוֹת מ"ם לְאֲרָבַע צְדָדִים, שְׂכָתוּב (בראשית ג) וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתֵּתֶן גַּם לְאִשָּׁהּ וְכו' וַתִּפְקְחֶנָּה עֵינֶי שְׂנִיָּהֶם. הִנֵּה אֲרָבַע פְּעָמִים ו' ת'. מִלְּמַד שֶׁסָּבְבוּ לְאוֹת מ"ם לְאֲרָבַע צְדָדִים, וְהִמ"ם בְּאֲמָצַע, מִנֵּת בְּכָל הַצְדָדִים.

הַתְּחִיל לִפְתּוֹתָהּ, עַד דְּכָתִיב, (סו) וַתֵּרָא הָאִשָּׁה, בְּטַעַמָא סְגִי וְתִקְיָה. מִלְּמַד, שֶׁפָּרְחוּ הָאוֹתִיּוֹת וַא"ו תִּי"ו, וְסָלְקוּ לְהִתְחַבֵּר עִם אוֹת מ"ם. וְאוֹת מ"ם הִיָּתָה עוֹלָה וְיורֶדֶת, וְלֹא הִיָּתָה מִתְחַבֶּרֶת עִמָּהֶם, עַד שְׁנֵתְפַתָּת.

וּפָרְחוּ וַא"ו תִּי"ו, ד' זְמַנִּין, וְאִקִּיפוּ לְאוֹת מ"ם לְד' סְטָרִין. דְּכָתִיב, (בראשית ג) וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתֵּתֶן גַּם לְאִשָּׁהּ וַתִּפְקְחֶנָּה עֵינֶי שְׂנִיָּהֶם. הָא ד' זְמַנִּין ו' ת'. מִלְּמַד, שֶׁסָּבְבוּ לְאוֹת מ"ם לְאֲרָבַע צְדָדִין, וְהִמ"ם בְּאֲמָצַע, מִנֵּת בְּכָל סְטָרִין.

יָרַד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרֵאוֹת, וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאַשְׁתּוֹ

דָּבָר אַחֵר, (ירמיה ט) כִּי עָלָה מִוֶּת בְּחִלּוּנֵינוּ. דָּא סמאל, דְּאִיהוּ חַד מַחֲלוּנֵי שְׁמִיָּא. וְעַל דָּא מִי גָבַר יִחְיָה וְלֹא יִרְאֶה מִוֶּת. מִיָּד שָׁלַט בָּהּ וְהִטִּיל בָּהּ זִוְהָמָא. נַחַת קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא לְמִיחְמִי, וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאַשְׁתּוֹ.

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה ט) כִּי עָלָה מִוֶּת בְּחִלּוּנֵינוּ, זֶה סמאל"ל, שֶׁהוּא אֶחָד מַחֲלוּנוֹת הַשָּׁמַיִם. וְעַל זֶה (תהלים פט) מִי גָבַר יִחְיָה וְלֹא יִרְאֶה מִוֶּת. מִיָּד שָׁלַט בָּהּ וְהִטִּיל בָּהּ זִוְהָמָא. יָרַד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרֵאוֹת, וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאַשְׁתּוֹ.

קָדָם שֶׁחֲטָאוּ הֵיטָה הַשְּׂכִינָה עֲטָרָה עַל רֵאשִׁיָּהּ, לְהִיּוֹת בְּשִׁבְלֵם שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם

בְּאִ וִירָאָה, קָדָם שֶׁחֲטָאוּ הֵיטָה הַשְּׂכִינָה עַל רֵאשִׁיָּהּ, לְהִיּוֹת בְּשִׁבְלֵם שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם. כִּינּוּ שֶׁחֲטָאוּ, כְּבִיכּוֹל תֵּשׁ כַּחַה, וְהִסְתַּלְקָה וְלֹא שָׁלְטָה. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְחִיל לְקוֹנֵן, וְאָמַר אֵיכָה, מַה יִּהְיֶה מִמֶּנָּה? הַשְּׁלִטוֹן הוֹסֵר מִמֶּנָּה. אֵפֶי כָּאֵן בְּחֻרְבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִטוֹן הוֹסֵר, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְחִיל לְסַפֵּד, וְאָמַר אֵיכָה, מַה תִּהְיֶה עָלֶיהָ?

תָּא חֲזוּ, קוֹדָם שֶׁחֲטָאוּ, הֵיטָה הַשְּׂכִינָה עֲטָרָה עַל רֵאשִׁיָּהּ, לְהִיּוֹת בְּשִׁבְלֵם שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם. כִּינּוּ שֶׁחֲטָאוּ, כְּבִיכּוֹל, תֵּשׁ כַּחַה, וְאִסְתַּלְקָת וְלֹא שָׁלְטָת. וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא שְׁאֲרֵי לְקוֹנֵן, וְאָמַר אֵיכָה, מַה תִּהְיֶה מִינָּה, שְׁלִטְנוּתָא אֲעֲדוּ מִינָּה. אוּף הָכָא בְּחוּרְבֵּן בֵּי מִקְדָּשָׁא, שׁוֹלְטְנוּתָא אֲעֲדוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא שְׁאֲרֵי לְמִסְפָּד, וְאָמַר אֵיכָה, מַה תִּהְיֶה עָלֶיהָ.

קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים

אֵיכָה, רַבִּי פִּנְחָס פֶּתַח, (ירמיה לא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים וְגו'. בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְחַרַּב בֵּי מִקְדָּשָׁא, וְאִתְזַקַּד. אֵתָא קָלָא וְאִיתְעַר עַל קִבְרֵי אֲבָהוֹן קִדְמָאִי, וְאָמַר, אֲבָהוֹן קִדְמָאִי, אֲתוֹן דְּמִיכִין בְּשִׁינְתָּא, וְלֹא יָדְעִיתוֹן צַעֲרָא דְּעֻלְמָא, בְּגִיכּוֹן דְּגִדְלָתוֹן בְּצַעֲרָא, וְאִעִילָתוֹן בְּהִימְנוּתָא סְגִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, הָא מִיתוּ, וְהָא

אֵיכָה, רַבִּי פִּנְחָס פֶּתַח, (ירמיה לא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים וְגו'. בְּשַׁעֲתָא שֶׁנֶּחֱרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִשְׁרַף, בָּא קוֹל וְהִתְעוֹרַר עַל קִבְרֵי הָאֲבוֹת הָרַאשׁוֹנִים, וְאָמַר: אֲבוֹת הָרַאשׁוֹנִים, אַתֶּם רְדוּמִים בְּשִׁנָּה, וְאֵינְכֶם יוֹדְעִים עַל צַעַר הָעוֹלָם. בְּגִיכֶם שֶׁגִּדְלַתֶם בְּצַעַר, וְהִכְנַסְתֶּם אוֹתָם לְאַמוּנָה הַרְבֵּה שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,

הנה מתו, והנה נהרגו, והנה הלכו לגלות בין שונאיהם, ידיהם מהדקות לאחר, מתים ברעב, בתייהם נשפרו. איזה הרחמים שלכם? איזה אמונתכם? קומו התעוררו אליהם!

מִשֶׁה הַרוּעָה הַנָּאֵמָן, אִיפֹה הַבְּנִים?

מִיד התעוררו האבות והאמהות והלכו אל משה. אמרו לו: משה הרועה הנאמן, איפה הבנים? איפה השארת אותם? מִיד התעורר משה, והלך עמם אל יהושע. אמר לו: בני האבות הללו, בני ישראל, שהפקיד אותי הקדוש ברוך הוא עליהם, והשארת אותם בידך, איפה הם? **הַשִּׁיב** יהושע ואמר: רבנו משה, בארץ הקדושה השארת אותם, וחלקתי להם הארץ על פי גורל, כמו שצויתני, וכלם השארת איש על נחלתו ועל גורלו.

אתקטלו, והא אלו בלויא בין שנאיהו, ידיהו מהדקן לאחרא, מייתין בכפנא, בתיהו אתוקד. אן רחמין דילכו, אן מהימנותא דילכו, קומו איתערו לגביהו.

מִיד אתערו אבהו ואמהו, ואזלו לגבי משה, אמרו ליה, משה רעיא מהימנא, אן אינון בני, אן שבקת לון. מִיד איתער משה, ואזל עמהו לגבי יהושע. אמר ליה, בני אבהו אלון, בני ישראל, דפקדני קודשא בריך הוא עליהו, ושבקת לון בידך, אן אינון.

אתיב יהושע ואמר, רבינו משה, בארעא קדישא שבקת לון, ופליגית לון ארעא על פום עדבא, כמה דפקדתני, וכלהו שבקת גבר על אחסנתיה ועל עדביה.

כָּל הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים בָּכוּ עִמָּהֶם לְמַעַל

ומִיד הלכו כלם לארץ הקדושה, ומצאו אותה שנוחרבה, שאין נשמע בה קול. נכנסו למקדש, וראו שנושרף. עשו בו הספד, עד שנושמע קול מרירות הבכיה לרום השמים, וכל המלאכים העליונים בכו עמם למעלה.

התעורר הקדוש ברוך הוא ובא אליהם, ומצא אותם מומרים בקול בכיה בתוך עפר

ומִיד אזלו בולחו לארעא קדישא, ואשכחו לה דאתחרבא, דלא אשתמע בה קלא. עאלו גבי מקדשא, וחמו דאתוקד. עברו ביה הספידא, עד דאשתמע קל מרירו דבכיה לרום שמיא, וכל מלאכי עילאי בכו עמהו לעילא.

איתער קודשא בריך הוא ואתא לגביהו, ואשכח לון ממרין בקל בכיה, גו עפרא דמקדשא. אמר

לון, רחמימין דנפשא, מה אתון הכא, (ירמיה יא) מה לידיד בביתי. המקדש. אמר להם: אהובי נפשי, מה אתם פאן? (ירמיה יא) מה לידיד בביתי?

איפה הם בני?

קם אברהם סבא בקדמיתא, אמר קמיה מארי דעלמא, את ידעת דאזלית קמך באורח קשומ. עשר זמנין גסית לי, וקנימית בכלא. בני אן אינון, לא שמענא קל מליהון בארעא דאומית לי, לקנימא להון בה. **קם** אברהם הזקן בראשונה, אמר לפני רבון העולם: אתה ידעת שהלכתי לפניך בדרך אמת. עשר פעמים נסית אותי, ועמדתי בכל. איפה הם בני? לא שמעתי קול דבריהם בארץ שנשבעת לי לקיים אותם בה.

בטלו מהם ברית הקדש ועבדו לעבודה זרה

אמר לו הקדוש ברוך הוא: אי אברהם אהוב נפשי, (שם) ובשר קדש יעברו מעליך. בטלו מהם ברית הקדש ועבדו לעבודה זרה, ועל פן התגבר רגזי עליהם, ובגללך חפיתי להם פמה פעמים, ולא שבו לפני. **אמר** ליה קודשא בריך הוא, אי אברהם רחימא דנפשא, (שם) ובשר קדש יעברו מעליך. בטילו מינייהו ברית קדישא, ופלחו עבודה זרה, ועל דא איתקפת רוגזאי בהון, ובגיגך אוריך לון כמה זמנין, ולא תבו קדמי.

ביון דשמע אברהם כך אמר ימחו על קדושת שמך כל אינון חוביהון ביני עממיא, עד דיהא רעווא דילך לאתבא לון לגבך. וכן בלחו בגוונא דא, ואזלו להו. **ביון** ששמע אברהם כך, אמר: ימחו על קדושת שמך כל אינון חוביהון חטאיהם בין העמים, עד שיהיה רצונך להשיבם אליך. וכן כלם פמו זה, והלכו להם.

רחל הרימה קול בכיה במרירות של תמרורים. אמר לה הקדוש ברוך הוא: רחל, מה את מבכה?

נשארה שם רחל, והרימה קול בכיה במרירות של תמרורים. אמר לה הקדוש ברוך הוא: רחל, מה את מבכה? אמרה לפניו: ולא אבכה? איפה הם בני, ומה חטאו אליך? אמר **נשארה** תמן רחל, וארימת קל בכיה במרירו. **נשארה** תמרורים, אמר לה קודשא בריך הוא, רחל, מה את מבכה. אמרה קמיה, ולא אבכה, בני אן אינון, ומה חטאן לגבך.

לה: הכניסו צרתי לפני, והכניסוה
לבייתי. מיד אמרה: וכי אני לא עשיתי
יותר, שהכנסתי צרתי לבייתי?!

ששנינו, בשעה שכתוב (בראשית כט)
ויגד יעקב לרחל כי אחי
אביה הוא, אמר: התדווגי לי? אמרה
לו: כן, אבל אחות יש לי קשישה
ממני, ואני פוחדת מאבא, שהוא רמאי.
מיד - ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה
הוא, ברמאות.

מיד נתן לה סימנים. כיון שנכנסה
לאה באותו הלילה, אמרה רחל,
פעת תתביש אחותי. הלכה ומסרה לה
הסימנים.

ועל זה אמרה אל הקדוש ברוך הוא:
ואני לא עשיתי יותר, שהכנסתי
צרתי לבייתי?! ואתה, שכתוב בך רחום
וחנון ארך אפים, היה לך להעביר על
חטאיהם.

קול ברמה נשמע

ובכל מה שאמר לה - לא קבלה
תנחומים. זהו שכתוב (ירמיה
לא) קול ברמה נשמע וגו' כי איננו. לא
רוצה לקבל תנחומים. מה הטעם?
משום כי איננו, כימים הראשונים
לשרות ביניהם, והרי הסתלק למעלה.
ומשום שכי איננו בתוך בניה, לא
מקבלת תנחומים, עד
שנשבע לה, שכתוב (שם) כה אמר ה'
מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה.

אמר לה עאלו צרתי לקמי, ואעילו לה
בבייתי. מיד אמרה, וכי לא עבדית אנא
יתיר, דאעילנא צרתי בבייתי.

ידתנו, בשעתא דכתיב, (בראשית כט)
ויגד יעקב לרחל כי אחי
אביה הוא, אמר הודווגי לנבאי, אמרה
ליה אין, אבל אחתא אית לי קשישא
מינאי, ומסתפינא מאבא, דרמאא
איהו. מיד ויגד יעקב לרחל, כי אחי
אביה הוא ברמאותא.

מיד ירב לה סימניו. כיון דעאלת לאה
בהווא ליליא, אמרה רחל,
השתא מתבספא אחתי, אזלת ומסרה
לה סימניו.

ועל דא אמרה לגבי קודשא בריך
הוא, ואנא לא עבדית יתיר,
דאעילנא צרתי בבייתי. ואת דכתיב בך,
רחום וחנון ארך אפים, הוה לך
לאעברא על חוביהון.

ובכל מה שאמר לה, לא קבילת
תנחומין. הדיא הוא דכתיב,
(ירמיה לא) קול ברמה נשמע וגו' כי איננו.
לא בעאת לקבלא תנחומין. מאי טעמא.
בגין כי איננו, כיומין קדמאין לאשראה
ביניהון, והא אסתלק לעילא.

ובגין דכי איננו בגו בנהא, לא קבילת
תנחומין, עד דאומי לה. דכתיב,
(ירמיה לא) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי
ועיניך מדמעה.

התעוררו אליה ששים רבוא מחנות עליונים, וכלם העירו אליה בכיה

כמו שעשתה רחל - אף כך השכינה למעלה. כפי שמתרגם, קול נשמע ברום השמים, השכינה מבכה על בניה. באותה השעה שהיא היתה מבכה, התעוררו אליה ששים רבוא מחנות עליונים, וכלם העירו אליה בכיה.

באותה השעה נשמע קול לרקיע ערבובות, והזדעזעו מאתים אלף עולמות שהיו גנוזים מיום שנברא העולם, עד שנשמע אותו הקול לרום השמים. ומי הוא? זה הרקיע כעין הקרח הנזר, שהוא על גבי החיות.

כמה דעבדת רחל, אוף הכי שכינתא לעילא. בדמתרגם קל ברום שמיא אשתמע, שכינתא מבכה על בנהא. בהיא שעתא דאיהי הות מבכה, אתערו לגבה שתין רבוא משריין עילאין, וכלהו איתערו בכיה לגבה.

בההוא שעתא, אשתמע קלא לרקיע ערבובות, ואזדעזעו מאתן אלף עלמין, דהוו גניזי מן יומא דאתברי עלמא, עד דאשתמע ההוא קלא לרום שמיא. ומאן איהו, דא רקיע כעין הקרח הנזר, דאיהו על גבי החיות.

מנעי קולך

עד שהתגלגלה האם לבתה, ואמרה לה: מנעי קולך. אז נפרדה משם, והלכה היא וכל אוכלוסיה לגלות, והצטרכו להתפזר לכמה צדדים, שתהיה גלות לכל, והיא ישבה בודד.

רבי נחוניא אמר, איכה, מי אמר זה? אותה הרוח העליונה נעימה, (הפנימית) העולם הבא. ועל זה תבה זו היא רוחנית, ואין בה שתפוזר כלל, לא לשון ושנים, ולא שפתים כלל.

האם שואלת על בתה, זה קרקור הקר, אדון רבון, גדול ושלט,

עד דאתגלגלי אימא לברתא, ואמרה לה, מנעי קולך. בדין אתפרשת מתמן, ואזלת היא וכל אוכלוסהא בגלותא. ואצטריכו לאתבדרא לכמה סטרין, למיהוי גלותא לכולא, והיא ישבה בודד.

רבי נחוניא אמר, איכה, מאן אמר דא, ההוא רוח עילאה נעימאה, עלמא דאתי. ועל דא, תיבה דא רוחני איהו, ולא אית בה שותפו כלל, לאו לישן ושיניין, ולא שפון כלל.

אימא שאלה על בריתה, דא קרקורא דקיר, אדון רבון רב ושלט,

יִשְׁבָּה, וְלֹא עֹמֶדֶת, בְּתַחֲלָה עֹמֶדֶת, וְכָל אוֹכְלוּסְיָה עֹמְדִים, הִשְׁתָּא יוֹשְׁבֵת וְשׁוּמְמָה. בְּדָד, כְּדָכֵר אַחֵר בְּדָד יִשָּׁב, כְּמֵאן דְּמִסְאִיב בְּמִסְאָבוּ, וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ, הֵהִיא שְׁהִיתָה טְמֵאָה, יִשְׁבָּה בְּמִקּוּמָהּ.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי בָבֶל לִבְנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: רְאוּי שְׁאַתָּם צְרִיכִים לִבְכוּת, וְלָכֶם רְאוּי לִסְפֹּד וְלַעֲשׂוֹת אֲבָל, בְּרֵאוּתְכֶם אֶת הִיכְלוֹת הָאֵם חֲרִיבִים, וּמְקוֹם מִטְתָּהּ שֶׁהִתְהַפֵּךְ בְּאֲבָל, וְהִיא אֵינָנָה שָׁם, וּפְרָחָה מִכֶּם, וְלֹא יִדְעֶתֶם מִיָּנָה.

תִּימְרוּן דְּאִיהִי עֲמָנָא גּוֹ גְּלוּתָא, וְנַחֲתַת דִּיּוֹרָה בְּגוּוּנָא. אִי הָכִי, אֲנִי צְרִיכִין לְמַחְדִּי, דִּהָא יַחְזַקְאֵל נְבִיאָה חֲמָא לָהּ הָכָא, וְכָל אוֹכְלוּסְיָהּ.

וְדַאי, עַל דָּא אֲנִי צְרִיכִים לִבְכוּת וְלִסְפֹּד פְּתִינִין, וּכְיַעֲנִית מִדְּבָרָא, דְּאִיהוּ אֶתְתַּרְכַּת לְבַר מִהִיכְלָהּ, וְאֲנִי בְּגִלוּתָא, וְהִיא אֶתְתַּת עֲלָנָא בְּמִרְרוֹ, וְחֲמָאֵת לָנָא בְּכָל יוֹמִין בְּכֻמָּה עֲאָקוּ, בְּכֻמָּה גִּימוּסִין גְּזֻרִין עֲלָנָא בְּכָל זְמוֹן, וְלֹא יָכֻלָּא לֵאעֲדָאָה מִיָּנָה עֲאָקוּ, וְכָל אֵינִין מִכְתָּשִׁין דְּאֲנִי סְבָלִין.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: נָאָה הוּא שְׁאַמְנֵנוּ בְּרַחָה, וְגִרְשָׁה מִתּוֹךְ הִיכְלָהּ, וְיִרְדָּה אֲלֵיכֶם בְּמִרְרוֹת, וּבִקּוֹל עֲצִיב, כְּאִשָּׁה שְׁיוֹשְׁבֵת בְּלֵי דַעַת,

יִשְׁבָּה, וְלֹא עֹמֶדֶת, בְּתַחֲלָה עֹמֶדֶת, וְכָל אוֹכְלוּסְיָה עֹמְדִים, הִשְׁתָּא יוֹשְׁבֵת וְשׁוּמְמָה. בְּדָד, כְּדָכֵר אַחֵר בְּדָד יִשָּׁב, כְּמֵאן דְּמִסְאִיב בְּמִסְאָבוּ, וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ, הֵהִיא דִּהוּוֹת מִסְאָבָא, יִתְבָּא בְּרוּכְתָּהּ.

שְׁלַחוּ לָהּ בְּנֵי בָבֶל לִבְנֵי אֶרֶא קְדִישָׁא, יְאוּת דְּאֶתוֹן צְרִיכִין לְמַבְכִּי, וְלָכוֹן יְאוּת לְמִסְפֹּד, וְלִמְעַבְד אֲבָלָא, בְּמַחְזִיכוֹן הִיכְלוֹן דְּאִימָא חֲרִיבִין, וְאַתֵּר עֲרִסָה דְּאֶתְהַפֵּךְ בְּאֲבָלָא, וְהוּא לִית תְּמֹן, וּפְרָחָא מִנְכוֹן, וְלֹא יִדְעֶתוֹן מִיָּנָה.

תִּימְרוּן דְּאִיהִי עֲמָנָא גּוֹ גְּלוּתָא, וְנַחֲתַת דִּיּוֹרָה בְּגוּוּנָא. אִי הָכִי, אֲנִי צְרִיכִין לְמַחְדִּי, דִּהָא יַחְזַקְאֵל נְבִיאָה חֲמָא לָהּ הָכָא, וְכָל אוֹכְלוּסְיָהּ.

וְדַאי, עַל דָּא אֲנִי צְרִיכִין לְמַבְכִּי, וְלִמְסַפֵּד כְּתִינָנָא, וּכְיַעֲנִי מִדְּבָרָא, דְּאִיהוּ אֶתְתַּרְכַּת לְבַר מִהִיכְלָהּ, וְאֲנִי בְּגִלוּתָא, וְהִיא אֶתְתַּת עֲלָנָא בְּמִרְרוֹ, וְחֲמָאֵת לָנָא בְּכָל יוֹמִין בְּכֻמָּה עֲאָקוּ, בְּכֻמָּה גִּימוּסִין גְּזֻרִין עֲלָנָא בְּכָל זְמוֹן, וְלֹא יָכֻלָּא לֵאעֲדָאָה מִיָּנָה עֲאָקוּ, וְכָל אֵינִין מִכְתָּשִׁין דְּאֲנִי סְבָלִין.

שְׁלַחוּ לָהּ בְּנֵי אֶרֶא קְדִישָׁא, יְאוּת דְּאִימָנָא עֲרַקְתָּ, וְאֶתְתַּרְכַּת מִגּוֹ הִיכְלָהּ, וְנַחֲתַת לְנַפְיָכוּ בְּמִרְרוֹ וּבִקּוֹל עֲצִיב, כְּאִשָּׁה שְׁיוֹשְׁבֵת בְּלֵי דַעַת,

דַּעֲתָא, וּבִגְבֵרָא דְלֹא יָכִיל לְשׁוֹבָא, וּכְאִישׁ שֶׁלֹּא יָכוֹל לְהֻצֵּל, וְנָאָה לָכֶם וַיָּאוֹת לְכוּן לְמַסְפַּד.

וּכְאִישׁ שֶׁלֹּא יָכוֹל לְהֻצֵּל, וְנָאָה לָכֶם לְסַפֵּד.

אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלִסְפֵּד בְּגַהִי וּבְמִרְרוֹת

אָבֵל אָנוּ, אֵית לָן לְמַכְבִּי וְלְמַסְפֵּד בְּגַהִי וּמִרְרוֹ, דְּאָנֵן חֲמָאן בְּכָל יוֹמָא הֵיכְלָא חֲרִיב, וְתַעֲלוּן דְּמַדְבְּרָא עֲאֵלִין וְנִפְקִין, וְשִׁרְקִין יַעֲנִים בְּגוֹיָהּ, וְאָנֵן חֲמָאן וּבְכָאן.

אָבֵל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלִסְפֵּד בְּגַהִי וּבְמִרְרוֹת, שְׂאָנוּ רוּאִים בְּכָל יוֹם הַהִיכָל חֲרִיב, וְשׁוּעָלִי הַמַּדְבָּר נִכְנָסִים וַיּוֹצֵאִים, וְשׁוֹרְקִים הֵיעָנִים בְּתוֹכוֹ, וְאָנוּ רוּאִים וּבּוֹכִים.

וּבְעוֹד דְּאָנֵן יִתְבִּין גְּבוּכִין, וְשִׁכְבִּין פּוּמְנָא בְּעַפְרָא, אָנֵן שְׂמַעִין קָל גַּעֲיָמוֹ דְּרַגְלָהּ, בְּתַלְתּ מִשְׁמְרוֹתָא דְּלִילָא, נְחַתְתּ וְחִמַּאת לְהֵיכְלָהּ, אִיף חֲרָבִין מִתּוֹקְדִין, אַעֲלַת מִהֵיכְלָא לְהֵיכְלָא, מִדּוּד לְדוּד, וְגַעַת וּמִיַּלְלַת, וּבְכַת עֲלָנָא וְעַל נִפְשָׁנָא.

וּבְעוֹד שְׂאָנוּ יוֹשְׁבִים גְּבוּכִים וְשׁוֹכְבִים פִּינוּ בְּעַפָּר, אָנוּ שׁוֹמְעִים קוֹל גַּעֲיָמוֹת רַגְלֶיהָ בְּשִׁלְשׁ מִשְׁמְרוֹת שֶׁל הַלֵּילָהּ, יוֹרֶדֶת וְרוֹאָה אֶת הֵיכְלָהּ, אִיף יוֹשְׁבִים (חֲרִיבִים) נִשְׂרָפִים. נִכְנָסֶת מִהֵיכָל לְהֵיכָל, מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, וְגוֹעָה וּמִיַּלְלַת, וּבּוֹכָה עֲלֵינוּ וְעַל נַפְשָׁנוּ.

וְאָנֵן מִתְעַרְרִין לְקָל גַּעֲיָמוֹ דְּבִכְיִיתָהּ וַיִּלְלוּתָהּ. וְרוּחָנָא אֲזַלְתּ אַבְתְּרָהּ, וּפְרַח לְגַבָּהּ. וְלִפּוּם שְׂעֵתָא פְּרַחַת וְאֲזַלְתּ, וְלֹא שְׂמַעֲנָא, וְלֹא יִדְעֲנָא מִיָּדִי, דִּהֲא אֲזַלְתּ, וְאַשְׁתְּאַרְנָא גְּבוּכִין, דְּמִיכּוּן בְּלֹא רוּחָא, בְּלֹא דַּעֲתָא. צַעֲקִין וְאַמְרִין אִיכָהּ.

וְאָנֵן מִתְעוֹרְרִים לְקוֹל גַּעֲיָמוֹת בְּכִיתָהּ וַיִּלְלוּתָהּ, וְרוּחָנוּ הוֹלֶכֶת אַחֲרֶיהָ, וּפּוֹרַחַת אֵלֶיהָ. וְלִפִּי שְׂעָה פּוֹרַחַת וְהוֹלֶכֶת, וְלֹא שְׂמַעֲנוּ, וְלֹא יָדְעֵנוּ דְּבַר, שֶׁהִנֵּה הוֹלֶכֶת וְנִשְׁאַרְנוּ גְּבוּכִים, יִשְׁנִים, בְּלִי רוּחַ, בְּלִי דַּעַת. צוֹעֲקִים, וְאוֹמְרִים אִיכָהּ.

ה' מְפָרוּם יִשְׂאָג וּמִמַּעוֹן קִדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלֵוּ שְׂאָג יִשְׂאָג עַל גְּוָהּוּ.

תַּנְיִנֵין, בְּכָל לִילָא וְלִילָא, קָל מְרִירוֹת דְּכֹאִיבָא דְּצִי"ן אֲשֶׁתְּמַע מָרוּם רְקִיעָא לְתַתָּא, וּמִתְתָּא לְרְקִיעָא. בְּדָבָר אַחֵר, (יְרֵמִיָּה כ"ב) ה' מְפָרוּם יִשְׂאָג וּמִמַּעוֹן

שְׁנִינּוּ, בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל כְּאֵב שֶׁל צִי"ן נִשְׁמָע מָרוּם הַרְקִיעַ לַמַּטֵּה, וּמִמַּטֵּה לַרְקִיעַ, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (יְרֵמִיָּה כ"ב) ה' מְפָרוּם יִשְׂאָג וּמִמַּעוֹן

קדשו יתן קולו שאג ישאג על נהוה.

בְּשִׁירוֹתָא דְּלִילָא, הִיא אֲתֵּפוֹנַת
בְּבִכְיָה, וְשִׁאֲגַת מְרוֹם
רְקִיעָא לְעִילָא. נְחִתַּת לְתַתָּא, לְאַתֵּר
מִדְּבַח הַחִיצוֹן, וְחִמַּת דְּוִכְתָּה חֲרִיב,
מִסָּאב בְּמִסְאָבוּ, וְכָל אֲתֵּר לֹא אֲשַׁתְּכַח
בִּיה. גַּעַת וּמִלְלַת, צוֹנַחַת בְּקַל מְרִירוֹ,
וְאַמְרַת, מִדְּבַחִי מִדְּבַחִי, פְּרָנְסַתִּי
דְּמַרְוִית לִי בְּכַמָּה גִּיסוּכִין, בְּכַמָּה עֲלוֹן
דְּכִיָּין קְדִישִׁין.

כָּל גְּבָרִין קְדִישִׁין, רַבְּרָבִין מִמֶּנּוּ, הוּוּ
מְרוֹוֹן וְחֲדָאן מִינֵהּ, אֲכָלִין עִידוּגִין,
וּפְלָגִין חוֹלְקִיהוֹן, בְּרוּמֵי רְקִיעָא. יִהְיֹו
בְּךָ גִּבְלַת חֲסִידִים קְדוּשִׁים. בְּנֵי
דְּאַתְדַּבְּחוּ עֲלֶיךָ, וְוִי לִי מִדְּמִיהוֹן. וְכָל
גְּבָרִין רַבְּרִבִּין מִמֶּנּוּ, נָפְלוּ מִדּוּכְתִּיהוֹן
לְקוֹל צְוֹחִיהוֹן.

יְתִבִּין לְבַר צְוֹחִין וּבְכָאן, אֵינּוֹן
אַרְאֵלִים קְדִישִׁין, דְּאֵת שְׁמִיה
קְדִישָׁא הָוָה מִתְעַטֵּר עַלְיֵיהּ, וּבִיה
אֵינּוֹן חֲדָאן וְקִימִין. לְקַל בְּכִוְתֵּיהוֹן אֵת
דְּא פִּרְחָא מְנִיֵּיהּ, וְסֻלְקָא לְרוּמֵי
מְרוּמִים, וְאַשְׁתְּאֲרוּ כְּנוּקָא דְּבִכָּאָת
וּמִלְלַת. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (ישעיה לג) הֵן
אַרְאֵלִים צָעֲקוּ חֲצָה. אַרְאֵלִים בְּלֹא יו"ד,
צָעֲקוּ חוּצָה.

מִהֶבְחִי מִדְּבַחִי, לְבַתֵּר דְּמַרְוִית לִי
בְּגִבְלֹת בְּנִין חֲסִידִין
קְדִישִׁין, דְּמִסְרוּ נַפְשֵׁיהוֹן וְנִשְׁמִיהוֹן עֲלֶיךָ,

קדשו יתן קולו שאג ישאג על נהוה.

בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה הִיא מְכוּנַת בְּבִכְיָה,
וְשִׁאֲגַת מְרוֹם הָרְקִיעַ
לְמַעְלָה. יוֹרְדַת לְמַטָּה, לְמָקוֹם הַמְּזַבַּח
הַחִיצוֹן, וְרוּחָה מְקוּמָה חֲרִיב, טְמֵא
בְּטִמְאָה, וְכָל מָקוֹם לֹא נִמְצָא בּוֹ. גּוֹעָה
וּמִלְלַת, צוֹנַחַת בְּקוֹל שֶׁל מְרִירוֹת,
וְאוּמְרַת: מְזַבְּחִי, מְזַבְּחִי, פְּרָנְסַתִּי
שְׁרוּיַת אוֹתִי בְּכַמָּה נְסוּכִים, בְּכַמָּה
עוֹלוֹת טְהוּרִים קְדוּשִׁים.

כָּל הָאִישִׁים הַקְּדוּשִׁים, הַגְּדוֹלִים
הַמְּמוֹנִים, הֵיוּ רוּיִם וּשְׁמַחִים מְמֹר.
אוֹכְלִים עֲדוּנִים, וּמַחְלָקִים חֲלָקִיהֶם
בְּרוּמֵי הָרְקִיעַ. (ועתה) נִתְּנוּ בְּךָ גִּבְלַת
חֲסִידִים קְדוּשִׁים. בְּנֵי שְׁנִזְבָּחוּ עֲלֶיךָ, אוּי
לִי מִדְּמִיהֶם. וְכָל הָאִישִׁים הַגְּדוֹלִים
הַמְּמוֹנִים נָפְלוּ מִמְּקוֹמָם לְקוֹל צְוֹחֵיהֶם.

יוֹשְׁבִים בַּחוּץ צוֹחִים וּבּוֹכִים אוֹתָם
אַרְאֵלִים קְדוּשִׁים, שְׁאוֹת
שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ הָיָה מִתְעַטֵּר עֲלֵיהֶם, וּבוֹ
הֵם שְׁמַחִים וְעוֹמְדִים. לְקוֹל בְּכִיּוֹתֵיהֶם
הָאוֹת הַזֹּאת פִּרְחָה מֵהֶם, וְעֲלָתָה לְרוּמֵי
מְרוּמִים. וְנִשְׁאָרוּ כְּנוּקָה שְׁבּוּכָה
וּמִלְלַת. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה לג) הֵן
אַרְאֵלִים צָעֲקוּ חֲצָה. אַרְאֵלִים בְּלֹא יו"ד,
צָעֲקוּ חוּצָה.

מְזַבְּחִי מְזַבְּחִי, אַחֵר שְׁהָרוּיַת אוֹתִי
בְּגִבְלֹת בָּנִים חֲסִידִים
קְדוּשִׁים, שְׁמִסְרוּ נַפְשָׁם וְנִשְׁמָתָם עֲלֶיךָ,

נגנזת. איפה אמצא אותך? איפה האש שעליך? גועה ומיללת ובוכה בקול עצוב.

ששת אלפי גברים קדושים, בכל צד של ארבעת צדדי העולם, הם שהיו אוכלים קרבן בכל יום, ירדו עמה, ומיללים ובוכים על מזבח העולות. ויותר היו, אלא שהתמעטו.

ואפילו אותם שעומדים בחוץ, ברוח אחרת, שרוים מאותם האיברים והפדרים, בראשית הלילה צוחים, גועים ומיללים על המזבח הזה. אזי לחמור שאבד אבוסו, המקום שמתרנה מפנו. מי ראה נהמת הגברים הקדושים בגבירה, ממטה למעלה, וממעלה למטה.

איתגנזת. אן אשכח לך, אן אשתא דעלך. געת ומיללת ובכת בקל עציב.

שתא אלפי גברי קדישין, בכל סטרא דארבע סטרי עלמא, אינון דהוו אכלי קרבנא בכל יומא, נחתי בהדה, ומיללין ובכיין על מדבח דעלון, ויתיר הוו, אלא אתמעטו.

ואפילו אינון דקיימין לבר, ברוח אחרא, דמרון מאינון אימרון ופדרין. בשירותא דליליא צוחין געאן ומיללין על האי מדבח. ווי לחמרא דאבד אבוסה, אתר דמתרנה מניה. מאן חמי גהימו דגברין קדישין במטרוניתא, מתתא לעילא, ומעילא לתתא.

על משכבי בלילות

בחצות הלילה נכנסת לתוך אותה הנקדה של ציון, מקום בית קדשי הקדשים, רואה אותה שנחרב, ונטמא מקום בית מושבה ומטתה, גועה ומיללת, עולה ממטה למעלה, וממעלה למטה, מסתפקת במקום הכרובים, צוחת בקול מר, ומרימה קולה ואומרת: מטתי מטתי, מקום בית מושבי! על המקום הזה כתוב (שיר ג) על משכבי בלילות. משכבי, מטת הגבירה. גועה בבכיה ואומרת: מטתי, מקום מקדשי, המקום של המרגליות הטובות, בית הפרכת והפפרת, שהיו סומכים עליה

בפלגו ליליא, עאל לגו ההיא נקודה דציון, אתר דבית קדש הקדשים, חמת ליה דאתחריב, ואסתאב אתר בית מותבה וערסה, געת ומיללת, סלקא מתתא לעילא, ומעילא לתתא, אסתכל באתר דכרובים, צוחא בקול מרירו, וארימת קלא ואמרה, ערסי ערסי, אתר בית מותבי. על האי דוכתא כתיב, (ש"ש ג) על משכבי בלילות. משכבי, ערסא דמטרוניתא. געת בבכיה ואמרה, ערסי אתר מקדשי, אתר דמרגלאין טבאן, בי פרוכתא וכפורתא, דהוו סמכין עלוהי

ששים אֶלַף רַבּוּת שֶׁל אֲבִי יִקְר, סְדָרִים סְדָרִים, שׁוּרֹת שׁוּרֹת, מְסַתְּפָלֵם זֶה עַל זֶה. סְדָרִי רַמּוֹנִים מְצַעִים עֲלֶיךָ לֹא רַבָּעָה צִדָּדִים. הָעוֹלָם עֹמֵד בְּשִׁבְלֶךְ.

רַבּוֹן הָעוֹלָם, בְּעָלִי הִיָּה בָּא אֵלַי, וְהוּא שׁוֹכֵב בֵּין זְרוּעֵי, וְכָל מָה שֶׁרָצִיתִי מִמֶּנּוּ, וְכָל רָצוֹנִי עוֹשֶׂה בְּזִמְנָה הַזֶּה, כְּשֶׁהִיָּה בָּא אֵלַי וְעֹזֵב (ושם) בִּי מְדוֹרֵוּ וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין שְׂדֵי.

מִטָּתִי מִטָּתִי, אֵינִי זֹכֶרֶת כְּשֶׁהִיָּיתִי בָּאָה אֵלַי בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵב, וְאוֹתָם הַתִּינוּקוֹת הָעֲלָמִים הֵיוּ יוֹצְאִים כְּנֶגְדִי, מִכֵּים בְּכַנְפֵיהֶם בְּשִׁמְחָה לְקַבְּלֵנִי.

הָעֶפֶר שֶׁבֶר הִיָּה קָם מִמִּקְוָמוֹ, וְרוּאָה אֵיךְ נִשְׁפַּח אֶרֶן הַתּוֹרָה שֶׁהִיָּה כָּאֵן. מִכָּאֵן יֵצֵא מִזֶּזֶן לְכָל הָעוֹלָם, וְאוֹר, וּבְרָכוֹת לִפְלָ.

אֲשִׁיחַ עַל בְּעָלִי - אֵינִי כָּאֵן. אֲשִׁיחַ לְכָל צַד. בְּזִמְנָה הַזֶּה כְּשֶׁהִיָּה בָּא אֲצָלִי בְּעָלִי, וְסָבִיבוּ כָּמָה בְּנִים חֲסִידִים, וְכָל אוֹתָם הָעֲלָמוֹת מְזַמְנֹת לְקַבְּלוֹ.

וְהֵינִי שׁוֹמְעִים מִרְחוֹק קוֹל זִיגִי הַפַּעֲמוֹנִים מְקַשְׁקֶשִׁין בֵּין רַגְלָיו, כְּדִי שֶׁאֲשַׁמַּע קוֹלוֹ טָרֵם הַכְּסוֹ אֵלַי. כָּל עֲלָמוֹתִי מְשַׁבְּחוֹת וּמוֹדוֹת לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַחֵר כֶּף

שְׁתֵּין אֲלֵפִין רַבּוֹן אֲבִי יִקְר, סְדָרִין סְדָרִין, שׁוּרִין שׁוּרִין, מְסַתְּפָלֵם דָּא לְדָא. סְדָרִין דְּרַמּוֹנִין מְתַצְעִין עֲלֶיךָ לְד' סְטָרִין. עֲלָמָא קִיָּמָא בְּגִינָךְ.

רַבּוֹן עֲלָמָא, בְּעָלִי, הוּהוּ אֲתִי לְגַבִּי, וְהוּא שָׁכֵב בֵּין דְּרוּעֵי, וְכָל מָה דְּבַעֲיָנָא מִנִּיהוּ, וְכָל בְּעוּתֵי עֲבִיד בְּעִידָנָא דָּא. כִּד הוּהוּ אֲתִי לְגַבִּי, וְשׁוּי בִי מְדוֹרִיָּה, וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין שְׂדֵי.

עֶרְסִי עֶרְסִי, לִית אֲתִי דְּכִיר כִּד הוּיָנָא אֲתָא לְגַבִּי בְּחִדּוּהָ וּבְשִׁפּוּרֵוּ דְּלִבָּא, וְאֵינִי רַבִּינָן עוֹלָמִין, הוּי נִפְקִי לְקַדְמוּתִי, בְּמִשְׁי בְּגַדְפִּיָּהוּ בְּחִדּוּהָ, לְקַבְּלָא לִי.

עֶפְרָא דְּבָךְ, הוּהוּ קָם מְדוּכְתִּיָּה, וְחִזּוּ אֵיךְ אֵיתִנְשִׂיא אֶרֶנָּא דְּאוֹרִיָּתָא דִּהּוֹת הָכָא, מִהֶכָּא נִפְקָא מִזֶּזֶן לְכָל עֲלָמָא, וְנִהוֹרָא, וּבְרָכָא לְכָלָא.

אֲשִׁנָּח עַל בְּעָלִי, לִית הָכָא. אֲשִׁנָּח לְכָל סְטָר. בְּעִידָנָא דָּא כִּד הוּהוּ אֲתִי בְּעָלִי לְגַבִּי, וְסַחְרִיָּה כָּמָה בְּנִין חֲסִידִין, וְכָל אֵינִין עוֹלָמְתָאן זְמִינִין לְקַבְּלָא לִיהוּ.

וְהֵינָא שְׁמַעִין מִרְחוֹק, קֹל זִיגִין דְּפַעֲמוֹנִים מְקַשְׁקֶשִׁין בֵּין רַגְלָיו, בְּגִין דְּאֲשַׁמַּע קִלְיָה עַד דְּלֹא יַעוֹל לְגַבִּי. כָּל עוֹלָמְתָאן דִּילִי, מְשַׁבְּחָן וְאוֹדֵן קַמִּי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְבָתֵּר

הולכות כל אחת לבית מושבה, והיינו יחידות מחבקות בנשיקותינו באהבה.

בעלי בעלי, איפה פניתי? פעת הוא הזמן שהייתי משגיחה בך. הסתכלתי בכל צד - ואינך. איפה אשגיח לך, ולא אבקש בשבילך?

זהו מקומך בזמן הזה לבא אלי, הריני מזמנת כאן. והרי נשפחת ממני. אינך זוכר ימי האהבה, כשהייתי שוכנת בחיקך, וחקוקה בדיוקנך, ודיוקני היה חקוק בך. פחותם הזה שמשאיר דיוקנו בחקיקת הפתב, כך השארתי דיוקני בך, כדי שתשתעשע בדיוקני, בעודי בתוך צבאותי.

גועה בבכיך ואומרת: בעלי בעלי, האזר של העינים הרי נחשך. אינך זוכר, כשהיית מושיט שמאלך מתחת לראשי, ואני מתענגת על רב שלום, וימינך מחבקת באחווה ובנשיקות. ונדרת לי שלא תעזב אהבתי לעולמים. ונשבעת לי (תהלים קלז) אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, הנה נשכחתי ממך.

אינך זוכר, כשעמדתי אצלך בהר סיני, וששים רבוא שלמים שקבלוך עליהם, והתעטרת לך בהם יותר מפל העמים, והיינו הולכים אחריו לכל רצונך. ואותה שפחה הרגה בהם לאלפים ורבבות, ולא השגחת.

אזלין כל חד על פי מותביה, מחבקן בנשיקתהון ברחימו.

בעלי בעלי, אן פנית, השתא הוא עדנא דהוינא אשגח בך. אסתכלנא בכל סטר, ולית אנת. אן אשגח לך, ולא אתבע בגינך.

דא הוא אתרך בעידנא דא, למייתי לגבי, הא אנא זמינא הכא. הא אתנשית מנאי, לית אנת דכיר יומי דרחימו, כד הוינא שכתת בתוקפך, ומחקקא בדיוקנך, ודיוקני הוות מחקקא בך, כהאי חותם דשביק דיוקניה בגליפו דכתבא, הכי שבקנא דיוקני בך, בגין דתשתעשע בדיוקני, בעוד דאנא בגו חילי.

נעת בבכיך, וצוחת, בעלי בעלי, נהירו דעיניי הא איתחשך. לית אנת דכיר, כד הוית אושיט שמאלך מתחות רישי, ואנא מתענגא על סגיא דשלם, וימינך מחבקא באחווה ובנשיקין. ונדרת לי דלא תשבוק רחימותא דילי לעלמין. ואומית לי, (תהלים קלז) אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, הא איתנשינא מנך.

לית אנת דכיר, כד קאימנא לגבך בטורא דסיני, שלימין שתין רבו דקבילו לך עליהו, ואתערנא לך בהו, יתיר מפל עממיא, והוינא אזלין אבתרך לכל רעותך. וההיא שפחה קטלא בהו לאלפים ורבון, ולא

אשגתנא. ואתאבדו בלהו במדברא, ושבקית לון תמן, ואעילנא בגיהון ועירין לקיימא קמך בארעא דא. ובדילנא לון לקיימא קמך, בגין רעיתך.

וכלם נאבדו במדבר, והשארת אותם שם, והכנסנו בגיהם הקטנים לעמד לפניך בארץ הזו. והבדלנו אותם לעמד לפניך בשביל רצונך.

האם נאה לך לזכר חטאים, ולא תזכר זכיות?

בעלי הוי דכיר, בכמה בגין קדישין קאימנא קמך בכל דרא ודרא, ביומי דדוד ושלמה בריה. לית אנך דכיר כמה טבאן דעבדו קמך. יאות לך למידבר חובין, ולא תדבר זכוון. אן אתהפיכו עלך.

בעלי, הנה זוכר, בכמה בנים קדושים עמדת לפניך בכל דור ודור, בימי דוד ושלמה בנו. אינך זוכר כמה טובות שעשו לפניך? האם נאה לך לזכר חטאים, ולא תזכר זכיות? איך התהפכו עליך?

בעינא עלך, לית אנך. בעינא על בגאי, לית אינון. בעינא על קדושתא דאתר דא, הא אסתאב. כל עלמא הוה בשלם בגין אתר דא. בלבין לא נבחין בעידנא דא, בולחו הוו בשלם. געה ומיללת, וכל אינון אוכלוסין לעילא. וכלבים צווחין לתתא, בשרותא דמשמורה תליתא.

אני מבקשת אותך - ואינך. מבקשת על בני - ואינם. מבקשת על קדשת המקום הזה - והרי נטמא. כל העולם היה בשלום משום המקום הזה. הכלבים אין נובחים בזמן הזה, כלם היו בשלום. גועה ומיללת, וכל אותם האוכלוסים למעלה. והכלבים צווחים למטה, בראשית המשמורה השלישית.

נפקת ואתת, קיימא על אתר דמדבחה קטורת בוסמין, געת ומיללת, וסלקת לעלא, ואשבחה חר כרוב מאינון תרין פרובין דהוו בהדה, ומההוא זמנא לא הוה לה אלא חד. ומההוא רבייא עולימא דאשתא, ינקא מינה בכייה ויללותא.

היא יוצאת ובאה, ועומדת על מקום מזבח קטרת הסמים, גועה ומיללת, ועולה למעלה, ומוצאת כרוב אחד מאותם שני הפרובים שהיו עמה, ומאותו הזמן לא היה לה אלא אחד. ואותו התינוק העלם שנשאר, ינוק מפנה בכיה ויללה.

כה אמר ה' מנצי קולך מבכי ועיניך מדמעה, כי יש תקנה לאחריתך.

בדין קודשא בריך הוא אזדמן לגבה, ונחית לה, וממלל עמה. ועל דא ואז הקדוש ברוך הוא הזדמן אליה, ויורד אליה, ומדבר עמה. ועל זה

פְּתִיב, (ירמיה לא) כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעִינֶיךָ מִדְּמָעָה, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ. וְעַל זֶה שָׁנִינוּ, תִּינוּק יוֹנָק מִשְׁדֵּי אָמוֹ, וְאִשָּׁה מְסַפֶּרֶת עִם בַּעֲלָהּ. (עד כאן הפתיחה, מכאן ואילך ראשיתה של מגלת איכה).

פְּתִיב, (ירמיה לא) כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעִינֶיךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ. וְעַל דָּא תִּנּוּק, תִּינוּק יוֹנָק מִשְׁדֵּי אָמוֹ, וְאִשָּׁה מְסַפֶּרֶת עִם בַּעֲלָהּ. עַד הֵכָא פְּתִיחָא, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה שִׁירוּתָא דְּמַגִּילַת אֵיכָה.

וזכור את בוראך בימי בחורותיך עד אשר לא יבואו ימי הרעה

אֵיכָה יֹשְׁבָה בְּדָד, רְבוּתֵינוּ פִּתְחִים בְּפֶסֶק הָזֶה, (קהלת יב) וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֶיךָ בְּיָמֵי בַחֲוֹרְתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה. הַפְּסוֹק הַזֶּה בִּאֲרָנוּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהָיוּ בֹאֲרֵץ הַקְדוּשָׁה. וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֶיךָ - תִּהְיֶה זִכְרָא אֶת כָּל אוֹתָן הַטּוֹבוֹת וְכָל אוֹתָם הָאוֹתוֹת וְהַנְּסִים שֶׁעָשָׂה לָךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָמִים הָרַאשׁוֹנִים, כְּשֶׁהָיִיתָ נָעַר בְּאַמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע יב) כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ.

אֵיכָה יֹשְׁבָה בְּדָד, רַבְּנָן פְּתַחֵי הָאֵי קְרָא, (קבלת יב) וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֶיךָ בְּיָמֵי בַחֲוֹרְתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה. הָאֵי קְרָא, אוֹקִימָנָא לִיה בְּיִשְׂרָאֵל כִּד הוּוּ בֹאֲרֵעָא קְדִישָׁא. וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֶיךָ, הָיוּ דְכִיר כָּל אֵינוֹן מִכָּאן, וְכָל אֵינוֹן אֲתִין וְנָסִין, דְּעָבַד לָךְ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹמִין קְדָמָאִין, כִּד הוֹוֹת רַבִּיא בְּמַהֲיִמְנוּתָא, כְּדָבָר אַחֵר, (כושע יא) כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ.

בְּיָמֵי בַחֲוֹרְתֶיךָ - בְּזָמַן שֶׁהִתְרַצָּה בְּךָ מִכָּל הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם. עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה - יָמִים שֶׁיִּשְׁלְטוּ בְּךָ שָׂאֵר הָעַמִּים, וְיַפְזְרוּ אוֹתְךָ בְּכָל הָעַמִּים.

בְּיָמֵי בַחֲוֹרְתֶיךָ, בְּזָמַנָא דְּאִיהוּ אִיתְרַעֵי בְּךָ מִכָּל עַמִּין דְּעֻלְמָא. עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה, יוֹמִין דְּזַקְנָה, דְּשֻׁלְטִין בְּךָ שָׂאֵר עַמִּין, וְיִבְדְּרוּן לָךְ בְּכָל עַמֻּמְיָא.

בְּיָמֵי בַחֲוֹרְתֶיךָ - יָמוֹת הַשָּׁנָה, שֶׁהָיוּ בְּרוּרִים לָךְ, וְהַשְׁמִירָה שְׁלִמְעָלָה עָלֶיךָ. וְהָם אֲרַבְּעָה יָרְחֵי הַשָּׁנָה, אֲדָר נִסָּן אֵיִר סִינּוֹ, אֵלּוּ אוֹתָם הַיָּמִים שֶׁבַחַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְעָשָׂה בָּהֶם עֲמָהָם נְסִים. וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל מִעֲטָרֶת בְּבַעֲלָהּ וּמִתְקַרְבַּת אֱלֹיוּ.

בְּיָמֵי בַחֲוֹרְתֶיךָ, יוֹמִין דְּשִׁתָּא, דְּאֵינוֹן בְּרִירִין לָךְ, וְנִסְיֻוֹ דְּלַעֲיֻלָּא עָלֶיךָ. וְאֵינוֹן ד' יָרְחֵי דְשִׁתָּא, אֲדָר נִסָּן אֵיִיר סִינּוֹ. אֵלּוּ אֵינוֹן יוֹמִין דְּבַחַר קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְעָבַד בְּהוֹן עֲמָהוֹן נָסִין. וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְעַמְרָא בְּבַעֲלָהּ, וְאִתְקַרְבַּת בְּהִדְיָהּ.

עד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה - יְמֵי
הַזְקָנָה, יְמֵי הַרְעָה מִמָּוֶשׁ, וְהֵם:
תַּמּוּז אֲב טַבַּת שְׁבֹט. אַף עַל גַּב דְּלֹא
הַתְּגָלָה כָּל כֶּךָ, וְסִימָנָךְ - (מַשְׁלִי ו) וְשֹׁבֵט
לְגוֹ חֹסֶר לֵב.

וְהִגִּיעוּ שָׁנִים - שָׁנִים שֶׁל גְּלוּת,
שִׁישְׁרָאֵל מְטַלְטְלִים. וְאֵין בָּהֶם חֶפֶץ - שְׁשָׁנִינוּ,
עֲתִידִים בִּימֵי הַגְּלוּת שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בִּיד
הָאָדָם (חפץ) לְקִנּוּת בְּשׁוּק, וְאֵז תַּכְלָה
הַפְּרוּטָה מִן הַכִּס.

עד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשֹׁף הַשֶּׁמֶשׁ - זֶה
קָלָסְתָּר פָּנִים שֶׁל הַשְׂכִּינָה,
מִלְמַעְלָה וּמִלְמַטָּה. מִמָּטָה מִי הֵם?
בְּעֲלֵי הַמְּשֻׁנָּה שֶׁהֵיוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל,
פְּטִישֵׁי בְרָזֵל, מְהַדְקִים סָלְעִים,
וְתוֹלְשִׁים הָרִים רָמִים.

וְהָאֹר - זֶה הַתַּלְמוּד הַיְּרוּשְׁלָמִי,
שֶׁמֵּאִיר אֹר הַתּוֹרָה, אַחֵר
שֶׁהַתַּבְטֵל זֶה, כְּבִיכּוֹל נִשְׁאָרוֹ בַּחֲשֹׁף,
שֶׁכְּתוּב (איכה א) בְּמַחְשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי, זֶה
תַּלְמוּד בְּבֶלִי, שֶׁהוֹלְכִים בּוֹ בְּנֵי הָעוֹלָם
בְּמַחְשָׁפִים.

וְהִירַח - אֵלּוּ הֵן הַבְּרִיּוֹת, שֶׁהֵיוּ
מֵאִירוֹת אֹר הַחֻקָּה
הַנִּסְתָּרָת. וְהַכּוֹכָבִים - אֵלּוּ אוֹתָם
הַמְּשַׁכִּלִּים שֶׁהֵיוּ בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה, כָּל
אוֹתָם הַתְּנָאִים וְהָאֲמוּרָאִים, שֶׁכָּל
הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּשִׁבְלֵם. שֶׁכְּשֶׁהֵיוּ
עוֹמְדִים יַחַד, הִנֵּה אוֹמֵר אִישׁ לַחֲבֵרוֹ:

עד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה, יְמֵי
הַזְקָנָה, יְמֵי הַרְעָה מִמָּוֶשׁ, וְאִינוּן:
תַּמּוּז אֲב טַבַּת שְׁבֹט. אַף עַל גַּב דְּלֹא
אִיתְגַּלְיָא כָּל כֶּךָ, וְסִימָנָךְ (מַשְׁלִי י) וְשֹׁבֵט
לְגוֹ חֹסֶר לֵב.

וְהִגִּיעוּ שָׁנִים, שָׁנִים דְּגְלוּתָא, דְּאֶזְלִין
יִשְׂרָאֵל מְטוֹלְטְלִין. אֵין לִי
בָהֶם חֶפֶץ, דְּתִנְיָנָן, וְזִמְנִין בְּיוֹמָא
דְּגְלוּתָא, דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח בִּידָא דְּכַר נֶשׁ
לְמִיזְבֵּן בְּשׁוּקָא, וְכִדִּין תַּכְלָה פְּרוּטָה מִן
הַכִּס.

עד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשֹׁף הַשֶּׁמֶשׁ, דָּא
קָלָסְתָּר פָּנִים שֶׁל שְׂכִינָה,
מִלְעִילָא וּמִתַּתָּא. מִתַּתָּא מֵאֵן אִינוּן.
מֵאִרִי מִתְּנִיתִין דִּהּוּ בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל,
פְּטִישֵׁי דְפְרִזְלָא, מְהַדְקִין טַנְרִין, וְתַלְשִׁין
טוֹרִין רָמָאִין.

וְהָאֹר, זֶה הַתַּלְמוּד יְרוּשְׁלָמִי, דְּנִהִיר
נְהוֹרָא דְּאִוְרֵייתָא, לְבַתָּר
דְּאִתְבַּטֵּל דָּא, כְּבִיכּוֹל, אִשְׁתַּאֲרוּ
בַּחֲשׁוּכָא. דְּכְתִיב, (איכה א) בְּמַחְשָׁפִים
הוֹשִׁיבֵנִי, זֶה תַּלְמוּד בְּבֶלִי, דְּאֶזְלִין בִּיה
בְּנֵי עֲלָמָא בְּמַחְשָׁפִים.

וְהִירַח, אֵלּוּ אִינוּן הַבְּרִיּוֹת, דִּהּוּ
נְהִירִין נְהוֹרָא דְּחֻקָּה
סְתִימָא. וְהַכּוֹכָבִים, אֵלּוּ אִינוּן
מְשַׁכִּלִּים דִּהּוּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, כָּל
אִינוּן תְּנָאִים וְאֲמוּרָאִים, דְּכָל עֲלָמָא
קִיּוּמָא בְּגִינֵיהּ. דְּכַד הוּוּ קִיּוּמִי כַּחֲדָא,
הוּוּ אָמַר כַּר נֶשׁ לַחֲבֵרִיהּ, מִגּוֹ מִלָּה דָּא

מתוך דבר זה שפּרַח מפיו, אָנִי רוֹאֶה
מה שִׁיְהִיָּה הַיּוֹם הַזֶּה אוֹ לְמַחֵר כִּף וְכָף.

דְּבַר אַחֵר, (קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא
תַחֲשֹׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ - הָאוֹר שֶׁל
קִלְסֶתֶר פְּנֵי הַשְׂכִּינָה, שֶׁהִיא מֵאִיר לָהּ
בְּכָל יוֹם, וּמֵאוֹתוֹ הָאוֹר הָעוֹלָם הַתְּקִיָּם,
וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּאֶרֶץ לְבָטָח.

אוֹר שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית

וְהָאוֹר - הָאוֹר שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, שֶׁהִיא
מֵאִיר מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם,
וְנִגְנֵז. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (הִיא) מֵאִיר,
וּמוֹצִיא מִמֶּנּוּ חוּט אֶחָד שֶׁל יְמִינוֹ שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאוֹחֵז בְּלִבָּנָהּ. וּבֵאוֹתוֹ
הַזֶּמֶן כְּתוּב (איכה ב) הִשִּׁיב אַחֹר יְמִינוֹ.

וְהִירָח - שֶׁכְּתוּב (ישעיהא) צֶדֶק יֵלִין
בָּהּ. וְהַכּוֹכָבִים - מְלָאכֵי
הַשָּׁרֵת, שֶׁהֵיוּ בָּאִים בָּהּ וַיְדוּעִים אֶצְלָהּ,
וּבִטְלוּ מִקְיֻמָּם, וְאֵלֶּה נִקְרָאִים מְלָאכֵי
שָׁלוֹם. וְשִׁבּוּ הָעֵבִים אַחֵר הַגָּשֶׁם,
שֶׁכְּתוּב (שם לב) מְלָאכֵי שָׁלוֹם מֵרַ יִבְכְּיוּ.

בַּיּוֹם שִׁזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבֵּית (קהלת יב) - אֵלּוּ
שְׁלֹשָׁה בְּתֵי דִין שֶׁהֵיוּ מְלַמְּדִים
תּוֹרָה בְּלִשְׁכַּת הַגְּזִית. וְהַתְּעוּתוֹ אֲנָשִׁי
הַחֵיל - אֵלּוּ סִנְהֶדְרֵי גְדוֹלָה וְסִנְהֶדְרֵי
קִטְנָה. וּבִטְלוּ הַטַּחְנוֹת - אֵלּוּ כְּהֻנִּים וְלוֹיִם,
וְכָל הַמְּשֻׁמְרוֹת שֶׁהֵיוּ עוֹמְדוֹת בִּירוּשָׁלַיִם.

וְחָשְׁכוּ הָרָאוֹת בְּאֶרְבוֹת - אֵלּוּ
נְבִיאִים וְצוֹפִים, שֶׁהֵיוּ

דִּפְרַח מְפּוֹמּוּי, אָנֹכִי חָמָא מַה דִּיהֵא
יוֹמָא דָּא, אוֹ לְמַחֵר, כִּף וְכָף.

דְּבַר אַחֵר (קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא
תַחֲשֹׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ, נִהִירוּ דְקִלְסֶתֶר
פְּנֵי שְׂכִינָהּ, דִּהְיוּ נִהִיר לָהּ בְּכָל יוֹמָא,
וּמֵהֵוָּא נִהִירוּ עֲלֵמָא אֲתֻקִּיָּם, וְיִשְׂרָאֵל
שְׂרָאן עַל אֶרֶץ לְרוּחָצֵנוּ.

וְהָאוֹר, אוֹר שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, דִּהְיוּ
נִהִיר מִסִּיפֵי עֲלָמָא לְסִיפֵי עֲלָמָא,
וְאֲתִנְגִּזוּ. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיוּ נִהִיר,
וְאִפִּיק מִיְנִיהּ חַד חוּטָא דִּימִינָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְאֲחִיד לְסִיְהֵרָא. וּבִהֵוָּא
זִמְנָא כְּתִיב, (איכה ב) הִשִּׁיב אַחֹר יְמִינוֹ.

וְהִירָח, דְּכְתִיב (ישעיה ב) צֶדֶק יֵלִין בָּהּ.
וְהַכּוֹכָבִים, מְלָאכֵי הַשָּׁרֵת,
שֶׁהֵיוּ בָּאִים בָּהּ וַיְדוּעִים אֶצְלָהּ, וּבִטְלוּ
מִקְיֻמֵּיהוּ, וְאֵלִין אִיקְרוּן מְלָאכֵי שָׁלוֹם.
וְשִׁבּוּ הָעֵבִים אַחֵר הַגָּשֶׁם, דְּכְתִיב (שם לב)
מְלָאכֵי שָׁלוֹם מֵרַ יִבְכְּיוּ.

(קהלת יב) בַּיּוֹם שִׁזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבֵּית, אֵלִין
תִּלַּת בְּתֵי דִינִין, דִּהְיוּ אוֹלְפֵי תּוֹרָה
בְּלִשְׁכַּת הַגְּזִית. וְהַתְּעוּתוֹ אֲנָשִׁי הַחֵיל,
אֵלּוּ סִנְהֶדְרֵי גְדוֹלָה וְסִנְהֶדְרֵי קִטְנָה.
וּבִטְלוּ הַטַּחְנוֹת, אֵלּוּ כְּהֻנִּים וְלוֹיִם,
וְכָלֵהוּ מְשֻׁמְרוֹת דִּהְיוּ קְיָיִם בִּירוּשָׁלַיִם.

וְחָשְׁכוּ הָרָאוֹת בְּאֶרְבוֹת, אֵלִין נְבִיאִים
וְצוֹפִים, דִּהְיוּ חָמָאן בְּנִבּוּאָה

וברוח הקדש. (ס) וסגרו דלתים בשוק, דבני נשא צווחין, ולית מאן דיתיב עליהו, דהא כל תרעין ננעלו, מן יומא דאתחרב בי מקדשא, ובטילת עבדת בית אלהנא.

רואים בנבואה וברוח הקדש. (שס) וסגרו דלתים בשוק - שבני אדם צווחים, ואין מי שמשיב להם, שהרי כל השערים ננעלו מיום שנחרב בית המקדש, ובטלה עבודת בית אלהינו.

קול השכינה, שצונחת בכל יום שובו בנים שובבים, ואין מי שישגיח עליה

בשפל קול הטחנה, אלן אינון פותשי קמורת, דהו יחבי קלא בכל יומא, בבתישו דיליה. דבר אחר קול הטחנה, קלא דשכינתא, צווחא בכל יומא, שובו בנים שובבים, ולית מאן דישגח בה.

בשפל קול הטחנה, אלן אינון פותשי קמורת, דהו יחבי קלא בכל יומא, בבתישו דיליה. דבר אחר קול הטחנה, קלא דשכינתא, צווחא בכל יומא, שובו בנים שובבים, ולית מאן דישגח בה.

וישחו כל בנות השיר - אלו אותם שעולים לדוכן בכל יום, ומנגנים נגון של שיר. כל - לרבות מלאכי עליון למעלה, שהיו מתחלקים משמרות למעלה - כנגד אותם המשמרות למטה. שחו אותם שלמטה - כביכול אף אלו שלמעלה שחו. גם מגבה יראו. ואף על גב שמגבוה הם ננסיס, היו פוחדים.

וישחו כל בנות השיר, אלן אינון דסלקין בדוכנא בכל יומא, ומנגני ניגונא דשיר. כל, לאסגאה מלאכי עילאה לעילא, דהו מתחלקי משמרות לעילא, לקבל אינון משמרות לתתא. שחו, אלן דלתתא. כביכול, אף אלן דלעילא שחו. גם מגבה יראו. ואף על גב דמגבוה הו ננסא, הו דחלין.

איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר?

שחו אותם בנות השיר, משום שהרי שמונים אלה לויים היו ודיהם מהדקים לאחור. כשהגיעו לנהרות בבל, פנורתיים היו תלויים על האילנות שם, היו מבקשים מהם לנגן, ואומרים (תהלים קלז) איך נשיר את שיר ה' על אדמת

שחו אינון בנות שיר, בגין דהא פ' אלה לויים, הו ידיהו מהדקן לאחורא. בד מוטו לנהרות בבל, כנוריהו הו תליין על אילנין דתמן. הו שאלין לון לנגנא. ואמרי, (תהלים קלז) איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר. נשכו

נָכַר? נָשְׁכוּ בְּשִׁינֵיהֶם בְּהִנֵּי יְדֵיהֶם וְכָרְתוּ אוֹתָם, וְלֹא יָכְלוּ לִנְגֹּן, וְהָרְגוּ אוֹתָם.

וְחִתְּחֻתִּים בְּדֶרֶךְ - שְׁהָרִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּרִיחִים עַל צִוְּאֵרֵיהֶם, וּמִהַדְדוּק שֶׁהָיָה חֲזָק, הָיוּ נוֹפְלִים אֲצַבְעוֹתֵיהֶם בְּדֶרֶךְ, וְיִרְמְיָה הָיָה מִלְקָטָם בְּטִלְיָתוֹ, וְנוֹשֵׁק אוֹתָם, וּבֹכָה עֲלֵיהֶם. וְהָיָה אוֹמֵר לָהֶם: בְּנִי, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָכֶם (יִרְמְיָה ג) תָּנוּ לַה' אֱלֹהֵיכֶם כְּבוֹד בְּטָרָם יַחֲשִׁיד וְגו'!! וְעַל זֶה כְּתוּב (שם ט) עַל הַהָרִים אָשָׂא בְּכִי וְנָהִי וְעַל נְאוֹת מִדְבָּר קִינָה.

בְּשִׁנְיָהוֹן בּוֹהֲנֵי יְדֵיהוֹן וְכָרְתוּ לוֹן, וְלֹא יָכִילוּ לִנְגֹּנָא, וְקָטְלוּ לוֹן.

וְחִתְּחֻתִּים בְּדֶרֶךְ, דְּהָא הוּא אֲזִלִּין בְּרִיחִין עַל צִוְּאֵרֵיהוֹן, וּמִהַדְדוּקָא דְּתָהוּ תַקִּיף, הוּא נָפְלוּ אֲצַבְעוֹתֵיהוֹ בְּאוֹרְחָא. וְיִרְמְיָה הָוָה לְקִיט לוֹן בְּטִלְיָתִיהּ, וְנִשְׁיַק לוֹן, וּבְכִי עֲלֵיהוּ. וְתָהוּ אָמַר לָהּ, בְּנִי, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָכֹ, (יִרְמְיָה יג) תָּנוּ לַה' אֱלֹהֵיכֶם כְּבוֹד בְּטָרָם יַחֲשִׁיד וְגו'. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שם ט) עַל הַהָרִים אָשָׂא בְּכִי וְנָהִי וְעַל נְאוֹת מִדְבָּר כו'.

עֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם. כֶּךָ מִשְׁבְּעָה עֶשְׂרִי תִמּוּז עַד תִּשְׁעָה בָּאָב

וַיִּנְאֵץ הַשָּׁקֶד (קהלת יב) - מִיּוֹם שְׁמִנְצָנוּץ הָאֵילָן הַזֶּה לְבִלְבּוּבִים עַד הַיּוֹם שֶׁעוֹשָׂה פְרִי, הֵם עֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם. כֶּךָ מִשְׁבְּעָה עֶשְׂרִי תִמּוּז עַד תִּשְׁעָה בָּאָב - עֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם בִּינְיָהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (יִרְמְיָה א) מִקַּל שָׁקֶד אֲנִי רֹאֶה.

וַיִּנְאֵץ הַשָּׁקֶד (קהלת יב), מִן יוֹמָא דְנִצְיָן אֵילָנָא דָּא לְבִלְבּוּין, עַד יוֹמָא דְעֵבִיד אֵיפָה, חַד וְעֲשָׂרִים יוֹמָא גִינְהוּ. כֶּךָ מִי"ז בְּתִמּוּז עַד ט' בָּאָב, כ"א יוֹם בִּינְיָהֶם. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (יִרְמְיָה ב) מִקַּל שָׁקֶד אֲנִי רֹאֶה.

וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲגָב (קהלת יב) - שְׁנֵתֵן מִשָּׂא עַל כְּתָפֵי זֶרַע דָּוִד. וְתַפֵּר הָאֲבִיוֹנָה - שֶׁהַתְּבַטְלָה עֲבוּדַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ. כִּי הוֹלֵךְ הָאָדָם אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ - זֶהוּ הַכְּבוֹד שֶׁהִסְתַּלַּק לְמַעְלָה, וּבְנֵי אָדָם צוֹנְחִים, וְאֵין מִי שֶׁמְשַׁגֵּחַ בָּהֶם.

וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲגָב, דְּאִתְיָהֵב מְטוּלָא עַל כְּתָפוֹי דְּזִרְעָא דְדָוִד. וְתַפֵּר הָאֲבִיוֹנָה, דְּאִתְבַּטַּל עֲבִידַת בֵּית אֱלֹהֵנָא. כִּי הוֹלֵךְ הָאָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ, דָּא הוּא כְּבוֹד, דְּאִסְתַּלַּק לְעֵילָא. וּבְנֵי נָשָׂא צוֹנְחִין, וְלִית מָאן דְּיִשְׁגַּח בְּהוּ.

עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֶבֶל הַפֶּסֶף (שם) - הַמְּקוֹם שֶׁהִפְחֵן הָיָה מִקְטִיר קְטוֹרֶת עַל מִדְבַּח הַפְּנִימִי. וְתַרְץ גִּלְת

(קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֶבֶל הַפֶּסֶף, אַתָּר דְּכִהְנָא מִקְטִיר קְטוֹרֶת עַל מִדְבַּח דְּלִנְאוּ. וְתַרְץ גִּלְת

הַזֶּהָב - זֶהוּ בֵּית קֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים, שֶׁשֵּׁם הַכְּרוּבִים שֶׁל הַזֶּהָב. וְתִשָּׁבֵר כֹּד עַל הַמִּבֹּעֶ, דָּא מַלְכוּת בֵּית דָּוִד שְׁנִשְׁבְּרָה.

הַזֶּהָב, דָּא הוּא בֵּית קֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים, דְּתַמֵּן כְּרוּבִים דְּדִהֵב. וְתִשָּׁבֵר כֹּד עַל הַמִּבֹּעֶ, דָּא מַלְכוּת בֵּית דָּוִד דְּאִיתְבֵּר.

וְהָרוּחַ תִּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה

וְיֵשֵׁב הָעֵפֶר עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה - יַחֲרֹב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וַיְהִיָּה כְּעֵפֶר. וְהָרוּחַ תִּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה - זֶה הַשְׂכִּינָה, וְהַסְתַּלְקוּת שֶׁל רוּחַ הַנְּבוּאָה מִן הָעוֹלָם.

וְיֵשֵׁב הָעֵפֶר עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה, יַתְחַרֵּב בֵּי מִקְדָּשָׁא, וַיְהִיָּה כְּעֵפֶרָא. וְהָרוּחַ תִּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה, דָּא שְׂכִינְתָּא, וְאַסְתַּלְקוּתָא דְרוּחַ נְבוּאָה מִן עֲלָמָא.

רַבִּי יוֹדָאי פָּתַח, (שם יב) בַּיּוֹם שִׁזְעוּ שְׁמִרֵי הַבַּיִת, אֵלֶּיךָ תִּנָּאִים וְאַמּוֹרָאִים, דִּהְיוּ נִמְרֵי עֵמָּא דְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, וְאַזְדַּעְזְעוּן מְדוּכְתִּייהוּ.

רַבִּי יוֹדָאי פָּתַח, (סז) בַּיּוֹם שִׁזְעוּ שְׁמִרֵי הַבַּיִת, אֵלֶּיךָ תִּנָּאִים וְאַמּוֹרָאִים, דִּהְיוּ נִמְרֵי עֵמָּא דְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, וְאַזְדַּעְזְעוּן מְדוּכְתִּייהוּ.

וְהַתְּעוּתוֹ אֲנָשֵׁי הַחֵיל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מז) וַיֵּשׁ בָּם אֲנָשֵׁי חֵיל. הַחֵטָא שֶׁל בְּנֵי יַעֲקֹב, שֶׁהָיוּ אֲנָשֵׁי חֵיל וְסוֹבְלִים עוֹוֹת הַדִּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב ח) הֲאֵל יַעֲוֹת מִשְׁפָּט. קִבְּלוּ עוֹוֹת הַדִּין אוֹתָם אֲנָשֵׁי חֵיל. שֶׁכֹּף דְּרָכֵי הַנֶּחֱשׁ - אַחֵר שֶׁהוֹרֵג אֶת הָאָדָם, חוֹזֵר וְנוֹשֵׁף אוֹתוֹ וְנִשְׁיָכָה בְּלִי רַחֲמִים. זֶהוּ עוֹוֹת הַדִּין.

וְהַתְּעוּתוֹ אֲנָשֵׁי הַחֵיל, כְּדָבָר אַחֵר, (בראשית מז) וַיֵּשׁ בָּם אֲנָשֵׁי חֵיל. חוֹבָא דְבְנֵי יַעֲקֹב, דִּהְיוּ אֲנָשֵׁי חֵיל, וְסָבְלֵי עוֹוֹת דִּינָא, כְּדָבָר אַחֵר, (איוב ח) הֲאֵל יַעֲוֹת מִשְׁפָּט. קִבְּלוּ עוֹוֹת דִּינָא. אֵינּוֹן אֲנָשֵׁי חֵיל. דְּכַךְ אוֹרְחוּי דְנֶחֱשׁ, לְבַתֵּר דְקָטִיל לְבַר נֶשׁ, אַחֲרֵר וְנִשְׁיָךְ לִיָּה נִשְׁיָכוּ בְּלֵא רַחֲמִין, ("חילופי גרסאות") דָּא אִיהוּ עוֹוֹת דִּינָא.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה: נֹאֶה שְׂאֵתָם יֵשׁ לָכֶם לִבְכוֹת כְּמִי שְׂבוּכָה מִרְחוֹק, שֶׁהָרִי אֲבָל וּבִכְיָה וּמִסְפַּד בְּנֵהִי וּמִרִירוֹת לֹא מִגִּיעַ לָכֶם, שֶׁהָרִי רַחֲצָתָם רִגְלֵיכֶם, וְלֹא רַצִּיתָם לְטַנֵּף אוֹתָם כְּמוֹ מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ה) רַחֲצִיתִי אֶת רִגְלִי אִיכָכָה אֶטְנָפָם.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי אַרְעָא קְדִישָׁא, יְאוּת דְאַתּוֹן אִית לָכוֹן לְמַבְכֵּי, כְּמֵאן דְבָכִי מִרְחִיק. דָּהּא אֲבָלָא וּבִכְיָה וּמִסְפָּדָא בְּנֵהִי וּמִרִירוֹ לֹא מִטָּא לָכוֹ. דָּהּא רַחֲצִיתִין רִגְלֵיכֹון, וְלֹא בַּעֲתִיו לְטַנְפָּא לוֹן כְּמִלְקָדְמִין. כְּדָבָר אַחֵר, (ש"ס ז) רַחֲצִיתִי אֶת רִגְלִי אִיכָכָה אֶטְנָפָם.

עשרה הרוגי מלכות

אבל אָנוּ שְׂשׂוּכְנִים בֵּין גְּדְרֵי הַנֶּחֱשׁ, וְאוֹרֵב לָנוּ בְּכָל יוֹם, הוֹרֵג וְנוֹשֵׁף, וְאָנוּ רוֹאִים בְּעֵינֵינוּ עוֹוֹת הַדִּין שֶׁנַּעֲשֶׂה בִּינֵינוּ, בְּאוֹתָם אֲנָשֵׁי חֵיל, שְׂבִימִיָּהֶם שׁוֹתֵק, וְלֹא רוֹצֶה דִּין, שְׁפוּחַד מֵהֶם פֶּחַד גָּדוֹל, וְלֹא יָכוֹל לַעֲמֹד לִפְנֵיהֶם. וְכִיּוֹן שֶׁעָבְרוּ לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם (הבא) בַּתְּשׁוּבָה, עוֹמֵד הַנֶּחֱשׁ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתוֹבֵעַ דִּין.

וְדִיק הַכְּתוּב, שְׁכָתוּב (שמות כא) וְגִנֵּב אִישׁ וּמָכְרוּ וְנִמְצָא בִידּוֹ מוֹת יוֹמָת. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנֶחֱשׁ: יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנִמְצָא בִידּוֹ וְגו', הָרִי בִידֵיהֶם לֹא נִמְצָא. חֲזַר וְאָמַר, (דברים כד) כִּי יִמְצָא אִישׁ גִּנֵּב נֶפֶשׁ מֵאֲחִיו יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמֵּר בּוֹ וּמָכְרוּ וּמָת הַגִּנֵּב הַהוּא.

שְׂמוּנָה מֵאוֹת שָׁנִים הָיָה עוֹמֵד אוֹתוֹ הַנֶּחֱשׁ וּמִבְקֵשׁ דִּין. וְאָנוּ שְׂנִינּוּ, מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב בְּשָׁנֵי דִינִים - נִדּוֹן בַּחֲמוּרָה. אוֹי לְמִי שֶׁקָּבַל עֲנֹשׁ עַל חֲטָאוֹ, שֶׁהָרִי הַמֵּיתָה מִכְפָּרָת עַל הַחֲטָאִים, וְחוֹזֵר לְקָבַל עֲנֹשׁ אַחֵר. אוֹי שֶׁהִתְעוֹתוֹ אֲנָשֵׁי חֵיל, וְסִמָּא"ל וְנֶחֱשׁ עֲמָדוֹ לַתְּבַע הַדִּין. עַל זֶה נָאָה לָנוּ לְבָכוֹת וְלִסְפָּד, שֶׁהַקְרִיָּה הַקָּדוֹשָׁה נִשְׁאַרָה בְּדָד מִכָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁהָיוּ בָּהּ. בְּאוֹתָהּ הִשְׁעָה יְרֵד סִמָּא"ל וּבִלְבָּל אֶת הָעוֹלָם, וְהַכְנִיס הָרוּחַ הַזֶּה בְּמַעֲי שֶׁל

אבל אָנוּ דְּשִׁכְנִין בֵּין גְּדְרֵי נֶחֱשׁ, וְכַמִּין לֹן בְּכָל יוֹמָא, קָטִיל, וְנִשְׂדֵּי, וְאָנוּ חֲמִינֵן בְּעֵינֵינוּ עוֹוֹת הַדִּין דְּאִתְעַבִּיד בִּינָנָא, בְּאִינוֹן אֲנָשֵׁי חֵיל, דִּי בְיוֹמִיהוֹן שְׁתִּיק, וְלֹא בָּעָא דִּינָא. דְּדַחִיל מִינֵיהּ דְּחִילוֹ סָגִי, וְלֹא יָכִיל לְקוּיָמָא קַמְיָהּ. וְכִיּוֹן דְּעָבְרוּ לְהֵהוּא עַלְמָא בְּתִיבָתָא, קוּיָמָא נֶחֱשׁ קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְתַבָּע דִּינָא.

וְחִיָּיק קָרָא דְכְּתִיב, (שמות כח) וְגִנֵּב אִישׁ וּמָכְרוּ וְנִמְצָא בִידּוֹ מוֹת יוֹמָת. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנֶחֱשׁ, יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנִמְצָא בִידּוֹ וְגו', הָא בִידֵיהוֹן לֹא אֶשְׁתַּפַּח. אַהֲדַר וְקָאֻמָּר, (דברים כד) כִּי יִמְצָא אִישׁ גִּנֵּב נֶפֶשׁ מֵאֲחִיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמֵּר בּוֹ וּמָכְרוּ וּמָת הַגִּנֵּב הַהוּא.

הַתְּמִנִּי מֵאָה שָׁנִין הָיָה קוּיָמָא הַהוּא נֶחֱשׁ וְתַבָּע דִּינָא. וְאָנוּ תִנִּינֵן, מֵאֵן דְּאִתְחַיֵּיב בְּתֵרֵי דִינֵין, אִתְרֵן בַּחֲמִירָא. וּוִי מֵאֵן דְּקָבִיל עוֹנֶשָׁא עַל חוּבוֹי, דִּהָא מֵיתָה מִכְפָּרָה עַל חוּבֵין, וְאַהֲדַר לְקָבַל עוֹנֶשָׁא אוֹחְרָא, וּוִי דִי הִתְעוֹתוֹ אֲנָשֵׁי חֵיל, וְסִמָּא"ל וְנֶחֱשׁ קוּיָמוּ לְתַבָּע דִּינָא. עַל דָּא יָאוֹת לֹן לְמַכְבִּי וְלְמַסְפָּד, דְּקִרְתָּא קוּדִישָׁא אֶשְׁתָּאֲרַת בְּדָד מִכָּל טִבִּין דִּהּוּ בָּהּ. בְּהֵיאָה שַׁעְתָּא נַחַת סִמָּא"ל וּבִלְבָּל עַלְמָא, וְאַעִּיל רוּחָא דָּא בְּמַעֲוִי דִּהֵהוּא

אותו הרשע מלך רומי, ותבע דינא מתקיפי עלמא. ווי לדא, ווי לעלמא, עוות דינא לא אשתכח מן יומא דאתברי עלמא, כדא.

איכה בנין העמודים של העולם, עמודים תומכים, שהעולם עומד עליהם, ואני (ואת) מתעטר בהם בכל יום? איך התענותו על ידי הנחש? איך התענותו רוחות קדושות להתלבש בלבושים נכריים אחרים לדון אותם בקלון רב? וי לזה! וי לעוות הזה!

מי ראה בתוך גן העדן, בשעה שנמסר הדין למעלה. עשר מרגליות יפות, האור של כל הגן, בין כל אותם האילנות, מתפשטים וכלם יוצאים החוצה. וכל אותם האילנות של גן עדן צוחים ואומרים: וי שהתענותו אנשי החיל! ושומרי השער של גן העדן מזדעזעים, אותם הכרובים, עולים ויורדים, ולא נותנים מקום להוציא את האורות הללו.

כשהתפשטו מתוך האור של לבושיהם. ועליונים ותחתונים צוחים כנגדם, ואותם שומרי החומות למעלה מזדעזעים, וכל צבאות רום השמים בוכים ומקללים מי ראה את אפנו גועה ומקללת? יורדת לכרובים, שומרי השערים שבגן, והם מזדעזעים. עולה אפנו, וכרוב אחד עמה.

ואז להט החרב המתהפכת, שנונה

רשע מלכא דרומי, ותבע דינא מתקיפי עלמא. ווי לדא, ווי לעלמא, עוות דינא לא אשתכח מן יומא דאתברי עלמא, כדא.

איכה בנין עמודים העלמא, קיימין סמכין, העלמא קיימא עליהון, ואנא מתעטרא עליהון בכל יומא. היך התענותו על ידי הנחש, היך התענותו רוחין קדישין, לאתלבשא בלבושין גבראין אחרנין, למידן לון בקלנא סגן, ווי לדא, ווי לעוותא דא.

מאן חמא גו גנתא דעדן, בשעתא דאתמסר דינא לעילא. עשר מרגלאן שפיראן, נהירו דכל גנתא, בין כל אינון אילנין. מתפשטין ונפקין בלהו לבר. וכל אינון אילנין דגנתא דעדן, צוחין ואמרינן, ווי דהתענותו אנשי החיל. ונטורי תרעא דגנתא דעדן מזדעזען, אינון כרובים, סלקין ונחתין, ולא יחבי דוכתא לאפקא אלן נהורין.

כד אתפשטו מגו נהורין דלבושיהון. ועילאין ותתאין צוחין לקדמותהון, ואינון נטורי חומות לעילא מזדעזעין, וכל חילי רום שמיא ככאן ומייללן. מאן חמא לאימנא געת ומייללא. נחתת לגבי כרובים, נטורי תרעין דגנתא, ואינון מזדעזעין. סלקת אימנא, וחד כרוב בהרה.

וכדין להט החרב המתהפכת, שננא

סָגִי, כְּמִשׁ לָגוּ תַרְעִין, וּנְפָקוּ אֵינוֹן עֶשֶׂר נְהוּרִין. עֵילָאִין וְתַמָּאִין צְוּחִין, וְוִי לְעֻלְמָא, וְוִי לְדָרָא.

הַרְבֵּה, מִכָּה לְתוֹךְ הַשָּׁעָרִים, וַיֵּצְאוּ אוֹתָם עֶשְׂרֵה הָאוּרוֹת. הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים צְוּחִים: וַיֵּלְכוּ! וַיֵּלְכוּ!

אָנוּ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה נָאָה לָנוּ לְבָבוֹת עַל הַכֹּל

אָנוּ יְאוֹת לָן לְמִסְפַּד כְּתָנִים, כִּד נַחַתת אֵימָא, וְלֹא אֲשַׁכַּחַת לֹון תַּמָּן בְּגִנְתָּא, וְכָל אֵינוֹן נְהוּרִין וּבּוֹסְמִין, גָּעָאן וּמִיִּלְלָן, כִּדִּין גַּעַת וּמִיִּלְלָת. אֵינוֹן כְּרוּבִים נְטוּרִי תַרְעִין בְּכָאן וּמִיִּלְלָן, פְּתַחִין בְּכִכְיָה, אָנוּ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה יְאוֹת לָן לְמַכְבִּי עַל כּוֹלָא, וְעַל עוֹוֹתָא דָּא.

לָנוּ יְאֵה לְסַפֵּד כְּתָנִים, כְּשִׁירְדָה הָאֵם, וְלֹא מִצָּאָה אוֹתָם שָׁם בְּגִין. וְכָל אוֹתָם הָאוּרוֹת וְהַבְּשָׁמִים גּוֹעִים וּמִיִּלְלִים. אַזְ הִיא גּוֹעָה וּמִיִּלְלָת. אוֹתָם הַכְּרוּבִים שׁוֹמְרֵי הַשָּׁעָרִים בּוֹכִים וּמִיִּלְלִים, פּוֹתְחִים בְּכִכְיָה. אָנוּ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה נָאָה לָנוּ לְבָבוֹת עַל הַכֹּל, וְעַל הָעוֹוֹת הַזֶּה.

אָנָּה שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אַחִיד וְחַטָּאתָם

עוֹד פְּתַח, (בראשית ט) וַיֵּצְאוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר וְגו' (שם) אָנָּה שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אַחִיד וְחַטָּאתָם וְגו' וַיִּבְרַךְ יוֹסֵף בְּדַבָּרָם אֵלָיו. חוֹבָא לִיה עֲבָדוֹ, וְהוּא מְכַפֵּר כּוֹלָא, וּמְכַפֵּר עַל חוֹבֵיָהּ. כִּיּוֹן דְּאִיהוּ מְחִיל, מֵאֵן אִית לִיה לְתַבְּעָא עַל חוֹבֵיָהּ. הֵוִי וְהַתְּעוֹנוֹתוֹ אֲנָשִׁי הַחִיל. עוֹוֹת הַדִּין סָגִי, הָוָה לְאֵינוֹן אֲנָשִׁי הַחִיל, וְוִי לָן, מֵאֵן יִנַּחֵם לָן.

עוֹד פְּתַח, (בראשית ט) וַיֵּצְאוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר וְגו' (שם) אָנָּה שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אַחִיד וְחַטָּאתָם וְגו' וַיִּבְרַךְ יוֹסֵף בְּדַבָּרָם אֵלָיו. חוֹבָא לִיה עֲבָדוֹ, וְהוּא מְכַפֵּר כּוֹלָא, וּמְכַפֵּר עַל חוֹבֵיָהּ. כִּיּוֹן דְּאִיהוּ מְחִיל, מֵאֵן אִית לִיה לְתַבְּעָא עַל חוֹבֵיָהּ. הֵוִי וְהַתְּעוֹנוֹתוֹ אֲנָשִׁי הַחִיל. עוֹוֹת הַדִּין סָגִי, הָוָה לְאֵינוֹן אֲנָשִׁי הַחִיל, וְוִי לָנוּ, מִי יִנַּחֵם אוֹתָנוּ?

לְמָה הִיָּה עוֹוֹת הַדִּין הַזֶּה? מִשּׁוּם שֶׁהָרִי אָמְנוּ גְּרִשָּׁה וּבִרְחָה, וְהִלְכָה לָהּ, וּמִשּׁוּם זֶה עוֹוֹת הַדִּין נִמְצָא, שֶׁנִּמְצָא לְבַדּוֹ אוֹתוֹ שֶׁהִסְטִין עֲלֵינוּ, וְלֹא הִיָּה מִי שִׁימְחָה בִּידּוֹ וַיִּטְעֵן עֲלֵינוּ טַעֲנָה. עַל זֶה נִמְסְרוּ בִּידָיָה כָּל תַּקּוּנֵי אֲמִנּוּ.

אֲמַאי הָוָה עוֹוֹת דִּינָא דָּא. בְּגִין דְּהָא אֵימָנָא אֲתַתְּרַכַּת וְעַרְקַת, וְאֲזַלַּת לָהּ, וּבְגִין דָּא עוֹיַת דִּינָא אֲשַׁתְּכַח, דְּאֲשַׁתְּכַחָא בְּלַחְדָּהּ הָהוּא דְּאֲשַׁמְנָא עֲלָנָא, וְלֹא הָוָה מֵאֵן דִּימְחִי בִּידָיָה, וַיִּטְעֵן עֲלָנָא טַעֲנָתָא. עַל דָּא אֲתַמְסְרוּ בִּידָהּ כָּל תַּקּוּנֵי דְּאֵימָנָא.

שאלו נמצאה שם אמנו, היתה מכניסה אותנו לפנים משורת הדין

שאלו נמצאה שם אמנו, לפנים משורת הדין היתה מכניסה אותנו. על זה היא בוכה, ועל זה היא מללת, על בניה שגלו, ושנהרגו, ושהשמדו בהנם.

דאלו אימנא אשתכחת תמן. לנו משורת הדין אעלת לון. על דא היא בכאת, על דא היא מיללא, על בנהא דאתגלו, ודאתקטלו, ודאשתציאו על מגן.

ובדיניהם לא נמצאה, ועשה בהם אותו הנחש את רצונו. ועל זה כתוב ובפשעיהם שלחה אמכם, שלא תהיה מזמנת בדיניהם. איכה ישבה בדד באותה השעה שהיא היתה לוקחת טענת בניה, ובשבילה היה נקרע הדין.

ובהינייהו לא אשתכחת, ועבד ההוא נחש רעותיה בהו. ועל דא כתיב, (ישעי' נ) ובפשעיהם שלחה אמכם. שלחה אמכם, דלא תהא זמנית בדיניהון. איכה ישבה בדד בההוא שעתא, דאיהי הות נסבה טענת בנהא, ובניה אתקרע דינא.

וכשאותם עשר המרגליות (השבטים) יצאו מגן העדן להתלבש בלבושים אחרים, כל הלבושים נמסרו ביד הנחש, פרט לאחד, שהוא ראובן, שכתוב (בראשית לז) וישב ראובן אל הבור.

וכד אינון עשר מרגלן נפקו מגן עדן, לאתלבשא בלבושין אחרנין, פלהו לבושין אתמסרו בידא דנחש, פר חד, דאיהו ראובן. דכתיב וישב ראובן אל הבור.

ועל שנתן העצה לזרקו לבאר, הוא נתפס בבאר, ונצל. וזהו רבי אליעזר הגדול, כשתפשוהו למינות, ונתנוהו בבור, ונצלה נשמתו של ראובן.

ועל דיהב עיטא למרמי לבירא, איתפס איהו בבירא, ואשתזיב. ודא איהו רבי אליעזר הגדול, כד תפשוהו למינות, ויהבוהו בבירא, ואשתזיבת נשמתיה דראובן.

ברוך יהו"ה לעולם אמן ואמן. ומלך יהו"ה לעולם אמן ואמן

